

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
József-körút 18.

Főszerkesztő: VÉSZI JOZSEF.
Felelős szerkesztő: BRAUN SÁNDOR.
Kiadja: A SZERKESZTŐSÉG.

Egész évre 28 k., (14), 1/2 évre 14 k., (7), 1/4 évre
7 k., (3.50), egy hónapra 2 k. 40 fillér, (1.20 frt).
Egyes szám Budapesten 8, vidéken 10 fillér.

Zde és statárium.

Budapest, január 15.

(s.) *Stransky* ur ember a talpán. Cseh ember, még pedig engesztelhetetlen, tehát született ellenfelünk. De a férfias bátorság előtt tisztelettel hajlunk meg; azt az embert, aki úgy mer beszélni az uralkodójával, amint *Stransky* ur beszélt szombat este, megbecsüljük, bár örökösen szemben áll is velünk. Az ő nyers őszinteségében erő van, nyugodt igazmondásában etikai szépség. Adjuk meg neki az elismerést, amely megilleti, ha nem is barátunk.

Am maga az eset lehangol bennünket, mert szomorú állapotok szimptomája. Micsoda desperátus helyzet lehet az, amelyben lehetséges az ilyen szóváltás. A felséges házigazda nem néz arra, hogy vendégével beszél a császárt szolálatja meg, rideg, szigorú, parancsoló hangon; és a vendég megfélemlített vendég mivoltáról, arról, hogy a császár a házigazdája és a népképviselőt állítja előtérbe. És egyfelől haragos indulattal, másfelől hideg makacssággal állnak szemben egymással a császár és a népképviselő. Az *oszt-rák* császár és a *cseh nép* képviselője.

Elképzeljük, micsoda szörnyű konsternáció volt az, mikor a sima, udvari szokások iránt való áhitatos tiszteletben megöszült és megkopaszodott előkelő uraságok azt a kegyetlenül erős szóváltást hallották. Hallatlan vakmerőség! Polemizálni mer valaki a császárral! Micsoda paraszt ez a *Stransky*! Megezi a császár ebédjét, megiszsa a császár pezsgőjét és a fényes ebéd be nem tömi a száját, a fejedelmi ital el nem bódítja a rebellis esztét, s úgy nyelvel a császárral, mint valami éhes forradalmár.

Pedig tévednek ezek a szörnyülködő uraságok. Az a férfi, aki úgy beszél az uralkodójával, nem forradalmár; az a férfi, aki szemtől-szembe megmondja az igazat a felséges urnak, hiven szolgálja a népet, mely

a törvényhozásba küldte, de szolgálatot tesz az uralkodónak is. És úgy tetszik nekünk, hogy *Stransky* nak igaza volt, mikor azt mondta, hogy a nép megnyugtatására nincs jobb eszköz, mint az, hogy a képviselői teljesítik a kötelességüket. Szerencsés az a nép, akinek a jogait és aspirációit olyan emberek védik, mint ez a kis cseh fiskális, aki olyan önzetesen türe az uralkodó haragját és a haragos uralkodót nem meghunyászkodással kiengesztelni, hanem becsületes, őszinte szóval meggyőzni igyekezett. És szerencsés az az uralkodó is, aki ilyen egész férfi szavában hallja közvetlenül megszólalni népének érzelmeit.

Sajnos, hogy csak rendkívüli időben történik ilyen dolog ebben a kettős monarchiában. És szomorú, hogy odaát, a monarchia másik államában ilyen rendkívüli idő van manapság. Szeretnők bizony, ha természetes jelenség volna az a szombati párbeszéd; szeretnők, ha nem volna szokatlan, hogy az osztrák császárral, aki nekünk is királyunk, ilyen meztelen őszinteséggel beszél valaki, aki nem több, mint egy választottja a népnek. De nem ámíthatjuk magunkat. Rendkívüli bizony ez az eset, annyira rendkívüli, hogy a hátere egyenesen megdöbbentő. A cseh nép keserű elszántsága áll szemben az uralkodó hajthatatlan akarásával: ez a háttér.

Az a rövid *zde* szócska az aktuális ok. De ez egészen mellékes. Ez csak epizódja annak a rettenetes felfordulásnak, amelyből mintha nem is volna kibontakozás, úgy áll ma a helyzet előttünk. Az uralkodó ott, a saját palotájában, a saját vendégével beszélgetve, statáriumot emleget mindjárt a másik szónál. És az az egyszerű kis ember azt mondja erre az uralkodónak, hogy legyen hát statárium, de azért a *zde* mégis csak *zde*. A csehek nem engednek. Még ezt azt egy szót sem, ezt a három betűt sem engedik. Egy betűt sem engednek

a jussukból. A császár viszont éppen ezt a három betűt nem engedi. És a végén mégis megegyezésről beszélt. Megegyezésről a csehek és a németek közt. Ugyde megegyezés csak ott lehet, ahol mind a két fél enged valamit. Már pedig a cseh hogy engedne a németnek, mikor még a császárnak sem enged?

A *zde* dolga csak epizód. Ezuttal ne is keressük, hol az igazság ebben a dologban. Az kétségtelen, hogy a tartalékosok jelentkezésének a nyelvet sehohsem szabja meg a törvény. De viszont kétségtelen az is, hogy a hadsereg szervezete, vezérlése és vezénylőlete az uralkodónak fenntartott joga és így a szolgálati nyelvet is ő van jogositva meghatározni. Am épp annyira kétségtelen az is, hogy a *hier*-rel való jelentkezés erőszakolása Csehországban a nép érzelmeit, Magyarországon pedig egyenesen az állammelv jogát sérti. Viszont érthető a felségnek az az aggodalma, hogy ebben az egy kérdésben való engedékenységgel esetleg a hadsereg nyelvi egységének a megbontására irányuló törekvéseket felbátoríthatná. De ha ez az aggodalom szubjektíve érthető is, esztelen és lelkiismeretlenség volt a hadügyi kormányzatnak az a cselekedete, amely ezt a jelentéktelen dolgot annyira élére állította, hogy most már egyenesen a legfőbb hadur egyéni erőkenyessége van benne angazsálva. Esztelen és lelkiismeretlen tanácsadók azok, akik úgy informálták a felséges urat, hogy egy ilyen parányi kérdés annyira felingerelhet, hogy statáriumot emleget a legelső ellenmondásra. *Zde és statárium!* Tessék csak elképzelni az aranygalléros állambölcseknek, hogy e két dolog közül melyik ártana többet — a hadsereg érdekeinek.

De a szombati szóváltásban nem a *zde*-kérdés volt a legfontosabb. Ennél sokkal nagyobb és aggasztóbb dolgok tünetét látjuk mi abban, hogy egy képviselő, nem vetve ügyet az uralkodó nagy haragjára, felindulá-

TÁRCA.

Az öreg ur.

— A Budapesti Napló eredeti tárcája. —

Irta: *Latzkó Andor*.

A nagy villamos esillár ragyogó fényében, a patkóalakú asztal közepén bóbiskolva ült az öreg ur. A villák esőrémpöltek; körülötte beszéltek, vitakoztak, zúgtak a gyermekei, az unokái; csak itt-ott vált ki a morajból egy hangosabb szó, egy élesebb hang, valamelyik nagyon fiatal unokának a hangja, aki minden áron azt akarta, hogy neki legyen igaza.

És a sok-sok vitakozó, falatozó ember közt, a nagy asztal közepén, ott ült némán az öreg ur és bólogatott.

Előtte egész erdő rózsaaszin rózsá viritott, elszórvá az asztalon, minden tányér mellett ott hever egy-két darab, a gyertyák sárga fénye remegve vegyül a esillár ragyogásába; minden mozog, beszél, minden eleven, a pincérek sürgölődnek, csak az öreg ur hallgat és bólogat.

Széles, havas országutat lát, düledező parasztviskók szegik be kétoldalt; keskeny, parányi ablakokon át egy-egy fagygyertya veti ki világát a hóra.

Hideg van, este van. A kutyák ugatnak, valamelyik viskó ajtaját kilöki egy parasztaszszony és kikajált az utra:

— Hallja kend, gyűjék be.

És ő beállit.

A pápaszemét kiveri a verejték, a batyuját

leveti egy sarokba és megtörölgeti az okulárét, hogy körülnézzen. Vagy nyolcan ülnek az asztal körül; a tűz mellett egy gyerek gubbaszt; lebiggyeszi az ajkát, duzzog.

A házaló várja, hogy mi lesz. Mérföldeket járt meg hóban, hidegben; siet hazajutni. Egész nap nem adott tul egy vég vásznon sem; előző éjszaka koresmában halt, a batyujával a feje alatt, nehogy ellopják a portékáját. Siet haza az asszonyhoz, a gyerekekhez; öreg este lesz, mire meglátja őket. De behívták, hát bement, hátha kuncaft akadt.

A gazda megszólal az asztal mellett:

— Ott a gyerek a tűz mellett, nem akar szót fogadni. Dugd a batyudba, oszt vidd el!

Aztán a gyerekekhez fordul:

— No megköveted-e az anyádat? Elvisz a zsidó!

A gyerek odafordul az anyjához és motyog egy pár szót, aztán megint visszacompolyog a tűzhöz, onnét meregeti a szemét a házalóra. Annak meg kiadják az utját: jól van minden, mehet odébb egy házzal.

És meg se mukkan. Felszedi a sátorfáját, még a kalapját is megemeli, tisztességtudással, akár kuncaftok előtt. Volt már eset, hogy elvesztette a türelmét, de már okult a kárán. Kidobták a batyuját, utána meg őt, úgy szedte össze magát az országuton, amért azt merte mondani, hogy nem lopta az idejét, odahaza várják, be is esteledett már, hát ne bolondítsák. Kikullog szó nélkül, beteszi az ajtót és bandukol tovább a havas országuton.

Nem is tudja ma senki, senki a nagy patkó asztal körül, senki, senki, se gyerek, se unoka, hogy mi az a garas! Nem tudja, csak ő, hogy mi az

hazaérni négy-öt napi gyaloglás után; megölelni az asszonyt, felkapni a gyerekeket, és aztán számolni a garast. Felmérte a vásznat, az asszony tartotta a rőföt, és aztán kirakták a pénzt a kezek asztalra.

Szaporodott a gyerek, szaporodott a pénz; nőttek a gyerekek és nőtt, egyre nőtt a vagyon. Nem tudja azt senki, mi az először megpihenni!

Először megnyitni a boltot, először nézni a világot fűtött szobából! Nyolceesztendő kódorgás után először várhatni, hogy hadd jöjjenek a vevők! Fittyet hányni országutnak, hónap, esőnek, és a parasztnak, akik csak úgy becsalogatják az embert!

Nem, nem tudta soha senki, úgy mint ő tudta minden garasának a történetét. Hogy ezt itt szerezte, azt ott; ezért így szenvedett meg, azért másképpen!...

Lenn az asztalvégen egy fehér szegfűs, smokingba bujt unoka nagy garral ismételt vagy negyedszer egy eleséptel angol közmondást.

És az öreg ur csak ült, ült némán és bólogatott.

Hogy ez mind, mind, ez az egész gazdagság abból a semmiből lett. Hogy egyre nőtt, nőtt minden és hogy idáig eljutott!

Villamos esillár ragyog a feje fölött, rózsaszínű rózsák hevernek az asztalon, gyermekei, unokái ülnek az asztal mellett; kettővel-hárommal közülök sehogysem tud megbékélni, mert tudja róluk, hogy gummikerekes, számozatlan kocsin járnak.

Istenem, hogy is volt? Széles, havas országut, düledező parasztviskók szegik be két oldalt; keskeny, parányi ablakokon át egy-egy fagygyertya veti ki világát a hóra.

sára, valóságos parlamenti vitaközösbe bocsátkozik a felséges urral. Szép és férfias cselekedet, de a bécsi burgban annyira nem normális, hogy nemcsak az udvaroncokat döbbsentette meg. És annál megdöbbsentőbb, mennél szokatlanabb az, hogy az uralkodó, aki rendszerint néma elfordulással szokta haragját éreztetni, most elfogadta a vitát és minden konvenció ellenére élesen, indulatosan replikázott a cseh képviselőnek. Volt idő nemrég, mikor a németek a császár udvarán rendeztek forradalmi jeleneteket. A császár felhallhatta az ablakába a *Wacht am Rheint*. És nem felelt rá statáriummal. Uristen, mi minden történt azóta, hogy most meg már annak a kurta, semmitmondó zenek a Burgban ez a hosszú és sokatmondó visszhangja támad: *statárium* ...

BELFÖLD.

A képviselőház e hónap 18-ikán, csütörtökön délelőtt 10 órakor ülést tart.

Az új bankkormányzó. A félhivatalos bécsi *Fremdenblatt* ma a következőt írja: A közvélemény az osztrák-magyar bank újjászervezése következtében az intézet kormányzói és osztrák alkormányzói állás új betöltésének eshetőségével foglalkozik. Ehhez különböző híreket fűznek a kormányznak e személykérdés tekintetében való állítólagos állásfoglalásáról. Aligha szükséges kifejezetten konstatálni, hogy mindezek a föltevéssek és kombinációk, amennyiben a mostani kormányznak ez állások betöltésére gyakorolt befolyására vonatkoznak, minden tényleges alap nélkül valók.

Delegátusok a királynál.

— A *Budapesti Napló* tudósítójától. —

Bécs, január 15.

A Hofburgban ma délután öt órakor udvari ebéd volt. Az udvari ebédre hivatalosak voltak a következők magyar delegátusok: Gróf Apponyi Lajos, Berzeviczy Albert, báró Bohus Zsigmond, Bolgár Ferenc, Ernuszta Kelemen, Falk Miksa, Firczak Gyula püspök, Francisci Henrik, Gáll József, báró Harkányi Frigyes, Horánszky Nándor, Josipovich Imre, Kristóffy József, Lukács Antal, Lukács Béla, Mohay Sándor, ögróf Pallavicini Ede, Pap Géza, Rakovszky Géza, báró Rudnyánszky József, Szabó István, gróf Széchenyi Imre, Szilágyi Dezső, gróf Sztáray Nep. János, gróf Thoroczkay Miklós, Tisza Kálmán, Tolnay Lajos, báró Wodianer Albert, gróf Zichy Ágost, gróf Zichy János és Ugron Gábor.

Az ebéd alatt ő felsége jobban *Vetter* von der Lilie gróf. balján pedig *Szapáry* Gyula gróf ült. Ebéd után közel egy órai cserle volt. Ő felsére az ebéd

És öt beszélgetik, hogy vigye el a gyereket. A pinérek sürgölődnek, váltják a tányérokat, hatalmas, tarka, virágformájú fagyaltot hordanak körül az asztalon.

Valaki azt mondja, hogy nem elég édes; és az öreg csak hallgat és bólogat.

Nem, köröskörül a széles szálában nem tudja senki, hogy mi a boldogság. Csak ő tudja, meg még valaki tudta, de az már nincs itt: az asszony.

Hej, mikor a főváros kellő közepén felépült a nagy, háromemeletes ház és behurcolkodtak ök, ök és a gyerekek! Senki sem tudta, hova lettek, úgy eltűntek hirtelen, ő meg az asszony; elutaztak haza, haza a faluba, ahol már nagyon düledezett, nagyon a földre kíváncszott az a régi kis házikó. És beköszöntöttek váratlanul a szegény emberhez, aki lakta; fűzettek vele pompás vacsorát, maguk meg ott ültek karonfogva az ablak mellett és bámulták a széles, a havas országutat. A szoba közepén ott terpszkedett még a régi megviselt, elkorhadtt asztal, amelyikre kirakták volt a garasokat — akkoriban.

És ott ültek karonfogva, amíg leszakadt az este és már nem látszott az országút, és a sokat, sokat taposott országút, amelyikről beszélgették, hogy kihajtsák, ha felesel ... És pattogott a tűz, és sült a pecsénye, mint akkor sohasem, mint most minden este.

Nem tudja itt egy sem, hogy mi a boldogság!

Megháltak a régi, rozoga ágyakban és azt álmodták mind a ketten, hogy odahaza vannak a nagy háromemeletes házban. Csak az asszony tudott mindent, de ő már nincs itt! Gyermek, unokák, mintha mind idegenek volnának. Nem tudja egy sem, hogy mi a boldogság.

Az öreg ur hallgat, hallgat és bólogat. Lenn az asztalvégen azt mondják, hogy álmos.

alatt feltűnően soká beszélgetett a magyar delegáció elnökeivel.

Ebéd után *Goluchowski* gróffal beszélt ő felsége. Azután hosszabb ideig beszélgetett *Szél* Kálmán miniszterelnökkel. — A magyar delegátusok közül mindenekelőtt *Tisza* Kálmánt és *Szilágyi* Dezsőt szólította meg ő felsége.

Lukács Bélától a király a párisi kiállításon való részvételünk kilitásairól kérdezősködött.

Falk Miksának a magyar delegációban a külügyi politika felől folyt vita magas színvonalra felett való megelégedését fejezte ki.

Miklós Ödön előtt a király a hadügyi albizottság tárgyalásainak gyors lefolyása felett való megelégedésének adott kifejezést. *Miklós* megjegyezte, hogy ez annál örvendetesebb, mert ezuttal a közjogi elienzék is részt vesz a tárgyalásokban.

Horánszky Nándorral a tengerészeti költségvetés tárgyalásairól beszélt az uralkodó. *Horánszky* azon megjegyzésére, hogy különbözők a két állam igényei, de különbözők az erőviszonyai is, azt válaszolta ő felsége, hogy a tengerészet fejlesztésénél mindenestre tekintettel lesznek a monárkia erejére.

Kristóffy delegátussal ő felsége a magyar képviselőház küszöbön álló tárgyalásairól beszélt.

Gróf *Thoroczkay* előtt pedig megelégedését nyilváníttotta, hogy a magyar képviselőház költségvetési tárgyalásai ezuttal nem fognak annyi időt igénybevenni, mint a mulban.

Ő Felsőge ezután *Harkányi* báróval, *Bohus* báróval és *Firczak* püspökkel beszélt, megelégedését közölve velük a magyar delegáció tárgyalásainak sima és gyors lefolyása fölött.

Nagyon behatóan és élénken beszélgetett ő felsége dr. *Berzeviczy* Alberttel a magyar parlament jövő munkássága felől. *Zichy* Ágost gróffal is hosszabb ideig beszélt ő felsége. A közös- és a magyar minisztereken kívül résztvettek az udvari ebédben a közös hatóságok részéről: báró *Spaun* teugernagy, *Plener*, és *Dóczy* s *Szentgyörgyi* osztályfőnökök is.

*

Feltűnően hosszasan beszélt a király a delegációnális ebéd után dr. *Tazek* cseh képviselővel, ellenben dr. *Kramarozot*, aki ma a delegációban élesen válaszolt az uralkodónak dr. *Stransky*val szemben szombat tett megjegyzéseire, nem szólította meg.

Dr. *Tazek*hez ezekkel a szavakkal fordult ő felsége:

— *Nagyon számítok önre a béke helyreállításában. A megegyezésnek feltétlenül meg kell lennie, ez az én leghatározottabb kívánságom!*

A megszóított delegátus erre valósággal expozét tartott ő felsége előtt a cseh nép jogairól s a belső politikai helyzetről, a király pedig folytatta:

— *Ismétlően, határozottan kívánom, hogy a béke létrejőjön. Kívánom azt is, hogy a csehek jogai respektáltassanak s abszolút nem fogom tűrni, hogy*

Durroganak a pezsgős palackok, valamelyik kotnyeles unoka azt suttozja, hogy az öreg urról lekivánczik a fekete ruha. Jobb volna, ha lefektetnék.

Lassan, de szinte szemlátomást hervadnak a rózsák, de kivirul a vendégek arca, olyké majd kiesattan. Valaki nagyon kocog a poharán, mindenki elhallgat.

Egy nyurga, hosszuhaju gyerek fölemeli a poharát és felköszönti a vőlegényt.

Hosszu életet kíván és teljes, zavartalan, igen-igen nagy igaz boldogságot.

Az öreg ur bólogat:

— Tudjátok is ti, mi a boldogság!

Aztán megint megindul a moraj; beszélnek, vitatkoznak itt is, amott is. Valaki lovakról beszél.

Messze lenn, a legvégin az asztal jobbik szárnyának, egy nagyon fiatal gyerek azt bizonygatja, hogy csak az angolok tudnak élni.

Mert az angol ur frakkban ebédelt és kezét csókol a feleségének.

Az öreg ur csak hallgat, hallgat és bólogat. Fölötte ragyog a villámos csillár, előtte szinte szemlátomást hervadnak a rózsák; és ő messze van, nagyon messze.

Széles, havas országút, düledező parasztviskók szegik be kétoldalt; keskeny, parányi ablakokon át egy-egy fagygyertya veti ki világát a hóra.

És őt behtvják, hogy vigye el a gyereket. Istenem, de messze is van, Istenem, de régen is volt, jó volna újra kezdeni. Esőbe, hóba, bandukolva, fázva.

— Tudjátok is ti, mi a boldogság!

És az öreg ur bólogat, bólogat és hallgat. Az öreg ur!

a megalakuló kabinet a baloldal kormányja legyen. Pártatlannak és elfogulatlannak kell lennie az új kormányoknak, hogy mindenkivel szemben igazságos lehessen.

Végül kérte a király a cseh delegátust, hasson oda ő és társai, hogy a cseh nép lecsendesedjék.

Brünn, január 15.

A *Lidove Noviny*, *Stransky* lapja írja, hogy ő felsége szombaton sokkal körülményesebben beszélt dr. *Stransky*val a zde-kérdésről és a gajai afférről. Az uralkodó ezeket mondotta:

— *Egy rezervistát azaz fenyegetett a gazdája, hogy elbocsátja szolgálatából, ha az ellenőrzési szemlénem jelentkezik zde szóval. Ez a fenyegetés olyan embertől származik, aki a községi előljáróság tagja.*

Erre dr. *Stransky* azt felelte ő felségének, hogy ez az értesülés elfogult, egyszóval és céltalatos vizsgálaton alapul s hogy *Rosenmayer* százas igazságtalan eljárása volt a gajai zendülés oka.

— *Oh nem!* — válaszolt élénken ő felsége, — *mindennek a bujogatás volt az oka!*

Krakó, január 15.

Egy cseh újság meginterjúvolta a mérsékelt csehek vezetőjét, aki azt mondotta, hogy ő felségének szombaton a delegációnális ebéd után dr. *Stransky*hoz intézett szavai nagyon megerősítették a radikális cseh-párt pozícióját s most már a megegyezés németek és csehek között *ugyszólván egészen lehetetlen.*

A delegációk.

Bécs, január 15.

Ma mind a két országos bizottság felélesztett s kivált a magyar delegáció vitája igen érdekesen fejlődött ki, mert az Ugron-párti két delegátus szokatlanul hevesen ostromolta a közös hadügyi kormányzat politikáját s ez a kritika természetesen a védelmet is megszólaltatta. A vita során szóba került a tisztí fizetések emelésének kérdése is s itten Ugron Gábor és Holló Lajos nagy közjogi vitát indított meg a delegáció illetékességének bolygatásával.

A közös miniszterek közül *Krieghammer* hadügyminiszter jelent meg a magyar delegáció ülésén, míg *Goluchowski* és *Kállay* az osztrák delegációban voltak elfoglalva.

A magyar delegáció.

A magyar delegáció mai ülésén a hadügyi költségvetés tárgyalását megelőzőleg interpelláció is volt *Dembinsky* Jaksa főhadnagy ismeretes ügyében.

(Ugron interpellációja.)

Gróf *Szapáry* Gyula jelenti, hogy Ugron Gábor kér szót egy interpellációja előterjesztésére.

Ugron Gábor: Felemlíti azt az esetet, amely Gyulafehérvárott történt, ahol a tisztí fogyasztási egyesület kocsisához, Balázs Antal közlegényhez, *Dembinsky* Jaksa főhadnagy felüzött, hogy fogjon be és vigye őt a bálba. Balázs tisztí szolga erre azt felelte, hogy ő felsőbb parancs folytán ezt csakis a felsőbb katonai hatóság írásbeli engedélye mellett tehetné. Erre *Dembinsky* főhadnagy felkötötte kardját, lement és úgy összevagdalta Balázst, hogy az tízennégy sebből vérzett és csak reggel találták meg az istállóban. Ennek folytán a következő kérdést intézi a hadügyminiszterhez: „Van-e tudomása a hadügyminiszter urnak arról a véres esetről, amelyet Gyulafehérvárott *Dembinsky* Jaksa főhadnagy elkövetett, midőn Balázs Antal 82. ezredbeli közembert brutális módon összevagdalta? Ha van: tett-e intézkedést a megtorlás céljából és melyek azok?

Jekelfalussy Lajos, altábornagy, a közös hadügyminiszter képviselője: T. országos bizottság! Eddig erről az előfordult esetről a hadügyminiszteriumnak tudomása nincs; de meg lehet róla győződve mindenki, hogy a legnagyobb erélylyel fogja a vizsgálatot megindítani, ha erre az ügyre vonatkozólag hiteles értesülést szerzett és amint eddig, úgy ezentul is, a visszaélések, ha tényleg előfordulnak, teljes szigorral fognak megfenyítettetni. Eddig sem volt rá eset és nem lesz ezután se, hogy az ilyen cselekmények teljes szigorral meg ne fenyítettessenek. A veremésklet jöhet csak tekintetbe az ilyen — hála Istennek — csak nagyon ritkán előforduló esetekben, nem pedig a szellem, amelylyel talán kapcsolatba hozatik az egyik vagy másik elkövetett brutális. Kérem, méltóztassék ezt a választ egyelőre tudomásul venni. (Helyeslés.)

Ugron Gábor: Míután a hadügyminiszter urnak

nap eltelte után sincs még tudomása az esetről, a választ egyelőre tudomásul kell vennem.

Előnk: Az adott válasz tudomásul vétetik. Kérelmek a napirend, vagyis a hadügyi költségvetés tárgyalása.

(A hadügyi budget.)

Münich Aurél előadó vezette be hosszabb bevezetővel. Az albizottság jelentésére utal, amely az összes szükséges felvilágosításokat tartalmazza. Az előirányzat, ugyancsak ugyanabban a körben mozog, mint tavaly s a hadügyminisztérium is ugyanolyan híven, előzékeny részletességgel szolgál felvilágosításokkal az idén, mint tavaly. Ismertette az albizottság által elfogadott határozatokat, amelyek részben a Magyarországon a hadsereg részére való szállításokban a célszerű részesedést szövegezik, részben fontos kimutatásokat előterjesztésre kéri a minisztert, részben a katonai lelkeséget erősítenek rendezését célozzák. Ezek előrebocsátásánál előadójára ajánlotta a javaslatot.

Ugron Gábor: Hangsúlyozza, hogy a hadsereg az 1867-iki törvények megalkotása után egészen folyamatosan alakította át, 1867-ig az teljesen az uralom alatt volt. Hazánk megadta az új csodákat és adott a hadseregnek. Az 1867-iki törvényhozás megszüntette az állapotot. Az az elött tisztán felelősségi és felelős seregből közös hadsereget alkotott, melynek jellemvonása az, hogy az állam hadserege. Ezóta a hadsereg, mint 30 év telt el, de a hadügyi kormányzat elfogadása nem alkalmazkodott ezen változott helyzethez és nem érvényesíti azokat az elveket, amelyek abból folynak, hogy egy nép-hadseregünk van, hogy az a hadsereg nem egyéb, mint a felfegyverzett nép és a polgárok összessége.

Valahányszor katonai ügyekről van szó, mindig előtérbe tolják a hagyományos szellemet. Már pedig a hagyományos szellem és az 1867-iki törvényhozás szellemileg kizárják egymást. Egyedüli közös vonásuk az, hogy az uralomtól iránti hüség. A hadügyi kormányzat nem respektálja a delegációknak a budget-jogát, hanem úgy jár el, ahogy jónak látja, a költségvetés egyes bizonyos cseire megszávozott tételleivel. Úgy van a delegációval, hogy az neki néhány jellemet nem. Mint az asszony, mikor a számlát kell neki bevalani, (Derültség.) ilyenkor igéreteket tesz, amelyeket szótan nem tart meg. A hadügyi miniszter nem ad expozé, nem ad semmiféle tervet. Helyteleníti, hogy a hadsereget ma is extenzív irányban akarja fejleszteni és hogy csak azt akarja, hogy minél több újjon legyen, de arra nem fordítja figyelmét, hogy a rendelkezésre álló nagy tömegekkel az intenzív kiképzés is megtörténjen. Hiszen, ha az osztrák hadsereg multjába tekintünk, sem Radecky, sem Albrecht főherceg, nem a tulajonyó számokkal vívni ki dicső csatákat, hanem hadseregeik fegyverzettsége, képzettsége és hadseregeiknek ereje volt az, amely a győzelmet biztosította.

Kifejti aztán, hogy a hadsereg jóságának első alapfeltétele az, hogy könnyen legyen mozgósítható. Ez pedig, véleménye szerint, csak úgy lehetséges, hogy ha a mozgósítandó egységek már béke idején megvannak. Nálunk egységnek a hadtestet lehet tekinteni. Már pedig, ha nézzük, nálunk kevés a hadtest. Franciaország legutóbb szaporította hadtesteit. Oroszország 1890. óta hat hadtestet szaporított seregét. Németország 1890-ben szintén fölemelte hadtesteknek számát. Nálunk egy-egy hadtest 80-100 ezer emberből áll. Ennyi a békeállomány. Kérdés, vajon a háborúban egy egész hadtestet akar-e alkalmazni, mert figyelmet arra, hogy minden katonát tudja, hogy egy hadtestnek nem szabad számára nézve nagyobbak lenni, mint akkorának, hogy a menetoszlop egy nap alatt harcra való tudjon lefejlődni. Azt is tapasztaljuk, hogy hadtesteink élére nem azok vannak állítva, akik azokat majdan háborúba fogják vezetni. Már pedig a helyes hadvezetés első feltétele az, hogy a vezér csapatait már béke idején ismerje; hogy ez tudja, mik azok a képességei; hogy ez ismerje annak lelkiületét és természetét, valamint annak alkalmazhatóságát. Nálunk a hadsereg több részre szakad.

Az egyik a tisztikar, amely a szellemi vezetést adja a hadseregnek. Erre nézve azt látja, hogy ezen tisztikarban a hagyományos szellemet folyton fenn akarják tartani, hogy a tisztikart a polgári társadalomtól elkülöníteni igyekeznek. Mind nagyobb a törekvés arra, hogy a polgári társadalommal a tiszt minél kevesebbet érintkezzék. Helyes-e ez, vagy nem? Mert a tisztikarnak az egész társadalom támogatását kell igénybe vennie háború esetén; helyes-e, hogy akkor, a mikor a hadsereg az állam hadserege, mikor az altisztek és a legénység teljesen abból a társadalomból származnak, azon társadalomnak szívják nevelését, gondolkodását, leforgását és irányzatát, amelytől a tiszteket oly nagyon igyekeznek elkülöníteni? Lehet-e akkor a tisztek és a legénység között érzelmi kapcsolat és lehet-e erkölcsi összeköttetés, amelyre szükség van, ha mind a kettő két különböző feladatot képvisel a maga természetében, a helyett, hogy egymáshoz simuljanak. Már pedig egymásnak csak kölcsönös megértése tudja lelkesíteni az erkölcsi érzetet és bátorságot felkeltetni, meg fokozni a hadseregben. Hivatkozik Oroszország gyakorlati szabályaira, melyhez a bevezetést maga a cár írta, amely azt mondja, hogy a tiszt apja legyen a legénységnek és gondoskodjék róla. Ez családias bensőséget jelent a tisztok és a legénység között. Azonban miképpen legyen a tiszt apja a legénységnek, a kór a legénység nyelvét nem ismeri és nem beszél, mikor vele csak az altisztek utján érintkezik? Helyteleníti, hogy a tiszteket magasabb előjárók a csapat előtt néha durva módon megfocdik. Helyteleníti a tisztekre és a legénységre nézve fennálló büntetéseket, mert önzértelesen nem méltó dolog az, hogy apró mulasztásokért bezárással büntessék őket. Hivatkozik arra, hogy

polgári hivatalok is fenn tudják tartani a hivatalnokok egész tömegében a fegyelmet anélkül, hogy reájuk nézve megalázó büntetéseket alkalmaznának. Az ilyen büntetésnek és a durva bánásmódnak az a következménye, hogy felülről meggyelöl a legénység. Ha erős hadsereget akarunk, akkor nem ezekre az erkölcsi megaláztatásokra kell a súlyt fektetni, hanem arra, hogy a büntetés is olyan legyen, mely a tisztek és legénységnek erkölcsi önértékét nem sérti. Foglalkozik ezután a tovább szolgáló altisztek helyzetével és konstátálja, hogy mind többen és többen hagyják el ezek közül a hadsereget. Felelősi, hogy az 1868-diki törvényhozás, mikor a fennálló katonai büntetőtörvénykönyvet egyelőre való alkalmazhatóságát megengedte, azt azzal a fenntartással tette, hogy a bilincs alkalmazatni nem fog. Már pedig véleménye szerint a kurta vas nem más, mint bilincs, csak hogy kellemesebb és kintzőbb alakban. A kikötés pedig, a mely szintén alkalmazásban van, a legembertelenebb büntetésnek egyike, amely ezenfelül még életveszélyes is össze van kötve. A szolgálati szabályzat második részét, a harcéri szolgálót, revidélandónak tartja, mert azt hiszi, hogy nem számol a modern fegyverekkel. Helyteleníti végül azt a rendszert, amelyet a hadügyi kormány az esetleg bekövetkező háborúra nézve követ. Vasutainkat és utainkat mind abban az irányban csoportosítja, mintha egy, esetleg Oroszország részéről jövő megtámadás színhelye nem is lehetne más, mint nyugoti Galícia. Ez azonban tökéletesen téves. Valószínű ugyan, hogy a támadás zöme nyugati Galiciát éri, de másfelől nem szabad elfelejteni, hogy Magyarország keleti részén, az erdélyi részeken is könnyen történhet támadás, mert ha Oroszország a Fekete tengernek birtokában van, az csapatát vírt utágra könnyen átviheti Besszarábiába, onnan pedig Erdélybe, mely a mai helytelen rendszer következtében tökéletesen védtelenül áll. Kivánja, hogy már béke idején tételenek meg azon intézkedések, amelyek biztosítékot nyújtanak arra nézve, ha az erdélyi részek ellen a Fekete tenger felől történik támadás, hogy azok védelmi állapotba legyenek helyezhetők. Mindezeknél fogva a hadügyi kormányzat iránt bizalommal nem viseltetik és a költségvetést nem szavazza meg.

Holló Lajos: Első kifogása a tisztikar exkluzív életmódja ellen irányul. Bensőbb viszonyt akar a tisztek és a polgárok között, hogy így a nemzet iránti szeretet jobban meggyökeresedjék a tisztek között. A katonai büntető-törvény reformjának késedelmét sem hagyhatja szó nélkül. Hol az előadó betegszik meg, hol más akadályok állanak be, a szomorú azonban mindig az, hogy a katonai büntető-törvény reformja mindig késik, pedig egyéb téren a hadügyi kormányzat élénk érdekekkel viseltetik a haladás iránt. Kár az ilyen nagy munkát egy előadónak véges életéhez fűzni, mindenütt a világon bizottságok végzik az ilyen nagy munkát. Követelendőnek tartja, hogy a már kész munkákat záros határidő mellett a két kormány élre terjesszék.

Végül a „Jelen” kérdésről mond még néhány szót. Helytelen dolog volt ebből a kérdésből a legfőbb hadur személyét is belevenni; de még a legfőbb hadur akarata sem tartóztatható vissza a nemzet képviselőitől attól, hogy a nemzet véleményét nyilvánítsa. Bárminő legyen is a közös hadsereg szolgálati nyelve, amint hogy elismeri, hogy az ma a német nyelv, mégis kellene megoldást találni, amely ezt a szolgálati nyelvet a nemzet érdekeivel összeegyeztetné. Az ellenőrzési szemle különben is rendezett intézkedés, semmi katonai jellege nincs. Nem akarja a magyar szempontot az osztrák Zde-ügygel összefüggésbe hozni. Magyarországon nincs meg a hajlandóság az ilyen kis dolgot felfújni. De tény az, hogy sérelem van a magyar jelentkezés eltiltásában. Ezért kéri a hadügyminisztert, keressen olyan módot, hogy a magyar nemzeti nyelv védelmét biztosítsa. Nincs kétsége az iránt, hogy a tisztikarunk néhez időben is odaadó hüségrel fog működni. Abban azonban igazat kell adni Ugron Gábornak, hogy más szervezett a nemzet szervezetét hathatósabban tenni, mert akármilyen szilárdan épült katonai hatalom is összeomolna, ha a hadsereget a nemzeti érzület nem hevítene s ha nincs meg e seregben az összhang a nemzeti érdekek iránt.

Üssék fel a világtörténelem könyvét, számos lapja igazolja azt a nagy igazságot, hogy a magyar nemzet minden tagja hüségrel viseltetik a király és a dinasztia iránt. Eppen azért azt a tanácsot adja a trónnak, hogy a magyar nemzet ezeréves jogait a hadseregben érvényesíteni engedje. Nem óhajtja kifejtetni pártjának nézetét ebben kérdésben, csupán óvni akarja a hadügyi vezetőségét. Már az első alkalommal is, midőn felszólalt, hogy egyoldalú szempont alapján a hadsereg szervezete tekintetében magát családiasokba ne ringassa, a védelemnek nemzeti alapokra fektetése csakis erősítő ez a védelmet. A költségvetést nem fogadja el.

Gajari Ödön szólalt fel ezután és azzal kezdte, hogy a hadügyi kormányzat iránt a legnagyobb bizalommal viseltetik és ezért nem is szólalna fel, ha az imént elhangzott beszédnek némely része nem kénszerítene a felszólalásra. Helytelennek tartaná ugyan, hogy Holló Lajos egyes állításai visszhang nélkül maradnának a bizottságban. Holló Lajos közölgő fejtegetéseire azt válaszolja, hogy ezek nem tarjtoznak ennek a bizottságnak hatáskörébe. Itt csak az intézmény funkciójának bírálata foglalhat helyet. Ami ellen tiltakozni óhajt, az Holló Lajosnak ama föltevése, mintha a magyar tartalékosok tüntetési szándékkal jelentkeznének volna magyarul az ellenőrzési szemleken. A jelen-nel való jelentkezés csupán tévedésből történt, mert Magyarországon egyáltalában nincsen szükség arra, hogy ilyen kis-zserű eszközökkel tüntessen a közös intézmények ellen.

Több felszólaló nem jelentkezett, **Szapáry Gyula** gróf előnk tehát befejezte a hadügyi előirányzat általános vitáját.

A hadügyminiszter képviseletében ezután **Jekelfalussy Lajos** altábornagy reflektál Ugron Gábor és Holló Lajos beszédére. Ugron Gábor, ugymond, olyan vádakkal állott elő, amelyek nagyon elszomorítóknak volnának, ha valóknak bizonyulnának. Lelkiismeretere mondhatja azonban, hogy e vádakkal nincsen alapjuk. A mozgósítási tervet minden államban titkot képeznek s csak a beavatottaknak van róluk tudomásuk. Ugronnak a mozgósításra vonatkozó adatai tehát teljesen hamisak. A mi mozgósítási tervünk meg fogja védeni országunkat nemcsak keletről, hanem bármerről jövő támadások ellen is. Több szót erre a kérdésre, mely a nyilvánosság elő nem tartozik, vesztegetni nem akar. Nem fogadhatja el Ugron Gábornak azt az állítást sem, hogy a tisztikar felsőbb parancsra folytatna exkluzív életmódot. Ezt a hadügyi vezetőség egyáltalán nem óhajtja. Kéri az országos bizottságot, fogadja el az előirányzatot.

Münich Aurél előadó Ugronnak egy-két tévedésre mutat rá. Tévedés az, hogy a hadsereg intenzív fejlesztése terén misem történik. Csak úgy találomra fölleliti a mérnöki-csapatok átalakítását, a képző-intézetek fejlesztését, a katonai élelmezés javítását, ami mind azt bizonyítja, hogy Ugronnak nincsen igazja. Újból felvilágosítja Ugront, hogy a büntető-törvény az ősszel elkészül. Ezek után elfogadásra ajánlja az előirányzatot.

Gróf Szapáry Gyula előnk felteszi a kérdést, mire a bizottság a hadügyi előirányzatot elfogadja.

A hadügyi albizottság egyik határozati javaslatában utasítani óhajtja a hadügyminisztert, hogy a katonai iskolák felállításánál Magyarországot is vegye nagyobb tekintetbe.

Ugron Gábor amaz óhájának ad kifejezést, hogy a Székelyföldön is állítsanak föl magyar katonai iskolát. Panaszképpen említi, hogy a katonai iskolák tekintetében is Ausztria nagyobb előnyöket élvez, mert majdnem az összes iskolák Ausztriában vannak. A határozati javaslatot különben elfogadja. A bizottság az albizottság javaslatát szintén elfogadja.

(A tiszti fizetések.)

A tiszti fizetések emelését magában foglaló tételnél **Ugron Gábor** ismét megteszi az albizottságban már hangzott kifogását, hogy a delegáció a tiszti fizetések emelésére nem illetékes. A delegáció csak a törvényhozás meghatalmazottja, hogyha pedig a meghatalmazott illetékeséghez kétség fér, leghelyesebb dolog a megbízóhoz fordulni. Mindenesre helyesebb volna ez, mintha a delegáció prejudikál határozatot hoz és a parlament költségvetési jogát korlátozza.

Pulszky Ágoston az a véleménye, hogy a kérdés érdemleges megvitatásától különválasztandó az a kérdés, amit itt Ugron föltett, nevezetesen az, hogy a delegáció illetékes-e a tiszti fizetések föl-emelésére nézve. Csak ezzel az előzetes kérdéssel lehet foglalkozni. Az a véleménye, hogy a tiszti fizetések emelése, mint a költségvetés egyik tétele jelentkezik. Egy különbözet ez csupán, a tavalyi tételhez képest, hogyha pedig mint költségvetési tétel jelentkezik, ezzel a delegációknak foglalkoznia s a fölött határozni kell. Több precedensre hivatkozik, melyek szerint a delegáció egyes esetekben megállapított tiszti fizetéseket és soha semmilyen tényező e miatt kifogást nem emelt. Való igaz az, hogy a delegáció hatáskörén túl nem mehet; de vajjon tulmég-e ebben az esetben? Itt nincsen szó egyébről, mint a költségvetés egy tételéről, amit az 1867. XII. t.c. a delegációk elő utal, olyannyira, hogy a törvényhozásnak is az a joga van csak meg, hogy a delegációk által megállapított költségvetést vagy beállítsa, vagy általánosságban elvesse, de változtatni rajta még a törvényhozásnak sincsen joga.

Igaz, hogy a katonatiszti fizetés föl-emelésének van egy másik oldala is, amely a belső szervezet kérdése. Ez a viszonylata a kérdésnek azonban felségjogot képez, amelyben a delegáció nem illetékes. Erről a kérdésről azonban az előterjesztés nem szól. Itt a fizetésemelés pusztán mint pénzügyi tétel szerepel. Ugron Gábor felhozta azt is, hogy a nyugdíjakat is a törvényhozás állapította meg, utal arra, hogy a tiszti fizetések és a tiszti nyugdíjak között a különbség lényeges, mert a nyugdíj jogjognyeket állapít meg és belevág a szolgálati pragmatikába, ami a fizetésemelés által nem történik. Azt hiszi tehát, hogy az albizottság kötelessége a kérdés érdemleges elbírásával foglalkozni.

Előnk: Az Ugron által fölvetett előzetes kérdésre nézve nyitja meg a vitát.

Holló Lajos Pulszkyval polemizál. Szintén azt tartja, hogy a delegáció a parlamenti határozatnak ne prejudikáljon. A precedensekre való hivatkozást érvnek nem tartja, mert eme precedensek alkalmával csak az történt meg, hogy az ország a meglévő állapotokat elfogadta és azokba beleyugodott.

Pulszky Ágost azt bizonyítja, hogy Holló téved, mert az ország 1872-ben nem csupán a létező állapotokat ismerte el, hanem a fizetésemeléseket is éppen úgy, mint most, költségvetéssleg szavazták meg. Ha a rendes költségvetésben egy tétel előfordul már, az a tétel állandó jellegű. De joga van

a bizottságnak azt vagy megszavazni, vagy megváltoztatni. Joga volna tehát a bizottságnak a tisztizetéseket akár le is szállítani. Ami a honvédtiszti fizetéseket illeti, arra megjegyzi, hogy ami szükséges, azaz, hogy a két kormány hozzájárult legyen a közös hadsereg tisztizetésének felemeléséhez, viszont szükséges volna az is, hogy a honvédtisztek fizetésemelésének tekintetében a közös kormánnyal legyenek egyetértésben a kormányok.

Holló Lajos közbejött: A kormány nem törvényhozás!

Pulszky Ágost: Abban igaza van, de a delegáció nem felelős a törvényhozásnak, csak a kormány felelős. Ha a kormány ellentétben állana a törvényhozás többségével, akkor felelősségre vonnék és felelősségre vonhatná indirekte a közös költségvetés elvetése által is.

Münnich Aurél előadóját megjegyzi, hogy az albizottság Pulszky Ágost álláspontján állott, mert e tekintetben számos precedens lehet hivatkozni. Utal arra, hogy itt a költségvetésről van szó, amely évről-évre be van állítva a költségvetésbe; amelyet mindenkor külön kell megszavazni úgy, hogy ezt az összeget a delegáció koránt sincs kötelező megadni. Hogyha Holló Lajos és Ugron Gábor bizottsági tag urak álláspontja fogadtnak el ad absurdum lehetne vinni a dolgot, mert egyetlen-egy állást sem lehetne rendszeresíteni a hadsereg körében és így egyetlen parancsnok számára sem lehetne költségeket megszavazni, hanem előbb az országgyűléshez kellene menni a költségek megszavazása végett. Már pedig azt hiszi, hogy ezt Holló Lajos és Ugron Gábor sem kívánja. Ajánlja az albizottság jelentését elfogadásra.

Ugron Gábor: Az előtte szölként nem ingattak meg ama meggyőződésében, melyet kifejtett, mert hogy precedensek voltak egyes állások javadalmára nézve, ezt elismeri; azonban a precedensnek nem képeznek általános intézkedést. Különben, ha az országos bizottság tagjai annak idején nem vették észre, hogy hatáskörüket túllépték, ebből nem lehet következtetést vonni arra nézve, hogy mi a teendő? A parlament jogát elbirtokolni nem lehet. Azt mondja Münnich Aurél, hogy az ő (Ugron) elve alapján egyetlen állást sem lehetne rendszeresíteni a budget keretében. Egészen más dolog egy általános fizetérendezés és egészen más dolog egyes állások krealása.

Az egyik törvényhozási, a másik pedig igazgatási kérdés. Azonban nem ezért, hanem főképpen Pulszky Ágost tevédsének helyreigazításáért szólalt fel. A magyar kormány ügyvivője a magyar államnak és csak annyi joggal bír, amennyit az országgyűlés ruház. A kormány eljárása által a törvényhozási jogát nem pótolhatja és nem helyettesítheti. Vissza kell tehát utasítania ezt a tevédséget, mint azt a fölfogást, mintha a magyar kormány a delegáció határozatait felelősségre volna vonható. A magyar kormány tagjai a delegációban csak felvilágosításokat adhatnak, azonban a felelősséget viselniük kell minden országos bizottsági tagnak. A delegáció tehát nem hárthatja át felelősségét másra. Horánszky Nándor szerint az illetékességi indítvány elkészített, mert a tengerészeti és a külügyi költségvetésben a fizetés rendezések már meg vannak szavazva. Különben is mindaddig, még tételes törvény nincs arra, hogy a delegáció a költségvetés dolgában miy keretek közt járhat el, miy részt szavazhat meg és miyent nem, addig a delegáció minden olyan kiadási tételt, amely költségvetés alakjában fekszik előtte, joggal megszavazhat úgy, mint ahogy azt más meg sem szavazhatja. Hivatkozik az 1867. XII. törvények 16-ik és 17-ik §-aira, a amelyekből kiderül, hogy a közös költségekre nézve minden határozathozatal, amely a delegáció hatásköréből direkt kivéve nincsen, a delegáció alá tartozik, annyival is inkább, mert ha a két delegáció a költségek dolgában meg egyezsere nem jut, a megállapodások közös szavazás útján volnának hozandók. Ajánlja a delegáció kompetenciájának megállapítását.

Elnök: Felteszi a kérdést, hogy a bizottság illetékessége mondja-e ki magát a fizetésrendezések megállapítására?

Gróf Apponyi Albert: A kérdés feltevéséhez szölvő ajánlja, hogy az elnök úgy tegye fel a kérdést, hogy a felemelt tisztizetéseknek a jelen költségvetésbe való beállítására iránt illetékes-e az országos bizottság?

Szilágyi Dezső: Kéri a kérdést a következő módon feltenni: „ezen tárgyalás alatt levő tétel megszavazására illetékes-e az országos bizottság?”

Elnök: Az országos bizottság kívánságához képest így teszem fel a kérdést: „a költségvetésben foglalt tétel megszavazására illetékesnek mondja-e ki magát az országos bizottság, igen vagy nem?”

Miután az orsz. bizottság kompetenciáját megállapította, határozatképp kimondom, hogy a költségvetési tétel megszavazása az országos bizottság elé tartozik. Következik a kérdés érdemben való tárgyalása.

Holló Lajos: Csupán a tisztizetések felemelése ellen akarja felemelni tiltakozó szavát. Mindaddig, míg Magyarország nincs abban a helyzetben, hogy a polgári tisztizetők fizetését emelhesse, addig ők a maguk részéről a tisztizetésének felemeléséhez hozzá nem járhatnak.

Erre a tételt magát megszavazzák, valamint a különbözett többi tételei is megszavaztatnak. — Következik a rendes költségvetés tárgyalása a központi vezetés címénél.

(A hadsereg létszám-emelése.)

Ugron Gábor: Azt a kérdést intézi a hadügyminiszterhez, hogy adhat-e tájékoztatót a hadsereg jövődombeli szervezéséről, hogy tervezik-e tényleg a létszám felemelését és miylen arányban? A delegációnak több éltrevalóságokról kellene tanúsítania és nagyobb tekintélyt szereznie. Nagyon fogna örülni, ha kérdésre semmi felvilágosítást nem kapna, mert ezzel csak beigazolva látna azt az álláspontját, hogy a delegáció, mint alkotmányos ellenőrző organum, hivatásának meg nem felel.

Főszólalásának másik része arra vonatkozik, hogy miy kevésbé respektálják a hadügyi kormányzat keretében a magyar törvényt. Miért nincsenek magyar tisztizetek kizárólag a magyar ezredekben alkalmazva, holott a magyar törvények szerint a magyar ezredekben mindíg magyar honos tisztizeteket kellene alkalmazni. Hivatkozik arra, hogy mindez törvényben van megállapítva és a következő határozati javaslatot nyújtja be:

Az országos bizottság felhívja a közös hadügyminisztert, hogy hatáskörében tegyen meg mindent, hogy a magyarországi 1792: IX. t.-c. az 1807: I. t.-c. 9. és 10. §-ainak, az 1840: II. t.-c. 12. §-ának és az 1846: IX. t.-c. rendelkezéseinek elég legyen téve abban a tekintetben, hogy a magyar tisztizetek a magyar csapatokhoz osztassanak be, a magyar csapatokat magyar honos tisztizetek vezessék és a katonai testületek és hatóságok a magyar hatóságokkal magyarul levelezzenek.

Tisza István gróf: Ami a felolvasott határozati javaslatot illeti, azt hiszi, hogy egy tekintet a katonai sematizmusra, mindenki meggyőződhet arról, hogy ma még, fájdalom, rendkívül messze vagyunk attól, hogy annyi magyar katonatiszttel rendelkezünk, amennyi a magyar csapatoknak vezetőkké való eljárására szükséges volna. Felemeltette Ugron Gábor az ujonclétszám kérdését is. Ezzel a kérdéssel most a katonai körökön kívül általában mindenki foglalkozik, mert ezen kérdésnek minden irányban nagy a fontossága. Azt hiszi, hogy a delegáció hatáskörébe ez a kérdés egyáltalában nem tartozik. Azt hiszi, a delegációnak csak az lehet hivatása, hogy a törvény által reábizott teendőket ellássa, a hatáskörébe utalt ügyekben intézkedjek és egyáltalában nem lehet hivatva arra, hogy hatáskörébe nem tartozó ügyekben intézkedjek, és egyáltalában nem lehet hivatva arra, hogy hatáskörébe nem tartozó ügyekben akárcsak diskussziót is folytasson. A legnagyobb hibának tartaná, ha e kérdésnek bármínő irányban való megvitatásába a a delegáció beavatkozhatna.

Holló Lajos: Tisza István gróf beszédére reflektálva, megfordítja a kérdést és azt mondja, hogy azért nincsen elegendő magyar tiszt, mert a hadügyi kormányzat igyekszik elzárni a magyar honpolgárok elől a tisztizetők képzőintézetekbe való belépést és mert akképpen vannak ezen intézetek elhelyezve és szervezve, hogy a jelentkezőket úgy vegyék fel, hogy az arányszám sohasé változzék meg.

Erre az országos bizottság Ugron Gábor indítványát elveti, a tételt pedig megszavazza.

(A katonai egészségügy.)

Ugron Gábor felemli, hogy a fogarasi lak-tanyában a tüszubetegeket az egészségügy katonák lakóhelyével szomszédos szobákba helyezték el. Lehetetlen, hogy erről ne bírjon tudomással a közös hadügyminiszter, hisz a Miltárarzt is tárgyalta ezt ügyet. Kérdezi, hogy miért nem használja a közös kormány azt a 100 darab egészségügyi barakkot, amelyet azért szavazott meg a delegáció 1893-94-ben, hogy az ragályos betegség esetén használható legyen. Sajnálatos dolog, hogy ahol a legtöbb rendet kellene tartani: a csapatoknál, ilyen rendtelenség fordul elő, amelyre Fogarason nyertünk példát. A második kérdés az, hogy mi oka annak, hogy a gyakorlatok alkalmával a nagyon megereitelt menetek esetén, ha a gyengébb szervezettel és betegesebb emberek kiülnék, azokat nem az egészségügyi csapatok szállítják, hanem a szegény megbetegedett katonák valamely bajtársára bizzak és egy véletlenül arra menő parasztember jóvoltából viszik csak kocsiin tovább. Miye valók akkor az egészségügyi csapatok és azoknak a kötségei? Kiserjék azok minden nagybot menetnél a csapatokat, hisz ez rájuk nézve is gyakorlat. Felemli, hogy a századosokat és a zászlóalparancsnokokat teszik ezért felelősök és többnyire őket korholják, hogyha többen dölnék ki, minek az a következménye, hogy ezek a parancsnokok minden erő megtesztésével hajháják az embereket.

Jekelfalussy Lajos osztályfőnök, a közös hadügyminiszter képviselője: T. országos bizottság! Ugron Gábor bizottsági tag ur mostani felszólalására csak azt jegyzem meg, hogy lehet, hogy szórványosan előfordulhatott, hogy a katonák közül egyik vagy másik az útszélén fekvő maradt, de mindenféle irányban gondoskodva van arról, hogy a gyakorlatoknál elmaradó gyengékedő embereket az arra hivatott katonai intézetek felvegyék. Az egészségügyi szolgálat a gyakorlatok alatt teljes energiaiával teljesítik, hisz ezeknek kedvéért is történik a gyakorlat. Hogy vizyázatlanság előfordulhatott, azt nem vonhatja kétségbe, de a szükséges szervezési határozatok e tekintetben megvannak.

Ugron Gábor: Tapasztalása szerint a nagygyakorlatokon az egészségügyi csapatok ugyanott járnak, de az azt megelőző nagy menetknél nincsenek ott.

Jekelfalussy Lajos osztályfőnök, a közös hadügyminiszter képviselője: Minden egyes századnak külön erre a célra képzett emberei vannak. Négy ember van századonként, kik az egészségügyi szolgálatot végzik. Nagybot egészségügyi apparátus kisebb gyakorlatoknál igénybe venni felelőse volna.

mert mindegyik csapat a maga erejéből el tudja látni az egészségügyi szolgálatot.

Erre az országos bizottság a tételt elfogadja.

(A nyugdíjak.)

Ugron Gábor megjegyzi, hogy a zárszámadások szerint e tételnél megtakarítást értek el. Az a gyanuja tehát, hogy némelyek azért nem mentek nyugdíjba, hogy a fizetés felemelésben még részesüljenek. Kérdezi, hogy miye rendszárvokat alkalmaznak ezekkel szemben a hadügyminiszter?

Jekelfalussy Lajos osztályfőnök, a közös hadügyminiszter képviselője: A megtakarítás, amely ennél a tételnél történt, csak abból keletkezett, hogy az előirányzat valamivel nagyobb volt, mint amennyi tényleg igénybe vétetett. A bizottsági tag ur másik kérdésére nézve kijelentem, hogy semminemű szándék vagy ok nincs arra nézve, hogy azt lehessen következtetni, hogy a fizetésemelés után tömegesebben történnek nyugdíjazások. A hadügyi vezetőségtől távol van ez. Az egyéni akaratok e tekintetben korlátokat szabni nehéz. Erre nézve különben szabályok vannak. Önkényileg, teljes testi épesség mellett nyugdíjba menni nem lehet, mert nyugdíjba csak azok mehetnek, akik oly testi fogyatkozásban vannak, amelyek a további szolgálati képességet lehetlenség teszik, vagy ha valaki a negyven évi szolgálatot elitöltötte.

Ezután a tételt elfogadják, valamint a hadi költségvetés többi tételeit is.

Elnök a legközelebbi ülést a holnap délelőtti 11 órára tűzi ki. Tárgyai lesznek: a gazdasági bizottság, az egyesült négyes albizottság és a zárszámadási albizottságok jelentései.

Az ülés délután negyed négy órakor véget ért.

Az osztrák delegáció.

Az osztrák delegáció plenáris ülését ma délelőtti 12 órakor nyitották meg. A miniszterek között jelen voltak: Goluchowsky és Kállay.

Elnök az ülés megnyitása után azt az intelmet intézi a delegátusokhoz, hogy a belügyi viszonyoknak tulszagos tárgyalásától tartózkodjanak, amennyiben csak a delegációba nem tartoznak. Egy esetben — folytatta az elnök — a múlt héten a magyarországi viszonyokat is a vitába vonták; azért dacára annak, hogy az neki nagyon kellemetlen volna, ilyen eset ismétlődése alkalmával kénytelen volna a szónokot felbeszélkíteni és szigorúan eljárni.

Dzieduszycki volt az első szónok, aki hosszabb beszédben fejti ki azt, hogy a kereskedelmi szerződéseknél, különösen a német birodalommal kötött kereskedelmi szerződésnél nem fordított kellő figyelmet a monarchia agrárius érdekeire. Szölvő hosszasán fejtegette, hogy a marha- és sertés-kivétel elé Németország nagy nehézséget gördít. Ugy-lászik, — folytatta a szónok — hogy mervádo helyen megfelelkeznek arról, hogy Ausztria nemcsak iparos, hanem főképpen agrár-állam. Ezért a kereskedelmi szerződés megújításánál nagyon érélyes intézkedéseket vár a külügyi kormánytól. Beszédének folytatásában még azokra a nehézségekre utal, amelyek az utlevél-kérdésben különösen Galiciában voltak és e tekintetben is intézkedéseket vár a közös kormánytól.

Utána **Wolfhart** stájerországi delegátus szölkent fel és különösen a stájerországi kivándorlásokról beszélt hosszasan. Wolfhart után **Hoffmann** beszélt, aki különösen a cseh-német békéltetési konferenciáról emlékezik meg, amelynek ütvös eredménye esetleg a külföldi vonatkozásunkat is kedvezőbbé tehetné.

Schneider előadja, hogy számos magyarországi olától levelet kapott, amelyekben csak panaszkodnak a magyarok által való elnyomástól. A románokkal való ilyen bánásmód elidegeníthetné a román királyságot tőlünk, pedig annak rokonszenve nagyon érdekünkben fekdünek. Ezekben a levelekben azt is mondják, hogy az oláh ezredek mindíg hüek voltak a császárhoz és bátrak. Nagyon kérdéses, vajjon e hangulat a románok körében tartani fog-e továbbra is, ha el lesznek nyomva a zarnok magyarok által. A szónok felemli a Janku-ügyet is és az államügyesnek híres szavait, amelyek — szerinte — minden nemzetet mélyen sértenek. A román deakokat mindíg üldözik és nagyon természetes, hogy ennek következtében azok külföldre mennek, pedig tény, hogy akik hazájukból kényszerrel követeztében idegen földre szakadtak, azok a legveszedelmesebb agitátorok és forradalmárok lesznek. (Fejtégetéseit ismétlően felbeszélkította az elnök és felszólította, hogy a tárgyhoz szölkjen.)

Schneider folytatja beszédét magyarellenes kifakadásokkal; a szónok ezután áttér az utlevél-kérdésre és a jelenvalókat nagy derültségek közepette azal fejezi be beszédét, hogy a külügyi kormányzattól elvárja, hogy az idegen szödk nem fognak több utlevelt kapni, hogy területünkre léphessenek.

Mittal delegátus a Németországgal való kereskedelmi viszonyt tárgyalja főképpen.

Kambon Ferjancsik mulkiori beszédével foglalkozik.

Gessmann élesen bírálta a konzuláris tudósítások hiányosságát és felszölkította a külügyminiszteriumot, hogy a kereskedelem érdekében többet tegyen, mint eddigéle.

Dr. Kramarz szintén polemizált Hoffmannal, azután áttért a külügyi költségvetésre, amelyről hosszasan beszélt. Nagyon szomorú állapotnak mondotta azt, hogy csak mi maradunk passzívok a gyakorlatok szerzésében. A külügyi kormányzatot foglalkosnak mondja, mert ma odajutottunk, hogy Ausztria ma nem egyéb, mint Németország kereskedelmi politikájának támasza, Ezért is kárhözátja a

háromszövetséget, amennyiben Ausztria-Magyarország mindig csak az áldozata annak. Beszéde befejező részében utal arra, hogy a háromszövetség következtében mi elveszítjük a vezérserepet. A természetes szövetség Oroszország. Nagyon kevés öntudatra vall annak hangoztatása, hogy mi nem tudunk Németország nélkül élni. Foglalkozik Boszniával s kijelenti, hogy a külügyi kormányzattal szemben nem fogadja el a költségvetést.

A tárgyalást ezután berekesztették. A legközelebbi ülés holnap délelőtt 11 órakor lesz.

Bécs, január 15.

Az osztrák delegáció mai ülésén dr. Kramarz és megjegyzéseket tett ő felségének szombaton a delegációnál ebéd után dr. Stranskyhoz intézett szavaira.

— Egy népet áldozatkésziségeért és hűségért megbüntetnek — mondotta Kramarz — de a másik résznek jutalom jár ki, amiért nyíltan ellene szegül az államhatalomnak és a birodalom existenciáját veszélyezteti. (Helyeslés a jobb-oldalon.) Mindenki tudja és érzi, hogy békére van szükség s mi a magunk részéről minden lehető elkövetünk a béke érdekében. S ennek fejében azoknak kedveznek, akik megrontják az egyetértést, de még csak nem is kimélik azokat, akik a legvégsőkre is képesek, hogy a béke létrejöhön. Keserűség fog el bennünket, mert azt tapasztaljuk, hogy nincs helyük ebben az országban azoknak, akik tisztelik a törvényt. Beleuntunk és belefáradunk az örökös Cassandra-szerepbe. Ebben a nehéz pillanatban többet mondanom nem lehet. Amikor látom, hogy hogyan kormányozzák ezt az országot, önkéntelenül is az a latin közmondás toul ajkamra: Quem Deus vult perdere, prius dementat. (Nagy tetszés az ifjúschek padjain.)

KÜLFÖLD.

A háború.

Budapest, január 15.

Roberts tábornagy megérkezte óta kissé meglevenedett az élet mind a két harctéren. Nevezetesen a Tugela folyónál fontos ütközet van készülében. Buller tábornok komolyan hozzálátott annak a haditervének a keresztülviteléhez, melynek a célja a boer hadállások megkerülése. Egy táviratunk már jelenti, hogy Warren tábornok átkelt a Tugelán s Londonban aggodalommal lesik az első összehúzóközésről szóló híreket. A Ladysmithre vonatkozó vész hírek nem bizonyultak valósnak s az utolsó boer vereség után valószínűnek mondhatni, hogy White tábornok tarthatni fogja magát addig, amíg Buller serege odaérkezik, ha ugyan az utóbbinak mostani haditerve sikerül.

Mai híreink a következők:

(A Ladysmithi ütközet.)

London, január 15.

Roberts jelentése, hogy a helyzet nem változott, amelyet Londonban éjfél után adtak ki, újra visszavetete a közönséget a mult heti aggodalomba és az emberek szinte felve várják a Buller tábornok újabb operációjáról szóló híreket. Mindenki azt hitte, hogy ma már döntő hírek érkeznek s e hírek elmaradása nagy nyugtalanságot kelt.

Egyelőre csak a régiebb eseményekről jönnek újabb táviratok. Így Ladysmithből jelentik január 11-ikéről: A boerok már csak gyér időközökben bombázzák a várost és a várostól északra és keletre új hadállásokat erősítettek meg, valószínűleg azért, hogy Buller győzelme esetén maguknak a visszavonulás útját biztosítsák, de azért az angol táviratok is elismerik, hogy a boerok még mindig körül fogva tartják a várost, sőt talán újabb támadást terveznek. Az angol táviratok azt is kiemelik, hogy az oranjei boerok végig fogják küzdeni ezt a háborút.

A Standard Ladysmithi tudósítója Mitchell, lázban meghalt.

Egy távirat, amelyet Ladysmithben január 7-ikén adtak föl, a január 6-iki harcot rendkívül izgalmasnak mondja. Az angolok borzasztó golyózáppal fogadták az ostromló boerokat, de nem tettek komoly kísérletet arra, hogy az első sáncvonalat megtartsák. Ezt a vonalat csakhamar meg is szállították a boer vadászok. De a második sáncvonalnál az angolok nagy ellenállást fejtettek ki s a legkisebb darabka földet a legnagyobb hősiességgel védelmezték meg. Mind a két fél nagy bátorsággal harcolt. Tíz órák megszünt az ágyutüzelés és ekkor megkezdődött a közelből való borzasztó harc a hegyhát birtokáért. Délben erős zivatar két órára megszakította a harcot, de ezután újra folytatták s a heves küzdelem azzal végződött, hogy a boerok kénytelenek voltak az okkupált területnek legnagyobb részét elhagyni.

Az angolok kezébe esett egy ágyú és két lövészeres kocsis. A boerok ötvennégy halottat és kilencvenhat sebesültet veszítettek.

London, január 15.

Frereből jelentik a Loffan-ügynökségnek, hogy néhány Ladysmithnél megsebesült és a Ladysmithi kórházban levő boer azt beszélt, hogy Villiers boer parancsnok és sok kiváló oranjei polgár elesett a 6-iki harcban.

Sterkstroomból jelentik ugyanennek az ügynökségnek, hogy öt angol lovasból álló őrzőjáratot, mely Sterkstroom és Dordrecht közt földterítő uton volt, a boerok elfogták.

London, január 15.

A Ladysmith ellen intézett támadásnál a boerok 800 halottat és sebesültet veszítettek. Hir szerint Pretoriában három évre való hadikészlet van.

London, január 15.

A Times második kiadása jelenti Pietermaritzburgból e hó 13-áról, hogy a heliograf-összeköttetést Ladysmith-tel egész nap fenntartották és hogy Pietermaritzburgban híre jár, hogy a boerok e hó 6-án történt visszaveretésük óta Ladysmith déli oldalától elszállították ágyúikat.

(Buller hadmozdulatai.)

London, január 15.

A Potgieters Drift, az a pozíció, melyet Buller megszállott, nem a kis Tugelánál van, amint tévesen jelentették, hanem a nagy Tugelánál. A boerok e szerint a kis Tugelánál, Springfield mellett táborukat komoly harc nélkül elhagyták s most az angolokat a felső Tugela bal (északi) oldalán várják, ahol három helyen van rév, melyek Colenso-tól nyugatra tizenhat-harminckét kilométernyire vannak.

London, január 15.

Durbánból jelentik január 9-éről: Őrzőjáratok a Tugelánál nyolc boer táborát fedezték föl. Az egyik öt angol mértföldnyire van Colenso alatt, a Tugela déli oldalán. Amin kitűnik Bullernek 6-án Colenso ellen tett nagy demonstrációja alatt azok a boerok, kik Springfieldet őrizték, a Colenso mellett levő kommandók segítségére siettek, melyek ereje a Ladysmith ellen való támadás folytán csökkent. Ezért sikerült az angoloknak Springfieldet harc nélkül megszállni.

London, január 15.

A Reuter-ügynökség jelenti Fokvárosból: A Cape Argus című lap jelenti, hogy a hatóságok hírt kaptak arról, hogy Warren tábornok átkelt a Tugela folyón és attól északra erős hadállást foglalt el. Ennek a híreknek, mely itt tegnap terjedt el, nem adnak hitelt.

(Methuen hadviselése.)

London, január 15.

A Morning Post-nak Modderiverről, Lord Methuen seregéből ezt írják még a magerfonteini csatáról:

Miért nyomult a highlander-dandár zárt oszlopban előre? Az nem volt harc, az egyszerű öngyilkosság volt. Az emberek úgy megakadtak a drótkerítésen, akár a varjak és a boerok leszedték őket golyóikkal. Ugy hallom, hogy derék tábornokunk, Wanchope Lord Methuennek vitatkozott a terven, mielőtt a táborot elhagytuk, de Lord Methuen azt felelte neki, hogy tábornokunk dolga az ő parancsainak engedelmeskedni. De Aarban is beszéltek, hogy a highlanderek katasztrófáját Magerfonteinnél Wanchope tábornok megjósolta és megmondta Lord Methuennek, hogy nagy hiba, ha őrzőjáratok nélkül nyomulnak előre. Methuen azt felelte, hogy ő hadosztályparancsnok. A tábornok tudta, hogy mi vár reánk és úgy vitték bennünket a harcba, akár a marhát a vágchidra. Visszavonulásunk nem volt hátrálás, hanem futás. Négyezer ember úgy futott, mint egy sereg megriadt birkanyáj. Lenn a jobb szárnyon egy gránátos észrevette, hogy a hegy aljában a sikon nagy por keletkezik és azt hitte, hogy a boerok kijötték sáncaikból. Figyelmeztette erre a jelenségre tisztjét, aki tábori messzelátón át vizsgálta a dolgot és biztosította a gránátost, hogy a port a mi lovasságunk veri föl, amely most azért nyargal át a sikon, hogy az ellenség visszavonulását elvágja. Amit azonban a gránátos és a tiszt látott, az a futó highlander-dandár volt, Anglia büszkesége. Ugy ömlött vissza, mint a hullám, melyet a tisztnek nem tudtak megállítani és a tűzörséget künn hagyta a nyílt mezőn földözlet nélkül. Teljesen kétségtelen, hogy Lord Methuen a highlander-dandárt minden emberének elvesztette bizalmát. Nem tudok, mikor azt mondom, hogy félnek életüket rája bízni.

(Portyázások.)

London, január 15.

Modder-Riverből jelentik január 10-ikéről: Az a három csapat, amely mult hétfőn Babington Pilcher és Wood ezredesek parancsnoksága alatt portyázás végett berontott oranjei területre, onnan már visszahírt. A katonák azt beszélik, hogy az ellenséges terület egészen lakatlan, de a gazdaságok rendkívül szépek. Az angolok igyekeztek lehetőleg sok kárt okozni, hogy erősebb hatást tegyenek a lakosságra. Így Jakobsdal parancsnoknak két nagy farmját egészen elpusztították. A farmokon dolgozó kafferek alázatosan járultak az angolok elé.

A hadügyminisztérium Lord Roberts főparancsnoktól e hónap 13-án Fokvárosból a következő táviratot kapta.

Egy lovas csapat, amelyet Methuen tábornok kémszemlére kiküldött, 11-én visszaérkezett. A csapat a szabadállam területén huszonöt mértföldnyire hatolt előre, de csak ellenséges őrzőjáratokra bukkant, egyébként pedig a vidék nem volt megszállva. A Modder-River mellett minden nyugodt. French tábornok 10-dikén kikemlelte az ellenség balszárnyát, 11-dikén a Shiumgers-farmtól lovassággal és lovas-tűzérséggel előre nyomult, hogy a Kolsberg-től keletre lévő boer táborot bombázza, de nem sikerült az ellenséget megkerülnie. Egy lovasságból és lovasított gyalogságból álló rekognoszkáló csapat Bastards-nektől északra indult.

Mafekingből jelentik december 28-áról, hogy ott minden jól van.

London, január 15.

A Reuter-ügynökségnek jelenti Modder-Riverből 11-iki kelettel: Babington tábornok, Pilcher ezredes és Byrne őrnagy vezetése alatt álló kisebb csapatok támogatásával, amelyek Belmontból és az összekötő vonal más pontjairól jöttek, szerencsés földterítő kivonulást tett Oranje szabadállam területére, husz mértföldnyire a határtól. Az országot nagyon alkalmasnak találta a lovasság hadműveleteire. Byrne hadosztálya kikemlelte a boerok legszélső balszárnyának egyik hadállását, amelyen hétszáz boert talált.

A Daily Mail pietermaritzburgi levelezője jelenti 12-iki kelettel: Ugy hallom, hogy Warren tábornok a harctérre érkezett. A tábornok ezerszáz emberrel Freretől nyugat felé vonult Ween-en át. A hirszerzők Groblerskloofban nem találtak az ellenség jelenlétének nyomára. Konstatálták továbbá, hogy Colenso ki volt ürítve. Az összes gyarmati és irreguláris csapatokat Warren tábornok parancsnoksága alá helyezték.

Sterkstroom, január 15.

Háromszáz boer előrenyomult a gyarmati csapatoknak Birds-River mellett álló táborra felé. Aratógépeket vittek magukkal és a táborból két mérföldig learatták a szántóföldek termését. A táborban lévő csapatok nem voltak elég erősek ahhoz, hogy a boerokat megtámadják.

London, január 15.

Az estilapok egy 12-iki fokvárosi táviratot közölnek, amely szerint Warren tábornok átkelt a Tugela-folyón. A Penelope hadihajón, amelyen a fegyveres boerokat tartják, tűz ütött ki, amely majdnem elpusztította a hajót. A teljes elpusztulástól csak úgy menekült meg a hajó, hogy a puskaporraktárt elöntötte a víz.

London, január 15.

A Reuter-ügynökség jelenti Oranje-Riverből 12-iki kelettel: Wood tábornok valamennyi fegyvernemből összeállított csapattal e hó 6-án megszállta Zoutpans-Briftet (Oranje.) Ez az első állás, amelyet az angolok ebben a hadjáratban az ellenség területén elfoglaltak. Az Oranje folyó két partja között komphidral tartják fenn az összeköttetést.

Ugyanennek az ügynökségnek jelenti Modder-Riverből 12-iki kelettel: A hajóágyuk tegnap délután és ma reggel bombázták a boerok állásait.

London, január 15.

A Reuter-ügynökségnek jelenti Rensburgból 13-iki kelettel: Egy 15 fontos ágyú, amelyet tegnap a Goleisk-Toren tetejére vittek, ma három mért földnyiről gránáttal lövéldözött az ellenséges táborra. A Colesberg körül emelkedő halmokat is bombázták. A boerok nem löttek vissza.

(Az angol flotta.)

Páris, január 15.

Charles Beeresfort, aki az angol földközi hajóhad parancsnoka, az angol flottáról úgy nyilatkozott, hogy az sokkal erősebb, mint Németország, Franciaország és Oroszország egyesült hajóhada. Ha e három hatalom tengerészeti haderejével kellene szembe-

szállnia, bármelyiket közülük megsemmisítene, még mielőtt a másik kettővel egyesülhetne.

Brüsszel, január 15.

Leyds transvaali követet meginterviewolta a Gaulois egyik munkatársa Ladysmith sorsára nézve. Leyds azt válaszolja, hogy a közel jövőben aligha veszik be a boerok a várost, mert az angolok valóságos hadiraktárrá alakították előzőleg, azután pedig mihez is kezdenének a boerok White tábornok angoljaival. Egyéb már nem kínálkozik az elhelyezésükre, mint az, hogy munkásoknak vinnék őket az aranybányákba.

(Különlélek.)

Róma, január 15.

A kormány rendeletet adott ki, hogy minden olyan táviratot, mely az olasz csapatok mozgásáról ad hírt, föl kell tartóztatni. Ma két ilyen táviratot tartottak vissza.

London, január 15.

A Cape Argus szerint a harcoló boerok száma legföljebb nyolcvanezerre tehető.

London, január 15.

A Times-nak jelentik Laurence-Marquezból 11-iki kelettel: Az angol konzul hirtelményt tett közzé, amelyben figyelmezteti a brit alattvalókat, hogy áru-
lást követnek el, ha a dél-afrikai köztársaságok hadi szolgálatába állanak s főlészölítják őket, hogy ne érintkezzenek a dél-afrikai köztársaságok kormányaival és polgáraival. A transvaali konzul óvást tett e hirtelmény ellen, arra hivatkozva, hogy ez a hirtelmény Portugália szuverenitási jogaiba vág.

Ugyanez a lap jelenti ugyancsak Laurence-Marquezból: A Herzog gözsszel hatvan főnyi belga ambulancia érkezett ide, amely 11-én este különvonattal Pretóriába ment. Január hónap első hetében a boerok ötezer embert küldtek ki Natáliból, hogy támogassák azokat a boer csapatokat, amelyeknek Gatacre és French támadásait kellett visszaverniök.

Kairó, január 15.

Tizenhét egyiptomi szolgálatban álló angol tiszt Dél-Afrikába ment, valamint a Westkent ezred is, amely most Alexandriában van helyőrségen.

Pretória, január 15.

A boerok Ladysmith előtti főhadiszállásáról jelentik e hó 12-ikéről: A haditörvényszék dr. Caldwell árulás miatt négy évi fogságra ítélte, mert azzal a szándékkal szökött meg, hogy az angolokhoz csatlakozik. Meyer Lucas tábornok Colensoba érkezett. A boerok e hó 12-ikén ismét megkezdték Mafeking bombázását.

Durban, január 15.

Az összes idegen katonai attasék ma Herbert Ivor ezredes kíséretében ide érkeztek és holnap Fokvárosba mennek, hogy Lord Roberts tábornagy kíséretéhez csatlakozzanak.

Krisztianá, január 15.

A storting az összes szavazatokkal 2 ellenében 16.000 korona összegű segélydíjakat szavazott meg Délafrikába utazók tiszték részére.

Uitenhage, (Fokgyamat) január 15.

Itt egy Barkenhuisen nevű afrikandert, akit a boerok megbízottjának mondtak, letartóztattak és a fogházba viszik, ahol néhány farmernek azt beszélte, hogy a somersetseasti kerületben 2000 ember megígérte neki, hogy a köztársaságok pártjára áll. (Reuter.)

Az osztrák kormányalakítás. A tegnapi napról szóló legutóbbi jelentés az, hogy az új kabinet megalakítására az összes előkészületek megvannak téve. Koerber végleges megbízást kapott a koronától a kabinet-alakításra s a kabinetváltás a legközelebbi napokban már tényre is válik. Az új kormány, mint ismételtlen jeleztük, tárcanélküli tagjai is lesznek, mind a három nagy nemzet-pártnak, a csehnek, lengyelnek és németnek a képviselői. Ez utóbbinak, másik két társához hasonlóan, az lesz a rendeltetése, hogy a kormány, az lesz a pártokkal való érintkezését fenntartsa. A német miniszter kinevezése immár nem ütözködik akadályba, amennyiben a német pártok vezetőinek tegnapi értekezletén kimondták, hogy a német pártok egy tárcanélküli német miniszternek a kinevezésére nem kívánnak befolyással lenni. Ez a negatív határozat azt is jelenti, hogy a német pártok nem ellenzik a Landsmann-miniszter kinevezését.

Az új kormány legelső feladatának tekintik a németek és csehek közt való kiegyezés előkészítését. Ennek a békítési akciónak sikerében azonban ma sem bízunk jobban, mint eddig. Az uralkodónak a zede-kérdésben mondott s oly nagy szenzációt keltett határozott szavai mély benyomást tettek ugyan, de a cseh képviselői körökben azt erősítik, hogy a császári szavak

nyomása alatt a csehek részéről való előzékenység és engedékenység ma nehezebb, mint eddig volt.

Kormányválság Szerbiában. A belgrádi összeeskövek pörének most következett be az igazi utójátéka. Sándor király a sok tekintetben odiosus pört és az abban hozott sújtó ítéletet egy általános nagy kegyelmi aktuál kivánta jóvá tenni, ami mindenesetre kedvező hatást tett volna ugy Szerbiában, mint a külföldön. A kormány azonban, melynek iniciatívájára az a pör megindult, hallani sem akart a király eme szándékának megvalósításáról s az ellenkezésnek az lett a vége, hogy — mint egy mai belgrádi távirat jelenti — az egész kabinet beadta lemondását. A király, jelenti tovább a távirat, Nisbe rendelte Novakovic konstantinápolyi szerb követet, aki már oda is érkezett. Valószínű, hogy haladóipárti kabinet fog alakulni.

Ezeket jelenti a Belgrádból érkező magán-táviratok, melyek ellenében Nisből alopaltannak nyilvánítanak mindennemű válsághírt és kijelentik, hogy G. orgyevics Vladan kormánya épp oly erősen áll, mint valaha, mert hiszen Sándor király a szkupstina újvi tisztelgése alkalmából kijelentette, hogy teljes bizalommal van a mostani kormány iránt.

HIREK.

Budapest, január 15.

— **EUDAPESTI NAPLÓ.** Január 15-én új előfizetés nyílt a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetése ezen a napon lejárt, méltóztatásukkal a megújításról idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

Mint hogy január 1-jén a kötelező koronaszámítás lépett életbe, és a posta csak olyan utalványokat fogad el, amelyek a pénzösszeg koronákban megjelölve, kérjük tisztelt előfizetőinket, hogy az utalványokon az előfizetési díjat ezentul ne forint és krajcárban, hanem koronákban és fillérekben méltóztatásukkal feltüntetni.

— **A király látogatásai.** Bécsből táviratozza tudósítónk: Ó felsége meglátogatta ma a királynő volt udvarhölgyét, Festetics Mária grófnőt és megnézte a grófnő tulajdonában levő királyné-areképet. Később meglátogatta király a királyné volt felolvasóját Ferenczy Idát.

— **Schönerer kitért.** Ma van az évfordulója az osztrák fővárosban annak a mozgalomnak, amelynek ez a jelszava: *Los von Rom!* A mozgalom vezére és kezdeményezője, Schönerer György a mai évforduló alkalmából, mint tudósítónk Bécsből táviratozza, a katolikus vallásról áttért a protestáns hitre.

— **Magyar miniszterek Bécsben.** Bécsből táviratozzák: Hegedűs Sándor kereskedelemügyi miniszter megérkezése után tisztelt Jendő főhercegnél. Ma Ferenc Ferdinánd főhercegnél tisztelt. A kereskedelemügyi minisztert holnap Ottó főherceg és a többi főherceg és főhercegnő fogják fogadni. A miniszter tegnapi gróf Goluchowski közös külügyminiszterhez volt hivatalos ebédre amelyen négy volt kereskedelmi miniszter is részt vett, és pedig: báró Daniel Ernő, Lukács Béla, Bacquehem marquis és Bärnreither.

Félsz Sándor igazságügyminiszter és Gromon államtitkár is Bécsbe érkeztek. Ó felsége Gromon Dezsőt ma magánkihallgatáson fogadta.

— **Új választás Jászón.** A premontraiek gyűlése Jászóvárot december 17-én elfogadta Náta-lussy Kornél lemondását s azután Ivánkovics János megyés püspök Budapestre jött, ahol Wlassics miniszterrel értekezett az új választás dolgában. A tanácskozás eredménye — mint most értesülünk — az lett, hogy az új kijelölő választás határidejét e hó 15-ére, mára tűzték ki. Az új kijelölő választásánál királyi biztos ismét Ivánkovics János rozsnyói megyés püspök.

— **A távozó főispán.** Sárosvármegye közigazgatási bizottsága meleg hangú határozattal vett tudomást arról, hogy a király Szinyei Mersé István főispánt, saját kérelmére, hű szolgálatának elismerése mellett állásától felmentette. Tathy József alispán megnyitó beszédében hosszasan fejtegette azokat a bokrós érdemeket, melyeket a főispán állásában szerzett s az általános sajnálatot, melyet a közigazgatási bizottság minden tagja érez.

— **Egyházi kinevezés.** A hivatalos lap legközelebb hozza dr. Szücs János eszani megyei adószámla- és temesvári püspöki papnövelde tanárak

zetes kanonokká való kinevezését. Szücs kiváló tevékenységet fejt ki az egyházi irodalom terén.

— **Kónyi Manó gyász.** Fájdalmas veszteség érte Kónyi Manót, a kitűnő publicistát. Leánya, Kónyi Cila, férjzett Hajnal Vilmosné, rövid szenvedés után jobb létre szenderült. A mélyen megrendült szülők gyászában részvétellel osztozik a magyar sajtó, amelynek Kónyi Manó évtizedek óta egyik kiváló munkása. A megboldogultat tegnap délután temették Budán a farkasréti temetőben a család, a rokonság és a fővárosi előkelő társaság impozáns részvételével.

— **Széll Kálmán — titkár.** Csak titkár, még csak nem is államtitkár. Ilyen kicsi állást kellett Széll Kálmánnak Bécsben néhány napig betölteni. A dolog úgy esett, hogy a miniszterelnök titkára, aki az osztrák fővárosba is elkísérte: dr. Hazay István Bécsben torokgyulladását kapott s az orvos ráparancsolt, hogy néhány napig okvetlenül ágyban maradjon. Hazay titkár egy kis ijedtséggel ment Széll Kálmán elé, hogy erről a kellemetlenségről referáljon és egyben megkérje, hogy a betegség idejére helyettesítéséről gondoskodják. A miniszterelnök leolvasta titkára arcáról, hogy az orvos parancsa megijesztette s gyöngédségből így szólt hozzá:

— Én pedig nem gondoskodtam a helyettesítéséről. Husz esztendőn keresztül, míg bankelnök voltam, sokat foglalkoztattam a titkáromat, miniszter koromban is eltanultam valamennyire a titkár mesterségét, hát valahogy csak megleszek ugy is, ha — magam leszek a saját titkárom. Arra az egy-két napra, míg maga az ágyat kénytelen őrizni, talán ezzel a titkárral is elboldogulok. Bizonyos, hogy nem fogja pótolni a maga ügyességét, de talán hűség és diszkreció szempontjából a helyettes is be fog válni. Hát csak menjen barátom és gyógyuljon meg.

Dr. Hazay István betegségében is mosolygott, a miniszterelnök tréfás kedve valahogyan megnyugtatta. Széll Kálmán pedig néhány napig csakugyan kénytelen volt beérni olyan titkárral, akit másnéven elfoglaltságai némiképpen megakadályoztak a fontos szolgálatban. Maga bontotta fel a leveleket, maga írta meg a válaszokat, maga csinálta meg a chiffré-táviratokat; maga dechiffreozta a beérkezett telegrammokat és egyáltalán az összes titkári teendőket elvégezte. Dr. Hazay István pedig ezalatt tükön feküdt és hivatali buzgósa már akkor kiesalta a szobájából, mikor a doktor még fejszólva nézte, hogy már munkába akar állani. Nem volt már türelme s még sápadtan, gyöngén állított be kegyelmes gazdájához:

— Átvehetem hivatalomat — jelentette a miniszterelnöknek.

— Teljesen kigyógyult? — kérdezte Széll Kálmán.

— Ugy érzem. A doktor ugyan megmondotta, hogy az utcára még ne merjek kimozdulni, nehogy visszaessem . . .

A miniszterelnök itt félbeszakította:

— Menjen a szobájába, barátom és várja meg, míg a doktora kiengedi. Az ön helyettese meglehetősen viseli magát és nem adott okot különösebb panaszra. Várhatunk. Ha mégis valami ügyetlenségen kapnám helyettesét, akkor — igérem — üzenni fogok magáért. De most még türelemmel dolgozik. Hát csak menjen és gyógyuljon meg teljesen.

S így volt a miniszterelnök a saját titkára, míg csak dr. Hazay ki nem gyógyult . . .

— **Mentők tanfolyama.** A budapesti önkéntes mentőegyesület február 5-én férfiak számára újabb ingyenes mentő-tanfolyamot kezd. Az előadások naponta délután 6 órakor lesznek az egyesület Markó-utcai épületének nagy termében. Aki a tanfolyamot halgattai akarják, az örsvezetőnek jelentkezhetnek.

— **Jubiláló főpénztárnok.** Hoffmann Sándor fővárosi adófőpénztárnok most töltötte be hivataloskodásának 36-ik és főnökké való megválasztásának 25-ik évét. Az adószámviteli és pénztári tisztviselők az évforduló alkalmából jubileumi ünnepélyt rendeztek a főpénztárnok tisztelőire, amelyen Pogány Lajos, az adószámviteli hivatalok főnöke, Löwenstein Bertalan pénztárnok és Kadl József pénztári tisztviselő szép beszédben üdvözölte a jubilánst. Hoffmann lakomát adott kártársai tisztelőire.

— **Inas-otthon Orosházán.** Thék Endre, az ismert fővárosi nagyiparos szülővárosában, Orosházán, huszonötgy iparosinak számára inas-otthont készült alapítani s már a házat is kiszemelte erre a célra. Az inas-otthon nem első jótékony alapítványa Thék Endrének, aki ezen a téren már sok jót cselelt.

— **Kihallgatások Ferenc Ferdinánd főhercegnél.** *Ferenc Ferdinánd* főherceg ma délelőtt Bécsben a dán követet, a szuverén máltai lovagrend követét, a japáni követet, *Windischgrätz* herceget, az osztrák urakháza elnökét, *Szöll Kálmán*, báró *Fejérváry Géza*, *Wlassics Gyula*, *Cseh Ervin*, *Plösz Sándor* és *Hegedüs Sándor* minisztereket, *Kállay Béni* közös pénzügyminisztert, gróf *Welsersheimb* osztrák honvédelmi minisztert, *Schrotto*, az igazságügyminisztérium vezetőjét, gróf *Szécheny* külügyi osztályfőnököt, a felső-ausztriai helytartót, *Jaworski* képviselőt és gróf *Szapáry* Gyulát fogadta.

— **Az abruzzói herceg sorsa.** A savoyai királyi ház legvállalkozóbb tagja, az abruzzói herceg nyáron a *Stella Polare* hajón utra kelt, hogy az északi sark vidékeit felkutassa. Távozásakor megígérte, hogy félre, bárhol lesz is, visszatér a Ferenc József-földre és onnan hírt ad családjának. A tél beállott, de a hercegről és hajójáról semmi hír sem érkezett. Az olasz királyi család aggodni kezdett és külügyminisztere útján táviratilag felszólította a stockholmi olasz főkonzult, hogy nyomozzon a herceg után. Tegnap végre megérkezett a stockholmi konzul felelete, mely megígérte a királyi család aggodalmait. A konzul ugyanis az összes norvég parti városok konzuljait és előjáróságait felkérte, hogy a jeges-tengeri halászköztől kérdésközdjének a herceg és expedíciója után. Ez meg is történt, de senki sem tud rólok semmit. A legutolsó híradás 1899. október elején érkezett felőlük, de azóta nyomuk vesztett. Rómában most már csakugyan nagyra nőtt az aggodalom. Féltik a herceget, hogy egész expedíciója valamely szerencsétlenségnek esett áldozatul. Az ideit tehát ugyanis nagyon viharos az északi zónákon, számos jéghegy uszálk a Jeges-tengeren: a hajók minden percében ki vannak téve az összezúzatásnak. Nincs kizárva, hogy az északi Jeges-tenger az olasz királyi családból is kivette a maga áldozatát. Valószínűleg új expedíciót indítanak az abruzzói herceg fölkeresésére.

— **Ebéd a külügyminiszternél.** Bécsből jelentik, hogy gróf *Goluchowski* Agenor közös külügyminiszter és felesége tegnap ismét ebédre hívták a delegátusokat. Az ebéden ott volt báró *Krieghammer* közös hadügyminiszter, báró *Fejérváry Géza* honvédelmi miniszter, *Hegedüs Sándor* kereskedelmi miniszter, *Plener*, a közös legfőbb számszék elnöke, továbbá báró *Bohus*, *Brankovics* pátriárka, *Kuswiesics*, *Lukács*, *Miklós*, *Palavicini* ögróf, gróf *Széchenyi Imre*, gróf *Teleki*, *Tisza Kálmán* és gróf *Thorotzkai* magyar delegátusok, *Bacquehem* márk, *Baerenreuther*, *Cambon*, *Conchi*, *Dumba*, *Zieduszycki*, *Gessmann*, *Lemisch*, *Looser*, gróf *Stürgkh*, gróf *Trauttmannsdorff*, *Winnicki* és *Wolffhardt* osztrák delegátusok, továbbá gróf *Lützow* követ, báró *Riedl* és *Mihailowitsch* udvari tanácsosok, *Mérey* követségi tanácsos és *Pessler* kormánytanácsos.

— **Ürügyes kortesfogás.** A szentesi választáson a furangos agyu kortesek egész sora versenyzett egymással abban, hogy hogyan szerezzen a jelöltjének minél több voksot. Természetesen, hogy ilyenformán remek kortesstíliket cselekedtek meg, s ezek között nem éppen utolsó az se, hogy pórt akasztattak a Sima jelöltjének, dr. *Molnár Jenő*nek a nyakába — a Nemzeti Színház intendánsa által. A *Csongrád megyei Hírlap*, úgy látszik, a Dienes-párt érdekeit szolgálta, mert ő követte el azt a közleményt, amiből meg kellett tudni Szentesnek, hogy dr. *Molnár Jenő* kölcsönként diszmagyarban ment le a kerületbe programot mondani. Azt írja ez az újság s mintha budapesti penna írta volna meg a cikket, (Pichler! Pichler! Nem eszik uraságod e pillanathabban!), hogy gróf *Keglevich István*, a Nemzeti Színház intendánsa kölcsön adott dr. *Molnár Jenő*nek három napra egy diszmagyar öltönyt. *Molnár Jenő*nek három napra egy diszmagyar öltönyt. *Molnár* csak a hatodik napon adta vissza a ruhát — tehát fizetnie kell neki kétszáz forint pénzt. Mivelhogy nem akar fizetni, az intendáns bepörölte. — Persze, hogy egy szó se igaz az egészről. A Nemzeti Színház egyáltalában nem foglalkozik ruhakölcsönzéssel és dr. *Molnár Jenő* — úgy halljuk — gazdag ember, aki ilyes üzletekre nincs rászorulva. A földolog azonban az, hogy bedobták a *Molnár-pártba* a bombát a kölcsönként diszmagyarról.

— **Ponori Thewrewk Emil jubileuma.** A budapesti filológiai társaság, amelynek megalapítója és huszonöt év óta elnöke ponori *Thewrewk Emil*, a tudomány-egyetem rektora szombaton ünnepelte huszonötödik fennállását. Ebből az alkalomból ma délelőtt 11 órakor az egyetemi kör nevében *Köpesdy* Dezső elnök, *Weisz* Konrád alelnök, *Madarász* Jenő, *Magthényi* Géza, ifj. *Csiky* Kálmán, *Samu* János, *Botta* Szilárd és *Horváth* Zoltán az Egyetemi Kör tisztségű tisztelegtek a rektornál. A jubiléus *Köpesdy* Dezső elnök üdvözlője lelkes beszédben. A rektor meghatva válaszolt az ifjaknak, kitartó munkára buzdítva őket a haza érdekében. Majd így szólt:

Eszembe jut ez alkalommal egy nagy görög kőbű chorus-éneke, amelyben a vének, férfiak és

ifjak kara szerepel. — Mi voltunk a kemény legények! — szóltak az öregek dicsőkedve. — De mi most vagyunk azok! — mondták önzertelt a férfiak. — Ne feledkeztek el mirőlünk — kiáltanak a fiatalok — mi azon leszünk! Meglátsátok, még erősebbek és keményebbek, mint ti vagytok és ti voltatok!

Én — fejezte be szavait a rektor — hazám szeretetétől és a tudomány szeretetétől elteve azt kívánom: adja Isten, hogy az ifjak szava, az ifjú generáció önbizalma nem hiú szó, hanem majdan a megtestesült igazság lezény!

— **A szentesi választás.** *Szentes*-ről táviratozzák: A központi választmány *Lakos Imre* polgármester elnöke alatt ma tartott ülésében az új választás napját február 4-ére tűzte ki.

— **Áremelés a kávéházakban.** Ennek a mi különösen kávéházas Budapestünknek kissé kellemetlenül fog esni az a hír, hogy a kávécsok főlemelik a kávéházi italok árait. Nem nyerszűkedi vágyból teszik ezt, hanem kényszerűségből. Drága a házbér, a fűtés, világítás, nagy az adó, szóval elég ok van arra, hogy a pikkolónkat ezúttal néhány krajcárral drágábban fizessük meg. Ma délután volt az a gyűlés, amelyen a főváros nagyobb kávéházainak tulajdonosai az áremelést elhatározták. Ötvenketen voltak, s hogy az áremelésnek élénk ellenzéke is volt köztük, mutatja az, hogy a határozatot 38 szóval 14 ellenében mondták ki. *Harkai* Mór adta elő a kávécsok hájait; *Beraer* Leó tanácsolta a többinek nagy beszédben, hogy fogadják el az indítványt. Az ellenzékét *Wertheimer* Lajos képviselte, a progresszív emelésnek pedig *Sztanój* Miklós volt a szószólója. *Nikolett* azt ajánlotta, hogy az egymás közelében levő kávéházak járjanak el egyöntetűen. Végül *Némai* elnök kihirdette a határozatot, amely szerint egyelőre az ötvenkét legnagyobb budapesti kávéház főlemeli az árakat s felszólítja a többi, hogy csatlakozzék a mozgalomhoz.

— **Támadás az utcán.** *Friedmann* Károly 30 éves kerékpártanító az éjjel egy mulatságból tartott hazafelé. A külső *Kerepesi*-ut és *Hungária*-ut sarkán egyszerre három suhanc támadt rá. A meglepett ember kétségbeesetten védekezett, a tulnyomó erő azonban legyőzte. A vakmerő utonállók letepertek s egyikük a szíve tájékán a mellébe döfte kését. A három jómadár erre megugrott. A súlyosan megsebesült ember kiáltozásaira végre egy közeli kávéházból kiestek a vendégek. Nagy vértócsában, félig alétan találták meg a hóban. Gyorsan a mentőket hívták segítségül, akik a vérzést elállították és aztán a Rókus-kórházba vitték. A megszükköt utonállókat keresi a rendőrség.

— **A Károlykaszárnya titkai.** A Károlykaszárnya kezd titokzatosná válni, amióta a civilnek is be lehet pillantani a vén sárga ház rejtelmeibe. A multkoriban egy öreg bukkantak benne s az üregben egy esontvárra. Bizony most már nehéz volna kideríteni, hogy az a víz vagy ember, akit a vázra épített a természet, hogyan került oda. Most másfelé dolgoznak az épületkolos zúban — s újra egy üreget találtak. Ez, úgy látszik, békességebb. Valószínűlegkut volt, amit a kaszárnya-építések nem tömtek be, hanem egyszerűen csak befedtek egy köllappal. A ké egy részét a munkások letörték s nyole és félméter mély lyukat találtak alatta. Minthogy azonban ebben az üregben semmiféle esontvárral nem volt, a titok inkább sötét, mint rejtelmes.

— **Halálozás.** *Németh* János nyugalmazott királyi tábtai tanácselnököt, a Lipót-rend lovagját és Zala vármegye volt első alispánját, aki 81 éves korában végegyengülésben meghalt, tegnap temették el nagy részvét mellett a kerepesi temető halottas házából. Fián, *Németh* Lászlón kívül leányai: *Mária* és *Erzsébet*, ez utóbbinak férje: dr. *Kammerer* Ernő orsz. képviselő és az Országos Képtár kormánybiztosa, valamint egyetlen unokája és kiterjedt rokonság gyászolja.

Dr. *Sierk* Gyula volt marienbadi fürdőorvos, több külföldi rendlovagja ma 68 éves korában meghalt Budapesten.

Rimner Karoly nagyváradi ágostai evangélikus lelkész ma délután temették el nagy részvéttel. A szertartást *Materny* Lajos debreceni főesperes vezegte. *Sehlauch* bitoros Budapestről és *Zelenka* püspök Miskolcra részvét-táviratokat küldöttek.

Szemethy Bélának, a VII. kerületi gimnázium tanárának édesanyja, özvegy *Szemethy* Ferencné 64 éves korában meghalt.

— **Járvány Barcelonában.** *Barcelonából* jelentik, hogy a halálozás egy influenzaszerű lázas betegség miatt nagy arányokat ölt. A lakosságnak majdnem fele ágyban fekvő beteg. A műhelyekben a rendes személyzetnek alig negyedrésze dolgozik.

— **Házasság.** *Weisz* Soma, a *Newyork* életbiztosító-társaság belgrádi tisztviselője, ok 6-án tartotta eljegyzését *Miskolcon* *Weisz* Soma ottani kereskedő leányával, *Piroskával*.

Deutsch Miksa, a *Deutsch* Emánuel fiai szeneci gyáros cég birtagja, eljegyezte *Gellért* Jolánka kisasszonyt *Budapest*-ről.

— **A szerelem halottja.** *Szabadkáról* táviratozza tudósítónk, hogy *Döme* Antal tanuló felakasztotta magát. Az öngyilkosság oka: reménytelen szerelem.

— **A hadifogoly nem gonosztevő.** Ha még van valaki, aki az angolokkal rokonszenvezik abban a mindenképpen indokolatlan háborúban, amibe belehajszolta a nagy nemzet a boerokat, az a valaki is boer párti lesz a rokonszenvében, ha elolvassa az alábbi levelet. Arról van szó benne, hogy az angolok nemcsak hogy rossz katonák, hanem a gavalérsághoz se igen értékek. Mig a boerok a legelőzékenyebben, keztyűs kézzel bannak a hadifoglyaikkal, az angolok igyekeznek a kezeikbe került boer katonáknak a lehetőségig kellemetlenné tenni a fogság idejét. Mindezt egy magasabb rangu fogoly boer tisztt írta meg a *Penelope* nevű hajóról a *Berliner Lokál-Anzeiger*-nek. A levél a nagy ellenérzés dacára kijutott valahogyan a hajóról s az újság, amelynek címeze volt, tegnapi számában közli is. Ez a tartalma:

Az angolok a *Penelope* hajón körülbelül százkilencven transvaalit, közöttük sok tisztet tartanak szigorú fogságban. Eleinte a tengerészei hatóság ügyelt a foglyokra s addig ezeknek elég jó dolguk volt. December elején azonban a katonai hatóság vette át a fölügyeletet és azóta egymást érik a folyton változó parancsok, melyeknek nyilvánvalóan az a céljuk, hogy a foglyokkal mindenféle kicsinyes bosszantással éretetik szerencsétlen helyzetüket. Mig azelőtt naponta tizenkettőtől négyig látogatót fogadhattak a foglyok, most minden szerdán összesen nyole látogató jöhet a foglyokhoz, akiknél husz percnél tovább nem időzhetnek. — Százkilencven fogoly összesen nyole embert fogadhat. — A látogatást megengedő irat elnyerése annyi akadályljal jár, hogy senkinek sincs kedve a látogatásra. Ha valaki élelmiszert kap, ok nélkül annyi ideig tartják vissza, mig elromlik. Pénzt most már egyáltalán nem szabad a foglyoknak küldeni, pedig azelőtt megengedték. A foglyok leveleit heheken át visszatartják és még a tiszteknek sem engedik meg, hogy egy pohár bort vagy sört igranak. Italt még a saját költségekön sem szerezhethetnek. Magában Fokvárosban hétszáz hadifogoly a fegyházban van elzárva, ahol úgy bannak velük, mintha közönséges rabok volnának és nem hadifoglyok. A hadifoglyok egész napon át el vannak zárva és csak reggel meg délután mehetnek ki körülbelül két órára a szabad levegőre. A foglyok, akik között sok jó származású fiatal ember van, nagyon jól tudják, hogy nem piknikre jöttek Fokvárosba és értik, hogy az angolok, mert a fokvárosi afrikander-párt kedve az angolok ellen fordul, nem hagyják őket szabadon futkosni, de az apró bosszantások nagyon elkekerítik a foglyokat. Minden civilizált nép úgy szokott lenni, hogy a fogoly tiszteket becsületszóra szabadon bocsátja, csakhogy kijelöli nekik a helyet, melyet nem hagyhatnak el, de ahol szabadon mozoghatnak, csak az angolok nem teszik ezt meg. A hadifoglyokkal úgy bannak, mint a gonosztevőkkel.

Ez a levél sokkal több kárt tesz az angolokban, ami a művelt világ becsületséti, mint a mennyit ök tettek a boeroknak sok hiába elpuffogatott dum-dum löveggel, ami a svájci egyezmény szerint épp úgy tilos a hadviselésben, mint a durva elbánás a hadifoglyokkal szemben. Akik tudniillik nem gonosztevők.

— **Tragédia.** *Szabadkáról* táviratozza tudósítónk: *Rottenbücher* Miklós, *Zenta* város rendőrpáncosna kelte fialet nejt, azután sajátmagába röpített golyót, *Rottenbücher* azonnal meghalt, felesége pedig a végső perceit éli. Két kis gyermek siratja szülőit a szerencsétlen házaspárban.

— **Harminczéves jubileum.** Fényes ünnepségné volt színhelye szombaton a magyar királyi államvasutak szolnoki étterme, ahol mintegy százhat vasuti tiszt és főtiszt gyűlt össze, hogy *Kristóffy* Gyula, magyar királyi államvasuti ellenőrnek harminc éves szolgálati jubileumát ünnepelje. A közbecsülésben álló jubiláns reá is szolgált munkás múltjával az ovációkra, amelyben kartársai részesítették. Jelen voltak többek közt: *Krenner* Vilmos felügyelő, aradi üzletvezető-bejeltes, *Hartmann* József szolnoki forgalmi főnök, *Csakvay* Lajos, *Chirke* Vilmos főellenőr, *Sziklay* Arthur és *Kosztolányi* Béla főmérnökök, *Gáskó* Béla üzletvezetői titkár, *Jánossy* Imre, *Szuj* Pál, *Ruzits* Karoly, *Honza*, *Bene* ellenőrök, *Molnár* Pista a debreceni üzletvezetőség ellenőre, *Füredy* szolnoki állomásfőnök, *Lukács* Gusztáv nagyváradi állomásfőnök az egész tisztikarával, továbbá *Scoupy* Janos, *Paulik* József (*Marian*) főmérnök, *Gergely* Gusztáv osztályvezető főmérnök, *Simonyi* és *Schwertner* mérnökeivel, *Kántor* szertartásfőnök és sok állomásfőnök. *Hartmann* József főellenőr, *Krenner* Vilmos felügyelő, *Chirke* Vilmos és *Füredy* Izidor főellenőrök, továbbá *Simonyi* méltatták lelkes tisztelettel az ünnepeket, akit a jubileum ületéből értékes ajándékkal is megleptek.

— **A poliklinika sorsjáték.** A budapesti poliklinika egyesület kórháza javára rendezett nagy jótékonyagsági sorsjátéknak ma megtartott II. húzása alkalmával a 20.000 korona értékű főnyereményt egy

szegény özvegy asszony nyerte meg 8061. sorozat 96. számú sorsjegyével. Január 24-én tartják meg a jótékonyceļu sorsjáték harmadik húzását.

Az alkohol — külsőleg. Belsőleg tudvaleg méreg, néha lassan, nyolevan-kilencven esztendő alatt gyilkoló, máskor gyorsan ölt mérreg. Külsőleg használva azonban csodálatos eredményeket vár tőle egy Buchner nevezetű berlini orvos, aki a német orvosok legutóbbi vándorgyűlésén szenzációk fölvilágosított arról a tárgyról, hogy micsoda remek medicina az alkohol. Azt mondta, hogy az alkohol a legalkalmasabb anyag a betegségeket okozó anyagok elpusztítására. Buchner ennek az elvnek a helyességét azzal magyarázza, hogy az alkohol vérbőséget okoz azon a helyen, ahol alkalmazkodik a vérbőséghez a leghatalmasabb védő eszköz a fertőző betegségek elhárítására vagy gyógyítására. A német orvos abban bíz, hogy a nyakra alkalmazott alkoholos kötés meggyógyítja a gégetuberkulózist, sőt a mellkast körülfogó alkoholos kötések még a tüdővést is meggyógyíthatják. Ez az előadás méltán keltett nagy feltűnést nemcsak a hallgatóságban, de ugyancsak az egész orvosi világban, bár messze vagyunk még attól, hogy minden a gyakorlatban is végképpen bevált volna. Párisban viszont három orvos az alkoholizmus elleni szérumot találta ki. A nevek, melyeket talán áldva fog emlegetni a jövő: Broca, Sapelier és Thiebaut. Ábból indultak ki, hogy a baktériumok tudvaleg ellenmérgeket is termelnek s ha ezeket más szervezetbe juttatjuk, az mentességet ad a szervezetnek a baktériumok hatása ellen. Ilyen ellenmérge okvetlenül van az alkoholnak is és a három orvos tönkretartott egy lovat olyanformán, hogy folyton nagyobb és nagyobb adagokban adták be neki az alkoholt. Ennek az állatnak a vérsavját beoltották más állatokba is s amikor azokat is itatták alkohollal, ezeken már sokkal kisebb vagy éppen semmi hatását se észlelték a mérlegnek. Azután emberekben folytatták a kísérletezést és sikerrel. A beoltott iszákosnak sokkal nagyobb ellentálló képessége lett az italokkal szemben, mint azelőtt. Ez a fölfedezés nagy eredményekre vezethet, ha folytonos kísérletezéssel végére járnak annak, hogy mi az oka annak, hogy a hatás még nem teljes.

Rejtélyes halál. Rozsnyai Paula orfeum-énekesnő szombatot reggel gyanus körülmények között meghalt a Kis-Diófá-utca 8-ik szám alatt lévő lakásán. Pénteken lett a leány rosszul s dr. Weisz József orvost hívták hozzá, aki görcei ellen csillapító szereket rendelt neki. Szombaton hajnalban a leány egy ismeretlen úrral tért haza a lakására. Délelőtt 11 óra tájban ismét rosszul lett Rozsnyai Paula s nem sokára meghalt. Lehet, hogy öngyilkossá lett, mert az édes anyjától, Posztolovszky István főkeresztes feleségétől levelet kapott, amelyben azt írja, hogy térjen vissza a tisztességes életre. Az sem lehetetlen azonban, hogy Rozsnyai Paulát megmérgezték s a rendőrség ebben az irányban is folytatja a vizsgálatot. A holttestet a boncoló intézetbe vitték a halál okának kiderítése végett.

Eihalasztott temetés. Wallrandnak, a Bécsben hirtelen elhunyt orosz tengernagynak temetése ma délutánra volt kitűzve. A temetés teljes katonai pompával, nagy díszsel ment volna végbe. Bészölést most azt jelentik, hogy a temetést a vár kiváságára elhalasztották, mert az orosz uralkodó orosz tiszték közül a tengerészeti legénységből álló vegyes küldöttséget menesztett Bécsbe a tengernagy végíttségére. A temetés csak akkor lesz meg, ha a küldöttség megérkezik.

A Dunáról. A földmívelésügyi minisztérium vizrajzi osztályának jelentése szerint a Fajsznál képződött jégtörések még mindig erősen áll. Tegnap a minisztérium kiküldte Telkessy Gyulát, aki felvételeket eszközölt a jégtörésekről. Jelentése szerint az mélységet, illetőleg 2 és fél méter és 80 centiméter között váltakozik. A felszíni torlódás 3—4 méternyi magas. — Az érkezett jelentések szerint a Duna Schárdingtől egész Gombosig apad, innen azonban árad, helyekről jégzajlással. A vizállások a következők: Schárding 50, Passau 157, Linz — 40, Stein — 50, Bécs — 100, Pozsony 163, Komárom 206, Budapest 205, Duna-Földvár 376, Fajsz 461, Paks 606, Baja 393, Mohács 470, Gombos 354, Újvidék 312, Zimony 374, Pancsova 325, Bázias 325, Drenkova 289, Orsova 354 cm.

Szerencsés ugrás. Szabó Eszter 27 éves napszámosnő nagyon megunt az életét, mert reménytelenül jégtrónusra még mindig erősen áll. Tegnap este felment a Doboz-utca 3-ik számú ház második emeletére és a folyosó korlátján átvette magát, az udvarra ugrott. A zuhanásra kirohantak a házbellek, akik az udvar közvetlen fekvé találták. Teljesen eszméletlenül volt. Bevitték gyorsan lakásába és a mentőket hívták segítségül. A mentők azután megállapították, hogy a halálugrás olyan szerencsés volt, hogy a szerelmes leánynak semmi baja sem történt. Külső sérülései nincsenek, azt pedig, hogy belső sérülések okozták a veszedelmes ugrás, még nem lehetett megállapítani. A boldogtalan leány nem akart kórházba menni s a lakásán hagyta.

A legjobb tea és kávé. A Fiumei Kávéházati Társaság azzal, hogy kicsinyben is árusít kávét és teát, alkalmat ad, hogy a közönség a kávét és teát egyenesen a forrásnál, az importőrnel sze-

rezze be, ami 20—40 százalék különbséget jelent az árnál és árúnál is. Minden okos asszony kérjen árlapot a hírneves Fiumei Kávéházati Társaságtól.

(x) **Ki akar egyéves önkéntes lenni?** Bővebbet lásd Lichtblau A. debreceni katonai előkészítő tanfolyam hirdetésében.

FŐVÁROS.

(*) **A közigazgatási és közlelmzési bizottság.** A közigazgatási és közlelmzési bizottság ma délután ülést tartott Almády Géza tanácsjegyző elnöklése mellett. A napirend előtt Almády Géza sajnálattal adta a bizottságnak tudomására, hogy Hermann Béla tanácsos, az ügyosztály vezetője még mindig gyöngéledik. Arra az időre, amíg fölglyógyul, Almádyt bízta meg a polgármester az ügyek vitelével. A törekvése — ugymond — az lesz, hogy hozzájáruljon a közlelmzési viszonyok javításához. A napirendre térve, Folkusházy Lajos tanácsjegyző előterjesztette a jelentést a múlt év július hónap 28-ikán tartott annak a próbaválatást az eredményéről, amelyet a budapesti mészáros ipartestület előjárásának a kérelmére tartattak. Az eredmény nem felelt meg a várakozásnak, mert az tűnt ki, hogy a darával való etetés nem befolyásolja annyira a hus minőségét, mint amennyire föltételezték.

Az ügyosztály ennél fogva azt javasolja, hogy a darával való etetés tiltassék el. A bizottság a javaslatához hozzájárult.

Buzáth János fogalmazó előterjesztette a köz-tárházakat bérli Magyar leszámlító és pénzváltó-banknak kérelmét, hogy fa-tárházak üzemeltetése mellett a Lipót-városi pályaudvar közelében lévő Dunaparton. A tárgyhöz hozzászóltak: Feleki Béla, Boross Soma, Burg Ferenc, Lamp Hugó főszámvévo, Radocza János s aztán a bizottság kijelentette, hogy elvileg nem ellenzi a terv keresztülvitelét, de mielőtt a részletekhez hozzászólna, kívánja, hogy a bank a föltételeit terjeszse elő.

SZÍNHÁZ, ZENE.

Operaház. Az Operában holnap, kedden a magyar ciklus 4-ik előadásaként Goldmark Károlynak *Sába királynője* kerül színpadra bérletfolyamban (3. szám). Goldmark e legkedveltebb művét nálunk 1876. március 18-ikán adták először a Nemzeti Színházban.

Összehasonlítással feljegyezzük az akkori és a holnapi szereposztást:

	1876. március 18.	1900. január 16.
Salamon	Odry	Beck
Baál Hanán	Tallán	Mihályi
Assád	Ellinger	Arányi
Főpap	Közregi	Szendrfői
Sulamith	Nagyné Benza Ida	Vasquezné
Sába királynője	Tannerné	Diosnyé
Astaroth	Humann Alexa	Berts Mimi

A Nemzeti Színház új eredeti drámája. A Nemzeti Színházban tegnap délelőtti tartották meg *Bosnyák Zoltán Mary* című drámájának az olvasó-próbáját. A dráma, amely egy színésznőnek a sorsát festi, február tizenhatodikán kerül bemutatásra. A címszerepét Török Irma fog játszani.

Kubelik. A Vigadó nagyterme ma is zsúfolásig megtelt, a lelkesedés pedig ma már szuperlatívuszokban nyilatkozott meg. A csodaművész játékaival nem akart betelni a közönség és Kubeliknak újra meg újra el kellett játszania a *God save the queen*. A koncert után — Kubelik bucsuját hirdette impreszáriója — a művészet akrobata-rajongói vállukra emelték Kubeliket. Távozásakor még sorfalban is volt része. A hatása tehát még a külsőségekben is rendkívüli és frenetikus volt.

Kadétkisasszony. Küry Klára néhány napi gyöngéledése után ma lépett föl ismét a *Kadétkisasszonyban*, *Madár Raul* és *Pásztor Árpád* új operettjében, melynek a múlt héten volt a bemutatója. A mai harmadik előadás, melyet épp olyan zsúfolásig nézett végig, mint a két előző, valóságos premiére-számba ment. Az angol-magyar *Yes, yes, yes!* dal, Küry Klára pompás, dévaj előadásában és remek táncától kísérve ma is valósággal frenetikus hatást tett. A többi számok közül is igen sokat kellett ismételni és felvonások után a közönség számtalanszor tapsolta ki a szereplőket és a szerzőket. Szóval, a mai estével konstataálni lehet az új eredeti operett igazi nagy sikerét, amelyben Küry Klárán kívül része van Z. Bárdy Gabinak, Csatay Zsófinak, Némethnek, Szirmainak, Raskónak, Kovácsnak és nem utolsósorban a pompás doktor-kvartettnek.

Az Évszakok oratoriumának megismétlése. A Budapesti Újságírók Egyesülete felkérte a Zenekevelők Egyesületét, hogy az Évszakok című remek oratorium előadását ismételje meg. A Zenekevelők Egyesülete a legnagyobb készséggel megígérte, hogy gazdag zenekarával másodsor is előadja a zeneirodalomnak klasszikus darabját az újságírók segélyalapja javára. A budapesti zenekevelők közönség nagy műveltségben fog részeseülni s az első előadás sikere után

ítélve, a remek oratorium második előadása is zsúfoló teremben fog lefolyni.

Evva — Népszínházban. A Népszínház kulisszáinak tegnap este ritka vendége volt. Mikor felhaladt a színház ültözőihez és hivatalos helyiségeihez vezető lépcsőn, a kis és nagy színházi hölgyek, a kóristák és szolisták alig akartak hinni a szemeknek. Azt hitték, hogy álmat álmodnak a — régmúlt időkben. Mert a ritka vendég nem volt más, mint Evva Lajos, a Népszínház volt igazgatója.

Pár pillanat múlva elterjedt a híre a kulisszák világában:

— Itt van Evva! Itt van Evva!

A hír nyomában, természetesen, megtermett a kérdések is:

— Vajjon mit kereshet itt?

S találgatták jobbra, találgatták balra, a nélkül azonban, hogy ki tudták volna sütni. Ez alatt a Népszínház volt korlátlan ura, akár az árnyék, felsuhant a lépcsőn, végig a szűk folyosókon, bement a színház titkárnak a szobájába és ott egy kis — bérösszeget szedett fel, amely a színház diszlektaktára után jár, minthogy a Népszínház ezt a raktárt tőle bírja bérben.

Aztán csöndesen, ahogy jött, távozott a korlátlan hatalmu direktor...

Márkus Emilia Szombathelyen. Megemlékeztünk róla, hogy Szombathelyen művészetét rendeznek a Horváth Boldizsár-szobor javára, amelyen Márkus Emilia, a Nemzeti Színház kitűnő művésznője, aki huga az elhunyt nagynevű politikusként, szintén részt vesz. A művészetét e hónap tizenharmadikán megtartották s a művésznő, aki bátyja, Márkus József főpolgármesterrel együtt érkezett a városba, nagy ünneplések tárgya volt. A pályaudvaron Elen Gyula polgármester küldöttség élén fogadta a vendégeket. A Városi Kaszinó terme, ahol a művészte volt, Vasvármegye színe-javával a zsúfolásig megtelt. Márkus Emilia a merengőhöz (Vörösmarty.), A madár fiaihoz (Tompai.) és Az első csók (Kozma Andor) című költeményeket szavalta az ő befejezett művészetével és érzéssel szívével. A közönség frenetikus tapsban tört ki minden szavalt után. A művésztől még Markovitsné-Csendes Emilia énekelte nagy hatással néhány szép operariát és dr. Kármán Elemér, néhai Horváth Boldizsár titkárja olvasott föl visszaemlékezéseket, érdekes, vonzó intimításokat az elhunyt nagy emberről. A művészt jelentékeny összeget eredményezett a szoboralap javára. Tegnap este a vendégek tiszteletére bankett volt a Sabaria fogadóban.

A Népszínház rendezője külföldön. A Népszínház igazgatósága Páris-ba és Londonba küldte ki egyik rendezőjét, Megyeri Dezsőt, hogy ott megnézzék néhány új darabot, amelyek előadási jogát a színház megszerezte s amelyek részben még ebben az évadban fognak színpadra kerülni, mint például a *San Toy*, részben pedig a jövő évadra maradnak. Megyeri Dezső Párisban a *Szép Heléna* új rendezését és kiállítását is megnézi a *Nouveautés*-ban. A *Szép Heléna*, mint már említettük, a jövő hónapban kerül felújításra.

Solymsói színésziskolája az Uránitában. Solymsói nyilvánossági joggal felruházott színésziskolájának az Uránia színházban tartandó vizsgálati előadása nem január 26-ikán lesz, amint tegnapelőtti számunkban tévesen írtuk, hanem e hó 20-ikán, jövő szombaton délután harmadfél órakor. Az iskola növendékei ezuttal Lilit játszzák, a címszerepben három szereplővel. Jegyek pénteken estig az iskola-helyiségnek József-körút 18-ik számú helyiségében válthatók, naponta délután 2 órától 6-ig. A földszinti pályokor már mind elkeltek.

Eirók, mint zenekritikusok. Nemrég történt nálunk, hogy egy vidéki operett-énekesnőről a törvényesék döntötte el, ér-e valamit a játéka, elég kezes-e a tánc, kellemes csengésű-e a hangja, mert a direktora felbontotta a szerződést. Legközelebb a bécsi törvényeseknek is része lesz ilyen próbaelőadásban, amelyet az osztrák főváros egyik orfeumának énekesnője tart majd. Alig lépett fel ugyanis néhányszor a kisasszony a brettlin, a mulató igazgatója felmondott neki, mert nem tudott ének-számaival kellő sikert elérni. Az énekesnő azt állította, hogy azért nem volt kellő sikere, mert nem volt elég a klakk, de a direktor természetesen egy okoskodott, hogy bízzák őreá annak a megítélését, mit kell kellő siker alatt érteni. Szólt, felmondott és — nem fizetett. De az énekesnő nem azért énekesnő, hogy egyszerűsen tudomásul vegye a direktor álláspontját, hanem pörre vitte az ügyet. Hiába, mert az elsőfoku bíróság elutasította őt a panaszával. A brettlin csillaga föllebezett és föllebezésében arra kéri a törvényeseket, engedjék meg neki, hogy művészetét a tárgyalási teremben mutathassa be, mert meg van fölöle győződve, hogy bármily szigorú kritikának lesznek majd a törvényesék bírái, de igazságosabban fognak itélni, mint a mulató igazgatója.

A kisasszony nyilván arra számít, hogy a pajkos kuplák, a fülbemászó ariettek még akkor sem téveszthetik el a a hatásukat, ha a közönség csupán a törvény rideg embereiből áll...

** A Magyar Színház délutáni előadása. A fővárosi közgyűlés holnap tárgyalja a *Magyar Színház*nak azt a kérvényét, illetőleg felelősségét, amelyben azt kéri, hogy vasárnapi és ünnepnap előadásokon kívül hetenként még csütörtökön is tarthasson délutáni előadásokat. A tanács az ügyet oly javaslattal terjeszti a közgyűlés elé, hogy utasítsa el a Magyar Színház kérelmét, mert a túlzottság csekély létszáma nem engedi meg kellő számú személyzet kirendelését.

** Z. Bárdi Gabi Nagyváradon. Z. Bárdi Gabi, a Népszínház primadonnája a legnagyobb sikerrel énekelt a nagyvárad *Kereskedelmi Csarnok* szombati művészestjén. A fiatal művésznő, aki ezuttal először volt Nagyváradon, szép hangjával teljesen meghódította magának a művészet elegáns közönségét. A sok tapsra négy számmal meg kellett toldania műsorát.

** P. Lukács Juliska Székesfehérvárott. P. Lukács Juliska, a Népszínház jeles drámai művésznője, akinek a repertoire-viszonyok miatt ritkábban van alkalma fellépni, sűrűn kapja a meghívásokat előkelőbb vidéki színházokra. A művésznő a héten is két estén át, szerdán és csütörtökön, a *Székesfehérvári színháznak* lesz vendége, ahol *Fedora* című szerepében és a *Cigány* Rózsájában lép fel.

** A Magyar Színház újdonsága. A Magyar Színház újdonsága, a *New York szépe* című operett e hónap utolsó napjaiban kerül bemutatásra.

** Hírek az Uránliából. A *Vaszhó* ma megérkeztek Párisból és Londonból a mozgólényképek, melyek több gép működését fogják eleven képen mutatni. Az Uránia legközelebbi újdonsága *Pekár Gyula* előadása lesz *Spanyolországról*, gyönyörű vetített képek kíséretében. A hó végén *A föld óskoráról* tartanak előadást és *Más világok, mint a miénk* címmel csillagászati előadást.

** Az Operaház előadása otthon. A magyar királyi Operaházban holnap (kedden) este *Goldmark* dalműve, a *Sába királynoje* kerül színre. A *Telefon* *Hirmondó* az előadást közvetíteni fogja s így az előzetek otthon is végighallgathatók. Opera után 11 óráig felváltva katonazené és *Cigánymuzsika* lesz hallható a kagylókon.

MŰVÉSZET.

□ **A téli kiállítás pályadíjai.** Az Országos Magyar Képzőművészeti Társulat téli kiállításán kiosztásra kerülő díjak és kitüntetések fölött tegnap és ma ítétek az illetékes pályabírók. A *Műbarátok* 3000 koronás ösztöndíját *Kernstock Károly* nyerte el. A 2000 koronás *Ipolyi-díjat* a pályabírósg *Hegedűs László Kain* és *Abel* című képeinek ítélte oda, a 600 koronás *Ráth-díjat* *Fereny Károly* *Éste tájkép*, *lovakal*, a 600 koronás *Eszterházy-féle* vízfestmény díját pedig *Tull Ödön* *Kovácsmihály* című művével nyerte el. A kitűzött két állami *aranyéremre* vonatkozólag a pályabírósg felterjesztette javaslatát a kultuszminiszterhez.

□ **A Nemzeti Szalon új titkára.** A *Nemzeti Szalon* tegnapi gyűlésén új titkár állás kinevezését határozta el és ennek az állásnak betöltésével az elnökséget bízta meg. Az elnökség erre az állásra *Róza Miklóst* hívta meg, aki a meghívást elfogadta. *Róza Miklós* nevét jól ismerik mindazoknak a körökben, amelyek a művészet dolgai iránt érdeklődnek. Képzett, modern gondolkodású ember.

□ **A téli kiállítások.** A Műcsarnok téli kiállítását az elmúlt héten is sokan látogatták. A fizető látogatók száma megközelíti a *húszezretet*. A képes tárgymutatóból eddig már 7000 példány kelt el, a koronás sorsjegyekből pedig közel 600. Eladtak 48 műtárgyat 28.042 korona értékben, amelyből 8200 koronát a *Képzőművészeti Társulat* fizetett ki a művészeknek. A legközelebbi zeneestély január 18-án lesz. A *Képzőművészeti Társulat* a tárlat megújítása óta *százolcvanegy* rendes taggal szaporodott.

A Magyar Iparművészeti Társulat bazára ismét megnyitott az Iparművészeti Múzeumban. A bazáron láthatók a karácsonyi kiállítás volt modern szobabereendezések és a karácsonyi kiállítás volt egyéb tárgyak nagy része. A társulat a napokban vásárolja meg az idei sorsolásának nyereményeit, amelyeket tagjai között február 26-án fog kisorsolni. A bazár kedden, szerdán és csütörtökön 9-1-ig, vasárnap pedig 9-12 óráig látható.

TUDOMÁNY, IRODALOM.

□ **Az Akadémiából.** A magyar tudományos akadémia II. osztálya ma délután *Pauler Gyula* elnöke alatt ülést tartott, melynek egyetlen tárgya *Békési Remig levelező tagnak* A *marosvásárhelyi ev. ref. iskola XVII. századi törvényei* című értekezése volt. A főlóvasást a közönség nagy érdeklődéssel hallgatta és Békést zajosan megröszénte.

SPORT.

*. Nizzai lövészversenyek. Ma dőlt el Nizzában a januári meeting legnagyobb versenye, a 40.000 frankos Prix de Monaco akadályverseny. A verseny előre fogadásaiban napok óta *Vigoureux* volt ötszörös pénzzel favorit, kivül még leginkább *Cosmopoliteot*, *Melibéet*, *Prefett*, *Padlockot* és *Merry Boyt* fogadták. A 4400 méteres verseny, távirali jelentésünk szerint, *Padlock* győzelmével végződött, második *Melibéé*, harmadik *Merry Boy* lett. Tizenhat ló futott. Totalizátor: 10: 68, helyrefogadások: I. 10: 20, II. 23, III. 16.

Nyíltér.

Guber Forrás Leghatásosabb **VASAS-ARZENES VIZ**

az összes ásványvizes üzemekben, gyógyszerárakban és drogeriákban.

Mattoni és Wille, Budapest.

vázegényesség, női betegségek, lép- és hólyagbetegségek, elipe.

(Az e rovat alatt közlöttnek sem tartalmáért, sem alakjáért nem felelős a szerkesztőség.)

TÖRVÉNYSZÉK.

§§ **Az első főtárgyalás.** Az új bünvádi eljárás értelmében ma tartották meg a budapesti büntető-törvényszéknél az első főtárgyalást. A vádlott *Baronyi János* nevű rovvott multu napászon volt, akit hamis pénz család használatának büntetőért voltak felelősségre. *Baronyi* ugyanis 1897. év február havában egy darab hamis ezüst forintot talált az utcán. A pénzen mindenóra tul akart adni. Betért egy *Hársfa*-utcai pálinkamérésbe. A fizetés alkalmával a pénzt nem fogadták el tőle s mire az üzlettulajdonos rendőrt hivatott, *Baronyi* már elmenekült. Az Aggteleki-utca egyik pálinkamérésében üsszetalálkozott *Cseh* *András* nevű barátjával, akinek átadta a forintot azzal, hogy váltsa fel. *Cseh* a hamis pénzzel ugyanabba a pálinkamérésbe ment, ahol *Baronyi* már szerencsét próbált. A pálinkamérő megismerve a hamis pénzt, rendőrt hivatott s *Cseh* *András* igazoltatta. *Cseh* bevallotta mindjárt, hogy a pénzt *Baronyitól* kapta. *Baronyit* aznap le is tartóztatták s csak a vizsgálat befejezése után helyezték szabadlábra. A fegyházviselt embernek első dolga volt megszökni. Hosszas körözés után pár hét előtt fogták el.

Az első főtárgyalási tanácsban, amely ezt az ügyet tárgyalta, *Lenk* táblai bíró elnökölt. Szavazóbírák voltak: dr. *Baráth* *Zoltán* és dr. *Sántha* *Elemér* bírák. A vádat dr. *Gruber* *Lajos* királyi ügyész képviselte, a vádlottat dr. *Keszits* *Antal* védte. Elnök megnyitva a tárgyalást, konstatalta a beidézett felek megjelenését s tudatta a bűncselekményt, amely a vádlottat terheli, egyben kérdést intézett az ügyészhez és védőhöz, hogy egy tanu hiánya miatt kívánják-e a tárgyalás megtartását. Az igenlő válaszok után *Baronyit* az általános kérdésekre hallgatta ki. Miután az új perrendtartás szerint a vádhatározat indokolását felolvasni nem szabad, vádlottat hívta fel:

— Bűnösnek érzi-e magát?

A tagadó válasz után felszólította, mondja el — ha akarja — a tényállást. *Baronyi* élt is jogával s mint aféle fegyházviselt ember, tagadott. A tanukra kerülven a sor, elnök mindeniket felhívta, hogy nyilatkozzék az iránt, vajjon nem érdekelt-e. Azután az ügyészt és a védőt szólította fel, hogy intézzenek kérdéseket a tanukhoz.

Az új eljárás módosított eskümintájára eskedtek meg a tanukat a kihallgatás után.

Dr. *Gruber* vád- és dr. *Keszits* *Antal* védbeszéde után a törvényszék ítélőhatalmára vonult vissza s a hozott ítéletet indokolásával együtt írásba foglalva, hirdette ki az elnök. A törvényszék *Baronyit* 18 napi elzárásra ítélte hamis pénz család használatának vétsége miatt, de ezt a büntetést is kitöltöttnek vették a vizsgálati fogság által. Az ítéletben az ügyész megnyugodott.

§§ **A tehetészes kezdő.** Egy alig 13 éves kis szőcske fia ült ma a vádlottak padján *harminckett* rendbeli lopással vádolva. *Vas* *Sándor*, uri családnak egyetlen gyermekét, szülőinek laza felügyelete és elnézése sodorta a bűn ösvényére. Szinte mesésámba megy ennek a kis bűnösnek ügyessége és találékonysága, amelylyel lopásait végrehajtotta. Egész legió a károsultak száma. *Vas* *Sándor* leginkább koscsikat, fuvarosokat lopott meg. Vele együtt a vádlottak padjára kerültek *Műncz* *Jenő* fűszerinas orgazdaság vétségéért, *Rubel* *Ignác* óraszegéd és *Adler* *Samu* aradi-utcai zalogházi közvetítő tulajdon elleni kibágás miatt. Az ötödik vádlott, akit orgazdaság vétsége terheli, *Nógrádi* *Lajos* szobrászszegéd nem jelent meg a mai tárgyaláson. Közel négy

óra hosszág tárgyalta a *Lenk* bíró elnöke alatt ítélező tanács azt a 32 rendbeli lopási esetet, amelyet az apró vádlott elkövetett. Valamennyi esetre nézve beismerő vallomást tett *Vas* *Sándor*. A törvényszék három évi javítóintézetben eltöltendő fogházra ítélte. A többi vádlottakat felmentette.

§§ **Crispi fia fegyházban.** Egy rövid távirat alapján jelentették, hogy *Crispi* volt olasz miniszterelnök fiát lopásért elítélték. Kiegészítésül a következőket írják Rómából: A vádlott nem volt jelen a tárgyaláson. A tárgyalás megnyitása után a törvényszék főlóvasza *Crispi* *Francesco* táviratát, amelyben az ősz atya a tárgyalás elhalasztását kéri, mert fia maga akarja magát védelmezni a vád ellen. Az ügyész azonban tiltakozott minden további halasztás ellen, mert a vádlottnak először lett volna alkalma védelméről gondoskodni. A törvényszék az ügyész véleményéhez csatlakozott. A tanu, *Cellere* *gróf* sem jelent meg a tárgyaláson. A vádoló iratok főlóvasása után a törvényszék *Crispi* *in contumaciam* négy évi fegyházra, vádlottársát, *Ciaffit*, tizenöt hónapi börtönrre ítélte.

TÁVIRATOK.

Trieszt, január 15. Az osztrák-magyar hajóraj, mely szombaton ide érkezett, tegnap délután *Montecuccoli* ellentengernagy vezénylete alatt tengerre szállt.

Peking, január 15. (Reuter.) Figyelemreméltó jele annak a szerepnek, melyet Japán a kínai politikában szándékozik vinni, hogy a japán kormány végérvényesen felajánlotta a kínai kormánynak, hogy Pekingben katonai akadémiát állít fel, melyben kínai hadapródokat japán tisztek képezzenek ki. A kínai kormány még nem adott végleges választ. Azt hiszik, hogy az ajánlatot hajlandó elfogadni.

Horvát tartománygyűlés.

Zágráb, január 15. *Gyurgyevics* elnök fél tizenkét órákor megnyitja az ülést. A beérkezett iratok között van dr. *Zerjavicsnak* és társainak az az indítványa, hogy a tartománygyűlés *üdvözölje a boerokat* az angolokon nyert győzelmeik alkalmából. Azután áttértek a költségvetés tárgyalására.

Egersdorfer összehasonlítja az idei költségvetést a tavalyival és konstatalja a pénzügyi helyzet javulását. Elfogadásra ajánlja a költségvetést.

Amrus a költségvetés ellen beszél és e közben összeszóvalokozik *Starcevic* *Dávid*val, aki szeméretveti, hogy ellenzéki szellemben beszél és mégis tárgyal a bánnal.

Az elnök felfüggeszti az ülést. Szünet után az elnök holnapra halasztja a vita folytatását.

Kormánybukás Szerbiában.

Belgrád, január 15. *Sándor* király a görög újév napján (január 13-án) kegyelmet akart adni mindazoknak, akiket a hazaárulók próbében elítélték, de *Gyurgyevics* miniszterelnök és a többi miniszter ezt erősen ellenetzte s mivel nézetüket nem tudták érvényesíteni, *valamennyien beadták lemondásukat*.

A király *Novakovic* konstantinápolyi követet bízta meg az új kormány megalakításával.

A bányász sztrájk.

Prága, január 15. *Schlan* és *Kladro* szénterületeken a sztrájk meglehetősen általánossá vált. Csak kevés munkás dolgozik.

Földrengés.

Pétervár, január 15. E hó 13-áról 14-ére virradó éjjel *Akhalkalakiban* megint földrengés volt. Boratij faluban 30 ház pusztult el. A föld rengése még egyro tart.

A pestis.

London, január 15. A Reuter-ügynökségnek jelentik *Adelaideből*: Itt két pestises megbetegedés fordult elő. Az egyik beteg meghalt.

Közigazdasági táviratok.

London, január 15. (*Gabonpiac*.) Az irányzat általában állandó. Külföldi buza 3 p-vel csökkent, tengeri 3 p-vel emelkedett. Városi liszt 23—28 sh., repceolaj 24 sh. 6 p., tengeri 20 sh. Behozatal: buza 30,000, árpa 110,000, zab 70,000 q. Az idő esős.

Berlin, január 15. A tartós kemény hidegnek kevés hatása volt az útletra. A forgalom változatlan szállítási árak mellett csekély volt. Zab tartotta magát.

New York, január 15. (*Értéktőzsde*.) Váltó Londonra 4.87%. Váltó Berlinre 94.1/4. Ezüst 59.1/8.

New York, január 15. (*Kábelsürgöny*.) (*Zár-lat*.) Buza márciusra 74.1/8. Buza májusra 70.1/8. Buza júliusra 73.—. Tengeri májusra 39.1/8. Petroleum raffined in cases —.—. Petroleum New Yorkban —.—. Petroleum Filadelfiában —.—. Kávé —.—. Liszt 2.80. Szállítási díj Liverpoolba —.—.

Chicago, január 15. (*Kábelsürgöny*.) (*Zár-lat*.) Buza májusra 66.1/8. Buza júliusra —.—. Tengeri májusra 33.1/8. Zab májusra —.—. Rozs májusra —.—.

KÜLÖNFÉLÉK.

Végrendelet.

Utolsó csókomat,
Ha már elcsókoltam
S emlék marad minden
Édes rendez-vous:
Jöjj a halotthoz is
A halottak napján,
Ha nem is lesz lelked
Aznap szomort.
Láng ott ne lobogjon:
Ha már én nem égek,
Sötét sirmál legyen
Ez a rendez-vous.
S ne rózsalevélből,
Szerelmes levélből
Jusson a síromra
Emlék-koszorú.

Évész Tivadar.

† Egy palota utazása. Hiszen már nem is csoda, hogy a házakat eltolják, különösen Amerikában, de azért egyes esetek még mindig méltóak a főlemelésre. Az Egyesült-Államokban például nemrégiben egy egész kormányzósági palotát toltak el egyik városból a másikba. Ugy történt, hogy Nebraska állam lakói azt találták, hogy Alliance városa nem-e jobban megfelel székhelynek, mint a kissé félreeső Hermington. Tehát megtették Alliance városát székhelynek. Csakhogy most kormányzósági palotát kellett volna az új székhelyen építeni. Szakértő elmék erre kiszámították, hogy sokkal kevesebbe kerül, ha a Hermingtonban lévő kormányzósági palotát, amely különben a törvényeket is magában foglalta, a harminc kilométernyire lévő Allianceba szállítják, mintha új palotát építenek. Ezt a tervet el is fogadták, s külön erre a célra szerkesztettek egy óriási szállító-kocsit, amelyet az épület alá helyeztek, majd az épülettel együtt hatalmas emelővel kiemelték és a megfelelő sínekre bocsátották. A kocsi aztán a lovak közé csapott... és vígan szaladt a palota Alliance városba. Addig meg sem állt, amíg oda nem ért. Alliance városban meg volt már ásva a fundamentum, abba beleillesztették, beváltak, kipingálták. És most él tovább.

† A suezai csatorna bevétel. A suezai csatorna társaság legvirágzóbb éve alapítása óta az elmúlt 1899. év volt. A társaság összes bevétel 91,290.876 frankot tett, s a csatornát átszelt hajók száma 3607 volt. 1898-ban 3503 hajó ment át a csatornán, a bevétel pedig 85,294.769 frankot tett; 1897-ben 2986 hajó után 73 millió 184.890 frankot vettek be.

† A tökéletesség netovábbja. Egy városnak egyik fogadóházában, amelyet nemrégiben új gazda vett át, a következő hirdetés olvasható:

Itt mindaz a kényelem megtalálható, amit az embernek az otthona nyújt, de ennek minden felelőssége nélkül. Minden vendégtől, ha megérkezik, megkérjük, meg van-e elégedve a fogadó tevékenységével. Ha nincs megelégedve, rögtön új helyzetbe lehet hozni az épületet. Minden vendég kaphat első emeleti sarokszobát a homlokzaton. Minden szobában vannak meleg és hideg fürdők, gáz- és villamos világítás, telefon, tele-, fono-, kinematográf és egyéb „grafok“, az összes napilapok a világ minden részéről, tüzjelző, biliárd, varrógép, zongora és egyéb modern intézmények. Minden nemzet- és fajbeli pincér. Minden vendég a legjobb helyet kapja a table d'hôte-nál, ahol a legfűgőbb pincér szolgálja ki. Aki a reggeliét nem kapja elég forrón, vagy öt percnél tovább kell valamire várakoznia, kéri, hogy az irodában jelentkezzen. Gyermekek a legnagyobb elragadtatással fogadtatnak be. A kedves kicsikék a drága szőnyegeknek kedvük szerint hanurozhatnak. Különös örömmel fogadjuk, ha a gyermekek a külön erre a célra beszerzett rózsabutorokat faragványokkal látják el. Örömmel engedjük meg nekik, hogy éjjel-nappal verjék a zongorát, hogy az előcsarnokban és a folyosókban rablót és pandur játszanak, hogy a lépcsőn lebukfenecezenek és azután torkuk szakadtából visítsanak, hogy a zsebüket detszertel megtűnjék, szóval olyan feszületenül viselkedjenek, amint azt a gyöngéd szívű mamák csak kívánják. Egy föltétlenül diskrét pincér szívesen visz be a hölgyeknek a szobájukba is pucost és forró grogot. Minden hölgy elsőrangú szépségnek ismeretlik el és hercegnői bánásmódban részesül. A titkár olyan sokoldalú zseni, hogy mindenki meg lehet elégedve vele. Tud biliárdot, lawn-teniszt, whistet és skatot játszani, mindenkor rendelkezésre áll a hölgyeknek apró bevásárlásokra, kész bármikor arra, hogy a gyermekkel játszadozzék és a fiatal lányokkal flirteljen. Az uraknak szabad berugni akár mindennap és ilyen állapotban káromkodhatnak és krakélereskedhetnek tetszésük szerint. Szívesen fogadjuk, ha a pincér fejéhez hozzák vágják a kanosót, vagy a cipőhuzót, örülünk, ha az olvasóteremben kétértelmű vicceket mondanak, ha az újonnan érkezett hölgyeket erősen megfixirozzak és más hasonló dolgoknak. A fogadó tulajdonosa pedig személyes inzulturnak veszi, ha a vendég a távozásakor a fejéhez nem vágja a számat azzal, hogy csalo, zsebmetsző, hogy soha többé hozzá nem száll s hogy minden ismerését óva inti majd tőle!

Ebből a plakátból könnyen látható, hogy a fogadós a hozzá szálló vendégektől elvárja, hogy értsék a tréfát.

† A köd. A köd ártalmatlanságát az egészségre legujjabban statisztikailag is bebizonyították. Veszedelem hatása nemesak abban áll, hogy meggátolja a napsugarak terjedését és ezeknek jótékony hatását, hanem kétségtelenül abban is, hogy a kártékony mizasmáknak egy részét a földből a levegőbe viszi át.

Egy londoni tudósítás erre a tényre különös nyomatékkal mutat rá. A november hónapot az óriási városban az év egyik legszebb hónapjának tartják a fagyasztó tengeri szelek és a fog elnevezés alatt ismeretes kékszínű légkör miatt. A múlt évi november rendkívül enyhe volt, verőfényes, esőtől, ködtől ment, bár október utolsó három napján borzalmasan felkelt a ködlavina ömlött a városra és a forgalmat teljesen lehetetlenné tette. A kedvező november hatása tisztán mutatkozik a halálozások számának csökkenésében, mely ezerből csak tizenketet tett ki, míg az átlagos arány ezerből tizenkilenc. A ködnek az egészségre való káros hatása kötelességévé teszi az állami és városi hatóságoknak, hogy a nagy és iparos városok füstjét bármiképp eltereltesék, mert a nagy füst a levegőben rendszerint elősegíti a köd képződését.

† Bika-kiállítások Franciaországban. Hazantúni, a híres spanyol matador bika-kiállítások szeretne rendezni Franciaországban a kiállítás alatt. A párisi városi tanácstól engedélyt kért, de miután elutasító választ kapott, Montmorency város tanácsához fordult. Montmorency városi tanácsa nem volt olyan kényes, mint a párisi város tanácsa némi változtatással elfogadta a matador tervét. Aki tehát bika-kiállítást akar látni a kiállítás alatt, kénytelen lesz Montmorencybe zárandokolni. — Félix Robert, az egyetlen francia bika-kiadó a jövő hónapban bika-kiadói iskolát fog nyitni Párisban. Kibérelt egy régi cirkuszt és Spanyolországból betanított bikákat hozott Párisba. A bikákat természetesen nem fogják minden lecke alkalmával legyilkolni. A bikák be vannak tanítva: ha egy bottal szügyüket érintik, lefekszenek a porondra és legyőzöttnek jelentik ki magukat. De ez már nem biztos.

† Az orkidea háborús időben. A királyi ker-tészeti társaságnak a kiállításán Londonban egyre nyilvánvalóbb, hogy az orkidea-kultusz emelkedik. Különösen feltűnik egy új orkidea fajta, amelynek a Sophrolaetio Mariottiana nevet adták s amelynek csodás sötét narancspiros színe van. Hanem van még valami figyelemre méltó ebben a kiállításban, hogy tudniillik a háború is rányomja a bélyegét. Egy nagyon szép újfajta orkideának például Sir Redvers Buller a neve, egy skarlátpiros dupla orkideát French tábornoknak kereszteltek el és egy rózsapirosat Lord Robertsnek.

† Előkelő trafikosz. Hercegnő is volt trafikosz, mint például Morny herceg özvegye ama Morny hercege, aki kedvence és fia volt Hor-tenzia hollandiai királynőnek és főlovászmesterének, Flahault grófnak. Az özvegy nem régiben mint Setto hercegné halt meg. Első férjének halála után

Mire feltámadunk!

— Drámai epilógus három felvonásban. —

Irtá: IBSEN HENRIK.

(6) Fordította: GODA GÉZA.

(Színpadokhoz szem-ben készült.)

Maja: (Gyorsan.) Különben — Lars velünk jön a kutyákkal — természetesen.

Rubek: Nem kérdeztelek Lars ur felől sem, a kutyák felől sem. — De talán rendesebben ülnél? Ide a padra?

Maja: (fáradtan.) Nem, köszönöm. Olyan jó itt a puha föven.

Rubek: Fáradt vagy, amint látom.

Maja: (mélyen sóhajt.) Magam is azt hiszem, hogy kezdek belefáradni.

Rubek: A fáradtság utóbb jön — az izgalmak után.

Maja: (álmosan.) Igen. Csak egy kicsit lehungyom a szememet.

(Rövid szünet.)

Maja: (hirtelen, türelmetlenül.) Rubek — hogy te annyi ideig el tudod hallgatni ezt a gyerek bő-gést. És elnézed az ugrálásukat.

Rubek: Időnkint egy-egy peroban valami harmonia — valami zene van a mozgásukban. Pedig ügyetlenek még. Ezekre a perocokra figyelek. Örö-möt okoz.

Maja (megvető mosollyal): Persze, örökkön-örökké művész vagy.

Rubek: S az szeretnék maradni mindig.

Maja (oldalt fordul, úgy hogy háttal fekszik Rubek felé): Ő egy cseppet sem művész.

Rubek (figyel): Ki az, aki nem művész?

Maja (álmos hangon): Hát — a másik.

Rubek: A vadászt gondold?

Maja: Azt. Egy cseppet sem művész. Egy cseppet sem.

Rubek (mosolyogva): Nem. Tudja Isten, de nagyon igazad van.

Maja (hevesen, a nélkül azonban, hogy mozdulna): És milyen csunya. (Egy marék fűvet szakít és eldobja.) Olyan csunya, olyan csunya. Jaj!

Rubek: S mégis olyan szívesen kószálsz vele odakünn — a vadászatokon.

Maja: (röviden.) Tudom is én! (Rubek felé fordulva.) Te is csunya vagy Rubek.

Rubek: Csak most fedezted fel?

Maja: Nem, már régen láttam.

Rubek: (a vállát vonogatja.) Az ember vénül, Maja asszony. Vénül.

Maja: Nem így értem. De a nézésedben van valami fáradtság, valami elmélyedés. Ha olykor úgy oldalt rám méltóztatol pillantani —

Rubek: Feltűnt ez neked?

Maja (bólint): A szememben egyre jobban-jobban látszott ez a rosszasság. Mintha ellenem volna valami szándékod.

Rubek: Ugy? (Szívélyesen, de komolyan.) Jöjj és ülj ide mellém, Maja. Beszélgessünk egy kicsinyt.

Maja (félleg felemelkedik.) A térdeidre ülhetek? Mint az első években?

Rubek: Nem, azt nem lehet. Ide látnak a szállóból. (Kissé hátra húzódik.) De ide a padra leülhetsz — ide mellém.

Maja: Nem, köszönöm, akkor inkább fekvő maradok. Innét is hallom, amit mondani akarsz. (Kérőleg pillant rá.) Nos hát, mit akarsz mondani?

Rubek (lassan): Mit gondolsz, miért szántam rá magam erre az utazásra?

Maja: Hát mert, — mert többek közt azt is mondtad, hogy nekem fog használni. De —

Rubek: De — ?

Maja: De tudja Isten, most már nem hiszem hogy ez volt az ok —

Rubek: Hanem?

Maja: Most azt hiszem, hogy annak a halovány asszonynak a kedvéért —

Rubek: Satowné kedvéért — ?

Maja: Igen, azért az asszonyért, aki mindig a sarkunkon ül. Ide is utánunk jött.

Rubek: De hát az Isten szerelméért — !

Maja: Na, hisz nagyon jól ismerted. Jóval előbb ismerted, mint engemet,

Rubek: És jóval előbb elfeledtem, mielőtt téged megismertelek.

Maja: (felül.) Olyan könnyen tudsz feledni, Rubek?

Rubek: (röviden.) Tudok, igen könnyen. (Büszkén.) Ha akarok.

Maja: Még egy asszonyt is olyan könnyen el tudsz feledni, aki a modelled volt?

Rubek: (elutasítván.) Ha nincs többé szükségem rá.

Maja: S ha tiszta meztelenre vetkőzött előtted, akkor is?

Rubek: Az semmi. Legalább a mi szemünkben, a művész szemében semmi. (Más hangon.) És — ha szabad kérdeznem — honnét sejtettem volna, hogy ő is itt van?

Maja: A fürdővendégek névsorában is olvashattad — vagy valamelyik hírlapban.

Rubek: De hiszen nem is tudtam a mostani nevet. Életemben sem hallottam a Satow nevet.

Maja: (ugy tesz, mintha belefáradt volna.) Hát édes Istenem, akkor valami más fontos okod volt az utazásra.

Rubek: (komolyan.) Igen Maja — más okom volt, egészen más okom. És most itt az ideje, hogy beszéljünk erről az okról.

(Folytatása következik.)

Napoleon az ő féltésére özvegyének különös jelét akarta mutatni jóakarátának és azért neki ajándékozta Páris legnagyobb trafikját a Place du Théâtre Français közelében. Negyven ezer frank évi jövedelme volt ebből a trafikból az özvegynek. Egy interpelláció történt aztán a parlamentben s annak következtében megfosztották a hercegnét, aki született Trutsemburgi hercegnő volt, ettől a rengeteg jövedelemtől. Az igaz, hogy ez véletlenül kevéssel a halála előtt történt.

† **A nő joga.** A feminizmus rohamosan terjed Franciaországban. A sajtó napról napra többet foglalkozik a nőkérdéssel. A *Fronde* című napilap, amelyet kizárólagosan nők szerkesztenek, nagy elterjedésnek örvend, szava van a napi kérdésekben, sőt a politikában is. Ez a lap volt eddig a feminizmusnak zászlóvivője. Január 15-ikétől kezdve még egy feminista napilap lesz Franciaországban. Az új lapnak címe *A nő joga* lesz. Szerkesztőségét a legjavulabb francia újságírókból állították össze és munkatársai a legelőkelőbb fiatal regényírókból kerülnek ki.

† **Visszaszívás.** Ur: Adtál a lónak abrakot, Miska?

Szolga: Igenis adtam.
Ur: Sokat adtál?
Szolga: Igen, kérem ártossággal, sokat adtam.
Ur: Tán nem is kellett volna oly sokat adni.
Szolga: Nem is olyan sokat adtam kérem ártossággal.

Ur: Kevés is elég lett volna neki.
Szolga: Nagyon keveset adtam neki.
Ur: Talán jobb lett volna, ha semmit sem adtál volna?

Szolga: Nem is adtam biz én egy szemet sem neki!

† **Flegma.** A nagyságos asszony (a bönnehöz): De Miranda kisasszony, az Ákoska már egy órája ardit s maga nyugodtan olvas.

A bönne: Ó kérem, nem zavar — már hozzá szoktam.

Ötletek.

— Méry Károly. —

Munkálkodó emberre nézve rövidke a napok, hosszú az élet. Naplopónak a napja hosszú, az élete rövid.

A kishivatalnok tragédiája: munkájával mindig hátrébb van, fizetésével mindig előlgeben.

Három főkategóriába sorozhatók az emberek: akik a kosárban eléjük tett zsömiyét mind' sorba' ropogtatják;

Öreg asszony nem vén asszony.

— REGÉNY. —

Írta: GEROLAMO ROVETTA.

A szállodákban csak rongálják a ruhát, nemhogy rendbe hozzák. — Ime például a keztyűt, amit igazítani adott, selyem helyett pamuttal varrták meg! — Szegény mama! Na de a napokban okvetlenül írok neki. Majd ha az utolsó napot töltöm itt Velencé' en, a szállodaszámlát kifizetem, az utiköltséget félretettem és még marad hat líráim, meg fogom neki venni a mellut!

A Porte dei Boretteri egyik kirakatában látta meg Prandino a csodaszép arany mellut, amely noha csak hat lírába került, olyannak látszott, mintha huszat érne.

— Ah, kedves gróf! Talán meg akarsz venni?

Prandino előtt Badoero állt, aki megszököve Lentz hercegnőtől, kijött, hogy Emmáskáját megkeresse a terrászon.

— Jó napot, Badoero!

— Szerencés jó napot! A költővel énekel: boldogok, akik viszontláthatják egymást.

— Mire mondd ezt?

— Mert olyan láthatatlan lettél!

— Ma is a gőzhajón voltam a Navaredo grófnő társaságában.

— Csakugyan? Pedig folyton kerestelek.

Be akartalak mutatni Lentz hercegnőnek.

— Köszönöm! — Kérlek, esetleg — — alkalomadtán — — nagyon lekötözöl.

— Eriprando! Én éhes vagyok, szolt siránkozó hangon a ravasz kis Gegio. Tudta jól, hogy Badoero jelenlétében majd csak kiesalhat legjavulabb egy perecet Aribertitől.

— Egy óra múlva ebédelünk. Érd be a foglyalattal, amit csak az imént kaptál.

akik csak a szemükkel guasztálják, melyik a legszebb; végre, akik válogatás nélkül a legelső sütemény után nyulnak, amelyek éppen a kezök-ügyébe akad. Van azután egy számföldti negyedik fajta, amelyek, mire kivenné a maga részét, már üresen találja a kosarat.

*
Gorombáskodni művészet, amelynek kifejtése sok nyersanyagot kíván.

Napirend.

Naptár. Kedd, január 16. — Római katolikus: Marcell pp. — Protestáns: Marcol, Géza. — Görög-orosz (január 4.) Zsaprakol. — Zsidó: Szabath 16. — A nap 6-ól 7 óra 28 perckor. — Nyugszik délután 4 óra 20 perckor. — A hold 6-ól délután 5 óra 27 perckor. — Nyugszik délelőtt 7 óra 24 perckor.

A földmiveltésügyi miniszter fogad délután 4 órakor. Szabad Lyceum a múzeumem pótépületében (VIII. Eszterházy-utca 1/3) délután 5 órakor. Dr. Nyáry Sándor: Van Dyck.

Szakkelodás a technológiai iparmúzeumban este 7 órakor.

Nemzeti Múzeum: Régiségtára, nyitva délelőtt 9 órá-tól 1 óráig. A többi tárai 1 korona belépődíj mellett meglek meglek.

Országos Képtár zárva.

Műzögazdasági múzeum (Kerepesi-ut 72.), nyitva d. e. 9 órá-tól 1 óráig.

A Múcsarnok téli tárlata nyitva d. e. 9. órá-tól este 8 óráig. Belépődíj 1 korona.

Egyetemi könyvtár nyitva délelőtt 9—12-ig, és délután 8—8-ig.

Iparművészeti múzeumi könyvtár nyitva délelőtt 10—12-ig és este fél 7 órá-tól fél 9 órá-ig.

Magyar Kereskedelmi Múzeum. Igazgatóság Kerepesi-ut 20. l. emelet. Hivatalos érők délelőtt 9-ól délután 2 órá-ig. Hivatalos szám 24—55. Nyilvános olvasótárem és tudakozó-osztály Kerepesi-ut 22. szám l. emelet. Hivatalos érők 9 órá-tól 12-ig és délután 3—6-ig. Telefon szám 24—16.

Hazai termékek állandó kiállítása. Keleti múntatár és kereskedelemtörténeti gyűjtemény, továbbá a Házipari kiállítás (melyben az üzletvezetéséség árusításokat is eszközöl) a városi Igazgatóság nyitva télen délelőtt 9—2-ig, nyáron és a többi évszakokban 9-ól 12 órá-ig és délután 2-ól 5-ig, vagy 6-ig. — A magyar kir. kereskedelmi múzeum külföldi kirendeltségeinek vezetőségével megbízott üzletvezetéség V. Váci-körút 32. szám.

Szórakozó helyek.

Allatkert nyitva egész nap.
Somossy Múlató. Nagymező-utca. Ma egész új szenzációs műsor.

Folles Caprice. VI., Révay-utca 18. Naponta fényes műsor.

Budapest kávéház. Andrassy-ut. Naponta Banda Marci és fái bangversenye.

Stefánia-szálloda. Murányi-utca 53. Budapest legelőcsőbb szállodája.

Páris szálloda. Váci-körút. Éttermek. Elegáns kávéház. Látványosság: Bachus-pince.

Union-Szálloda díszes nagy étterem, villanyvilágítás, specialitás kérékpipterem.

Petanovits Metropol szállodája. Naponta hangverseny (lásd hirdetését) Ujonnán berendezett fényes éttermek.

Ehm János éttermeiben (ezelőtt Szikszay) Nemzeti Színház-épület. Naponta kitűnő előnyzene.

Putzer-pince Deák-tér naponta a pince ét-terekben Schrammel és Boros Miska és Kiss Ferikó híres szőlis-ták hangversenye.

— De én éhes vagyok! Nem akarok még egy óra hosszág várni!

— Ugyan, hozzasz neki hát egy kis süteményt, szolt Badoero.

— Akkor majd nem tud ebédelni.

— Hát mi van abban? Mindig zsarnokoskodol a gyerek fölött. — Pincér, hozza ide a kosarat!

Gegio mindjárt elesenededett, amint a süteményes kosár előtte állt. Minden egyes darabot megnyomogatott, hogy a legnagyobbat választ-hassa ki.

— Fürödél?

— Nem.

— Nem is fogsz fürödni?

— Később talán.

Néhány pillanat óta Prandino csak szórakozottan felelt. Nem is figyelt Badoero szavaira. Eliza a előpök felé uszott és az órnagy folyton a nyomában settenkedett.

— Isten veled! szolt Badoero, ki eddig folyton itetetget Emmájának.

— Isten veled.

— Apropos! Szeretnék már egyszer együtt ebédelni veled!

— Köszönöm! Ahogy parancsolt.

— Határozd meg magad a napot, kedves prefektusom, — szolt maliciózus mosolylyal Badoero.

Prandino csak nézett reá, nagy bámuló szemekkel. Nem tudta, mit jelentsenek e szavak.

— No igen, tudnod kell, hogy itt mindenkinek adnak valami csufnevet. Nem gonosz-ságból; csak éppen a tréfa kedvéért.

— Ah! No ez szép! Engem hát „prefektusnak“ kereszteltek?

— Ugy van! Mindég feketébe jársz, elneveztek hát a „malamecco-i prefektus“-nak. Prandino ugyan még mindig kacagott, de ez most már nem szivből fakadt. Hiszen csufnévnek anynyi is elég lett volna: „prefektus“. Mire kellett még hozzábiggyeszteni, hogy a Malamecco-i?

KÖZGAZDASÁG.

Ipar és kereskedelem.

Fuvardíjmerséklés. Hegedűs Sándor kereskedelemügyi miniszter, tekintettel azon nagy jelentőségre, amelyet a kelet- és délafrikai piacok a nagy nemzetközi forgalomban mindinkább elfoglalnak, kiváló gondot fordít arra, hogy a hazai terményeknek és iparcikkeknek e piacokon való térfoglalását és versenyképességét minden rendelkezésre álló eszközzel előmozdítsa. Legutóbb az *Adria* m. kir. tengerhajózási részvénytársaság és a hamburgi német kelet-afrikai hajózási vállalat közt a Nápolyon át irányuló átrakodási szolgálatra nézve azt az előnyös megállapodást hozza létre, hogy Kelet-Afrikába a liszt, fa és sulyos árúk tonnáként 10 shilling fuvardíj mérséklésben részesüljen; és hogy az *Adria* társaságnak átrakásra váró áru részére a Dél-Afrikába irányított német hajókon megfelelő hely fog fenntartatni.

Weissenbacher Endre esődíjnye. A pitteni papírgyár Weissenbacher Endre ellen beadott esődíjkeresetének mára halasztott tárgyalása ismét elmaradt. A kereskedelmi és váltótörvényszék egyetértve a keresetet benyújtó coggal, a tárgyalást január 20-ikára halasztotta el.

A főváros részesedése. A székesfővárossal kötött szerződése értelmében a *Magyar Villamossági Részvénytársulat* a múlt év második felében áramszolgáltatás után volt bruttóbevételeinek a várost megillető 67 százalékos részesedését összeg fejében a székesfőváros központi pénztárába 33.318 korona 69 fillért fizetett be. A Budapesti Általános Villamossági Részvénytársulat pedig ugyanezen címen 28.256 korona 32 fillért fizetett be.

Az egyesült építő- és ipar-részvénytársaság ma megtartott rendkívüli közgyűlésen az igazgatóságba a következőket választották: Fischer Salamon, dr. Kelemen Gyula, Kuranda Felix, dr. Mezei Mór, Schwarz Felix, Szabó Jenő és Vas Ferenc. A közgyűlést követő igazgatósági ülésben Szabó Jenő főrendiházi tag elnököl, Schwarz Felix alelnökké választottak, ifj. Haas Jakabot pedig ügyvezető igazgatónak nevezték ki.

A m. kir. államvasutak és az általuk kezelt vasutak állomásain a múlt hóban feladott árúk mennyisége valószínűleg a kedvezőtlen időjárás miatt valamivel csekélyebb volt, mint az előző év megfelelő havában. Feladatot a múlt hónapban 190.289 kocsi rakomány feladott áru, 3715 kocsival kevesebb, mint 1898. december havában. Kiseb volt a forgalom fa, kő, szilva, dohány feladásánál, míg repéből, borból, szénből és darabárúkból nagyobb volt a forgalom. Gabonából, lisztből és állólatokból majdnem változatlan volt a feladás. Legnagyobb cikkek voltak szén 27.846 kocsi (+495), répa 20.388 kocsi (+2487), faneműk 18.570 kocsi (—1562) és gabona 17.008 kocsi (—108). Az egész 1899. évben az összes feladás 2.255.050 kocsi rakományt jelentett, 1898-ban 2.220.839, 1899-ben tehát 1,5%-kal több. Hanyatlás köveknél és szénnél állt be több iparág pangása miatt, emelkedés pedig gabonánál, repánál és élő állatoknál. Feladottait a múlt évben gabona: 216.359 kocsi (+21.006), liszt: 81.118 kocsi (+4.151), só 14.630 kocsi (—870), bor: 17.873 kocsi (—950), kőolaj:

Időközben Yamagata és Potapow is felbuktak a víz felszínén.

Potapow nagyon óvatos volt, alig mert a kötéltől elmozdulni, Yamagata azonban sokkal merészebb volt és már csaknem elérte az órnagyot, akivel együtt szeretett volna kirándulni. Del Mancio azonban jobb szeretett egyedül maradni, nem vette tehát észre a közelében uszkáló Yamagatát. Minden erejéből uszni kezdett és mindjobban közeledett a nőf szakasz felé.

Prandino a terraszról merően nézte az órnagyot és minden mozdulatát élesen figyelte. Nehéz, fekete felhő ereszkedett a szemei elé. Eliza néha-néha kalapját igazgatta, a nyaka körül szorosabbra huzta a ruhát és azután lassan a előpök felé kezdett uszni, sőt tul is ment már, azokon — — és — mögötte az órnagy, aki azonban nem tudta őt utólrni.

— Grófnő! grófnő!

— Ön az, órnagy ur?

Eliza szokásához híven ma is oldalvást fekvő uszott, de nem olyan kedvvel, mint tegnap. Mert ezuttal a kissé zavaros víz kevésbé volt átjárható és így csak a karok és lábak fehérsége csillogott rajta keresztül.

— Olyan kellemes a víz, — szolt az órnagy, aki folyton erőlködött, hogy a grófnőt utólrje.

— Csak olyan meleg ne volna!

— Kérem ne siessen olyan nagyon, hisz sohse érek a nyomába,

— Nem is akarom, hogy utólrjen! Tán feltette magában, hogy mindenütt kompromittál?

— Ha olyan nagyon fél attól, hogy kompromittálom, el kell hinnem, amit leánya, d'Abala grófné önről mondott.

— Nem tudom, hogy magának a leányom mit mondott, csak kérem, forduljon vissza.

— Es ha nem engedelmekedem?

— Azt hiszem, lovagias emberrel beszéllek. — De Cécilia nekem azt mondta, hogy ön még nem mondta ki az utolsó szót.

Elza meglasztotta a tempót — egy hüvös

19.986 kocsi (+398), szén: 263.564 kocsi (+156), ercek: 45.935 kocsi (+2.355), fémmeiek: 261.970 kocsi (+3.544), széna és szalma: 9.521 kocsi (+1.954), élő állatok: 110.456 kocsi (+9.151), eukorrépa: 113.470 kocsi (+12.647), darabárak: 537.615 kocsi (+21.926).

Sorsolás. A Magyar Jelzálog-Hitelbank 5%-os 40 éves zálogleveleinek ma történt huszadik kisorsolása alkalmával a következő számok huztak ki, u. m.: 9 drb. 5000 forintos, 1687 1694 1698 1701 1704 1705 1717 1721 1722 szám. 119 drb. 1000 forintos. 6384 6385 6387 6392 6400 6401 6405 6409 6412 6416 6877 6878 6879 6880 6881 6884 6885 6894 6896 6900 7102 7104 7109 7110 7121 7124 7128 7136 7139 7146 7373 7385 7386 7393 7395 7396 7397 8533 8543 8557 8564 8583 8588 8589 8594 8615 8616 12596 12633 12663 12710 12746 12771 12773 12795 12821 12857 12896 12955 13001 13024 13074 13090 13128 13158 13196 13222 13245 13281 13325 13347 13364 13403 13432 13465 13500 13522 13540 13555 13567 13597 13619 13637 13656 13687 14291 14292 14293 14294 14297 14300 14303 14305 14321 14326 14327 14328 14347 14359 14361 14363 14365 14372 14374 14381 14386 14388 14394 14405 14410 14412 14418 14423 14424 14426 14427 14433 14445 14454 szám. 1 drb. 100 forintos. 7498.

A Magyar Jelzálog-Hitelbank 3%-os nyeresémi-kötvényeinek tervszerű huszonegyedik sorsolása (nyeresémi- és díjváz) január 25-én délután 4 órakor lesz a bank helyiségeiben.

Vasutak bevétele. Az osztrák-magyar államvasutáság bevételé 1,803.614 forint, többlet 4328 forint. A déli vasut bevétele 2,315.588 forint, többlet 120.191 forint.

Fizetésektelenségek. A bécsi Creditoren Verein a következő fizetésektelenségeket jelent: Hagler Lajos kereskedő Beszterce, Driller Henrik kereskedő Bécs, Havas Gyula kereskedő Abony, Kreuz Gusztáv kereskedő Budapest, Popovich Sándor Ferenc vegyeskereskedő Cseney, Wimmer Katalin szabóüzlet Vés, Bürger Benő bőrkereskedő Kapuvár-Garta, Lázár Vilmos kereskedő Pozsony, Frommer S. kereskedő Léva.

Szeszarak. A kontingens nyersszes ára Budapesten 36.- korona pénzben, 36,50 korona áruban. Bécsben a nyersszes ára 40.- korona pénzben, 40,40 korona áruban.

Juhvásár. (A budapesti marhavásártéri vásárpénztár részvényszerűségi tudósítása.) Felhajtás 314 darab juh, — kecske. Jegyzett árak: Elsőrendű ürü 48 — f, kivételesen — f kilonként, vagy 46 — k.-ig páronként, középmínőségű ürü 43 — fillér, páronként — 30 korona, anyajuhok legjobb minőség — fillér, páronként — korona, kivételesen — korona, rackajuhok I. sz. minőségű — fillér, páronként — korona, kiverési juhok — korona, páronként — korona. Szerbiai juhok páronként — korona, Keskák — korona páronként. A vásáron csak két falka birka volt felhajtva, amiért is minden minőségre csak egy árt jegyezhetünk. Az árak a mult hetivel szemben 4—5 fillérrel emelkedtek, miután a kereslet külföldi vevők részéről jelentékenyen emelkedett. A közlelébi időben nagyobb felhajtás is könnyebben lesz értékesíthető, miután a kivitel a bécsi vásárról el van tiltva.

áramlat az arcába csapott — behunyta a szemét. Az órnagy közelebb jutott hozzá és mélyen bele-nézett a vízbe.

— Azt hiszi talán, hogy nem esik nehezemre kimondani azt a szót? Vannak dolgok, miket magamfajta asszony sohasem felejt.

Az órnagy Eliza nyakát nézegette, mely a nedves, szőke fűrtök alól vakító fehérségben csillogott.

— És ki kényszeríti annak a szónak a kimondását?

— A leányom — és a vőm! Ha tudná, hány keserű pirulát kellett nyelnem, mennyi kellemetlenséget kellett elviselnem ön miatt —

— Miattam?

— Bizony! Mert leányom és d'Abala is meg tudnak velem érteni olyasmit is, aminek megmondásához hiányzik a bátorságuk. Sajnos, nem tudtam magamon mindenkor uralkodni, olykor ki is jöttem a sodromból. De hiszen tudja különben... Szóval, leányom és vőm megértették velem, hogy mihelyt valami tisztességes ember nyújtja felém a kezét, fogadjam is el.

Ezalatt Eliza lassan az órnagyhoz fordult, mintha egy kissé elfáradt volna és egy pillanatra pihenni próbálna. Csak egy pillanatra, mert amikor az órnagy heves tekintetét érezte magán, nyomban megint oldalvást fordult.

Az órnagy most közelebb húzódott hozzá és izgatott, remegő hangon kérdezte:

— Szereted azt a kölyköt? Igazán szereted?

— Hát persze. Ha egyszer rászánom magam, hogy a feleségem legyek, csak szeretem talán!

— Ahogy Eliza tul volt ezen a vallomáson, egy pillanatra megpihent a vízben, hogy a haját rendbe hozza. Mindkét karja kiemelkedett a vízből s mikor a haja rendben volt, kihuzta magát s lassan odább uzsott.

— De most... ebben a pillanatban... most is szeretod?

(Folytatása következik.)

Budapesti sertés-konzumvásár. A ferencvárosi petróleum-rakodónál lévő székes-fővárosi sertés-konzumvásár ürgyüzése 1900. évi jan. 12-én. Készlet 481 darab. Érkezett 1517 darab. Összesen. 1998 darab. Eladatott 1333 darab. Maradt 665 darab. — Napi árak: 120—180 kgr. sulyban 76—80 koronáig, 220—280 kgr. sulyban 78—82 koronáig, 320—380 kgr. sulyban 78—82 k.-ig. Öreg nehéz páronként 400—500 kilos 76—80 koronáig. Malacok 74—80 korona kilonként. A vásár hangulata élénk volt.

Bécsi vágómarhavásár. A st.-marxi központi vásárcsarnokban ma megtartott vágómarhavásárra felhajtottak 3085 darab magyar, 536 darab galiciai, 122 darab bukovinai, 736 darab németországi, — összesen tehát 4479 darab szarvasmarha. Olosó árak tartottak.

Jegyzések: 100 kilogrammonként élő sulyban: magyar hizóökrök I. minőségű 62—77 fillér, kivételesen — korona, II. minőségű 62—70 fillér, III. minőségű 50—60 fillér, galiciai hizóökrök I. minőségű 72—74 — fillér, kivételesen — fillér, II. minőségű 64—70 f, III. minőségű 54—62 f, német hizó ökrök I. minőségű 76—83—84 f, kivételesen — korona, II. minőségű 66—74 fillér, III. minőségű 56—64 fillér, silányan hizalt ökrök 44—56 fillér, bika és tehén 40—68 fillér.

A budapesti gabonatözsde.

Budapest, január 15. Jó kínálat és jobb vételkvdv következtében kedvező hangulat mellett élénk volt a forgalom. Eladatott 40.000 métermázsa buza, nagyobbára itteni raktárúru, szilárdan tartott és 50 kilogrammonként 5 fillérrel magasabb áraikon. Rozs, árpa és zab változatlan maradt.

Eladatott: Buza. Tiszavidéki: 500 mm. 805 k. 8 K. 10 f., 400 mm. 80 k. 8 K. 20 f., 100 mm. 785 k. 8 K. 20 f., 100 mm. 795 k. 8 K. 10 f., 800 mm. 79 k. 8 K. 10 f., 100 mm. 79 k. 8 K. 05 f., 100 mm. 79 k. 7 K. 85 f., 200 mm. 79 k. 7 K. 85 f., 100 mm. 785 k. 8 K. — f., 300 mm. 785 k. 7 K. 80 f., 100 mm. 785 k. 7 K. 90 f., 100 mm. 782 k. 7 K. 90 1/2 f., 100 mm. 78 k. 7 K. 95 f., 100 mm. 78 k. 7 K. 20 f., 100 mm. 77 k. 7 K. 70 fillér.

Pestmegyevidéki: 500 mm. 78 k. 7 K. 80 f., 100 mm. 762 k. 7 K. 70 f., 100 mm. 76 k. 7 K. 40 f.

Fehérmegyevidéki: 2100 mm. 78 k. 8 K. 10 f., 400 mm. 76 k. 7 K. 65 fillér.

Kalocsai: 1100 mm. 75 k. 7 K. 77 1/2 fillér.

Felsőmagyarországi: 100 mm. 765 k. 7 K. 65 f., 100 mm. 71 k. 6 K. 90 f.

Zentai: 5000 mm. 73 k. 7 K. 40 f. Bácskai: 1000 mm. 745 k. 7 K. 55 fillér. Erdélyi: 100 mm. 75 k. 7 K. 10 fillér.

Budai: 200 mm. 765 k. 7 K. 55 f., 150 mm. 76 k. 7 K. 50 fillér.

Raktárúru: 2000 mm. 813 k. 8 K. 20 f., 4000 mm. 79 k. 8 K. 15 f., 1700 mm. 78 k. 7 K. 70 f., 4200 mm. 762 k. 7 K. 69 f., 1600 mm. 762 k. 7 K. 80 f., 1500 mm. 75 k. 7 K. 50 fillér.

Lucerna: 45 mm. 44 K. Mind 3 hónapra. Árpa: 900 mm. 5 K. 65 f. Rozs: 800 mm. 6 K. 02 f., 100 mm. 5 K. 90 fillér.

Zab: 160 mm. 5 K. 15 f., 150 mm. 5 K. 45 f., 150 mm. 5 K. 25 f., 200 mm. 4 K. 90 fillér.

I. észpenyvetés mellett. A készáru hivatalos jegyzése a budapesti árú-és értéktözsde szokásai szerinti, készpénzben 50 kilogrammonként. — A minőség hektoliterenként és kilogrammonként.

Table with columns: Buza, kőlis, 10 kilogramm ár, 10 kilogramm ár, kőlis, 10 kilogramm ár. Rows include: Tiszavidéki, Fehérmegyei, Pestvidéki, Bácskai, Egyéb gabonafélék.

Table with columns: Egyéb gabonafélék, kőlis, 10 kilogramm ár, 10 kilogramm ár. Rows include: Rozs, Arpa, Zab, Tengeri, Repce, Kócs.

A határidőszület folyamán a következő kötésök történtek: Buza (1900.) áprilisra 7.69—7.70—7.71—7.72—7.73 Buza (1900.) okt.-re 7.81—7.82—7.83—7.84 Rozs áprilisra . . . 6.37—6.38—6.38—6.39—6.40 Zab áprilisra (1900) . . . 5.01—5.02—5.03—5.04

Tengeri 1900. májusra 4.93—4.94—4.95 Repce augusztusra . 11.70—11.80

Déli egy órakor a következő záróárakat állapították meg hivatalosan a tőzsdén: Buza (1900.) áprilisra . . . 7.70 pénz 7.71 áru Buza októberre (1900) . . . 7.81 " 7.82 " Rozs áprilisra (1900) . . . 6.38 " 6.39 " Rozs októberre . . . 0. — " 0. — " Zab (1900.) áprilisra . . . 5.03 " 5.04 " Tengeri (1900.) máj-ra . . . 4.93 " 4.94 " Repce augusztusra . . . 11.75 " 11.85 "

Délután fél 5 órakor zárul: Buza áprilisra (1900.) . . . 7.70—7.71 Buza októberre (1900.) . . . 7.82—7.83 Rozs áprilisra (1900) . . . 6.39—6.40 Rozs októberre (1900.) . . . 0.—0.— Zab áprilisra . . . 4.94—4.95 Tengeri májusra 1900. . . 5.03—5.04 Repce augusztusra . . . —.—.—

A budapesti értéktözsde.

A mai tőzsde kevés változást tüntetett fel. A spekulálás tartózkodó. Mindazonáltal a hangulat általában tartott. A zárlat szilárd volt. A helyi piac inkább tartott volt, csupán a közutiakban volt némi emelkedés.

A déli tőzsde csaknem változatlan volt, zárlatkor némivel gyengébb. A valutapiac csendes.

Az előtőzsde. Jegyzetek: Magyar hitelrészvény 745.50—746.—, Osztrák hitelrészvény 747.20—748.40. Osztrák-magyar államvasuti részvény 639.50.—, Közúti vasúti részvény 671.——673.50. Városi villamos vasúti részvény 333.50—335.—, Kereskedelmi bank 2815.

A déli tőzsde. Jegyzetek: Magyar hitelrészvény 745.50—746.50. Osztrák hitelrészvény 748.50—750.20. Osztrák-magyar államvasut 642.50.—, Jelzálogbank 460.50—461.—, Közúti vasut 672.——673.—.

Forgalomba került: 4 1/2 százalékos magyar regalekőtvény 99.50. Magyar földterhementesítési kőtvény 94. Budapesti Bankgyűléslet részvény 188. Kereskedelmi bank részvény 2835—2840. Lujza gőzmalom részvény 254—260. Királyerfőző törzsrészvény 24. Városi vasut részvény 335—333.50 korona árfolyammal.

Utótőzsde. A 4 órai zárlatkor maradt: Magyar hitelrészvény 745.50. Osztrák hitelrészvény 749.50. Leszámitoló bank részvény —.—, Ríma-murányi vasúti részvény 672.—, Osztrák-magyar államvasut 641.50. Közúti vasut 672.—, Villamos vasut 335.— korona.

A hivatalos zárlatok a következők voltak:*)

Table with columns: Magyar Államadósság, Pénz Áru, 100 kor-kint, 100 kor-kint. Rows include: Árványárak, Koronáradék, Keleti vasúti kőtvények, Horv.-szlav. regalekőtvény, Magyar földterhement, Horv.-szlav. földterhement, Tízal sorsjegy.

Table with columns: Osztrák Államadósság, Pénz Áru, 100 kor-kint, 100 kor-kint. Rows include: Egyes. papírárak, Egyes. osztrárárak, Arányárak.

Table with columns: Idegen Államadósság, Pénz Áru, 100 frankos sorsjegy, 100 frankos sorsjegy. Rows include: Bolgár vasúti kőtvény, Szerb 100 frankos sorsjegy.

Table with columns: Más kölcsönök, Budapesti fővárosi kőtvény, Budapesti fővárosi kőtvény, Temes-bányavölgyi kőtvény. Rows include: Budapesti fővárosi kőtvény, Budapesti fővárosi kőtvény, Temes-bányavölgyi kőtvény.

III. Záloglevelek és kölcsönkőtvények. Budapesti intézetek kibocsátása.

Table with columns: Helyi és vidéki, Pénz Áru, 100 kor-kint, 100 kor-kint. Rows include: Budapesti intézetek kibocsátása, Budapesti intézetek kibocsátása, Budapesti intézetek kibocsátása.

* Az I—V. alatt jegyzett papírok árfolyamai 100 koronánál magasabbak, a VI—XVI. alatt jegyzetteké pedig alacsonyabbak.

IV. Elsobbsegi kottvények.

Table with 2 columns: Item name and price. Includes 'Adria elsobbsegi kottv.', 'Kottvi vasut 4 1/2%', 'Budapest-pesti vasut 4%', etc.

V. Bankok részvényel.

Table with 2 columns: Bank name and price. Includes 'Bankgyozteltel', 'Magyar iparbank', 'Fiumei hitelbank', etc.

VI. Takarékpénztárak részvényel.

Table with 2 columns: Institution name and price. Includes 'Belvárosi', 'III. kerületi', 'Közvetlen', etc.

VII. Biztosító társaságok részvényel.

Table with 2 columns: Insurance company name and price. Includes 'Bécsi biztosító társ.', 'Bécsi élet és árt.', 'Magyar élet', etc.

VIII. Gözzalmok.

Table with 2 columns: Commodity name and price. Includes 'Concordia', 'Első budapesti', 'Eszterómi', etc.

IX. Bányák és téglagyárak részvényel.

Table with 2 columns: Mine/brick factory name and price. Includes 'Borsod bánya', 'Budaörsi téglagyár', 'Egyedli téglagyár', etc.

X. Vasművek és gépgyárak részvényel.

Table with 2 columns: Factory name and price. Includes 'Gardnerei gépgy.', 'Danubius', 'Ganz', etc.

XI. Könyvnyomdák részvényel.

Table with 2 columns: Printing house name and price. Includes 'Athenaeum', 'Franklin', 'Kosmos', etc.

XII. Különféle vállalatok részvényel.

Table with 2 columns: Company name and price. Includes 'Aik. vasműves', 'Pesti villamos', 'Első magyar sertés', etc.

XIII. Hőszekeresi vállalatok részvényel.

Table with 2 columns: Coal company name and price. Includes 'Adria tengheral.', 'Bécsi hőszekeresi vas.', 'Magyar hőszekeresi', etc.

XIV. Sorsjegyek.

Table with 2 columns: Lottery name and price. Includes 'Bazilika', 'Magyar vöröskeres.', 'Ungvári osztr. sorsj.', etc.

XV. Pénzmekek.

Table with 2 columns: Currency name and price. Includes 'Vert arany', '20 frank arany', '20 márkás', etc.

XVI. Külföldi váltók (látta).

Table with 2 columns: City name and exchange rate. Includes 'Amsterdam', 'London', 'Német piac', etc.

A budapesti terménytözsde.

A terményüzletben a szezonszerű hangulatnak megfelelően alakultak az árak és végül a terményüzleti árjegyzőbizottság hivatalosan a következő árfolyamokat állapította meg:

Jegyzetek: Heremag: lucerna magyar 36.-44.- korona, vörös aprószemű 52.-60.- korona, vörös erdélyi ... korona, vörös bálnásági ... korona, középszemű 66.-70.- korona, nagyszemű 70.-76.- korona. Disznózsír: budapesti 48.50-49.- korona, vidéki ... korona. Táblaszalonna: légeszártított vidéki ... korona, városi 4 darabos 40.-40.50 korona, 3 darabos 41.-41.50 korona, füstölt 46.-46.50 korona. Szilva: boszniai, szokás szerinti minőség 14.75-15.- korona, 120 darabos ... korona, 100 darabos 20.-20.25 korona, 85 darabos 28.-28.50 korona azonnali szállításra. Szerbiai szokás szerinti minőség 13.25-13.50 korona, 100 darabos 19.25-19.50 korona, 85 darabos 27.-27.25 korona. Szilvaiz: szlovéniai 18.50-19.- korona, szerbiai 16.-17.- korona azonnali való szállításra.

A bécsi gabonatözsde.

Bécs, január 15. (A Budapesti Napló tudósítójának telefonjelentése.)

Jegyzetek: Tavaszi buza 7.90-7.88-7.92-7.90. Tavaszi rozs 6.73-6.72-6.76-6.74. Tavaszi zab 5.34-5.36. Tengeri május-juniusra 5.22-5.26-5.25. Repece augusztus-szeptemberre 11.85-11.95 korona.

A bécsi értéktözsde.

Az előzősde kedvező irányzattal nyílt meg, külföldi jobb jelentésekre. A déli tözsden az előbbi árak tartottak, sőt kedvező londoni hírekre még inkább javultak. A zárlat szilárd volt Berlinre és Londonra. Bécs, január 15. (Magyar értéktözsde) 4% aranyjárdék 98.20, Tiszai és szegedi kölcsön sorsjegye 137.65.

Magyar vasuti kölcsön ezüstben 99.70. Magyar keleti vasuti állami kottvény 99.20. Magyar leszámított és pénzváltóbank 125.-. Rimamurányi vasút részvény 336.-. Magyar korona-járdék 94.85. 4% os Magyar földterhm. kottvény 93.60. Magyar hitelbank részvény 135.75. Magyar nyeremény kölcsön sorsjegye 161.-. Kassa-odobergeri vasuti részvény 91.50. Magyar kereskedelmi bank 333.-.

Bécs, január 15. (Osztrák értékek zárlata.) 4 1/2% papírjárdék 99.35. 4% os osztrák aranyjárdék 96.20, 1860-iki sorsjegye 136.50. Osztrák hitelsorsjegy 393.50. Angol-osztrák bank 124.25. Bécsi bankjegyzet 136.50. Osztrák-magyar bank 131.25. Déli vasut 24.40. Dunagőzhajózási részvény 72.-. Dohányrészvény 136.50. Császári és királyi arany 11.44. Német bankváltók 118.15. 4 1/2% ezüst járdék ... Osztrák korona-járdék 98.85. 1864-iki sorsjegye 200.50. Osztrák hitelintézet részvény 234.30. Unionbank 155.25. Osztrák Länderbank 115.80. Osztrák-magyar államvasut 123.50. Elbavölgyi vasut 124.25. Alpesi bányarészvény 278.50. 20 frankos arany 19.19. Londoni váltó 242.30. Bécsi Tramway 142.25. Az irányzat nyugodt.

Bécs, január 15. (A Budapesti Napló tudósítójának telefonjelentése. A délutáni magánforgalomban a zárlatok a következők voltak: Osztrák hitelrészvény 234.30 Magyar hitelrészvény 136.-. Angol-Osztrák bank 124.75 Union bank 136.50, Länderbank 155.-, bankgyezület 116.-, osztrák-magyar államvasut részvény 133.70, északnyugati vasut részv. 24.80, elbavölgyi vasut 124.-, dunagőzhajós részv. 118.75, alpesi bányarészvény 278.75, májusi járdék 99.35. osztrák korona-járdék ... magyar aranyj. ... magyar korona-járdék 94.85, német birodalmi márka készpénz 127.75 ultimóra ... török sorsjegyek 118.05, rimamurányi vasut 336.- déli vasut ... dohányrészvény ... Napoleon d'or ... Lombard ...

Külföldi értéktözsdek.

Berlin, január 15. (Tözsdei tudósítás.) A tözsde érdeklődése főként a bányajárékokra koncentrált. Az a tény, hogy a kőszénárak minden országban tetemesen emelkedtek és az a körülmény, hogy a nyers termékek Amerikában való emelkedése az onnan való versenyt valószínűtlené teszi, további véleményes vételre készítettek a spekulációt kóhó és kőszénrészvényekben. Egyébként a forgalom nem igen volt élénk, noha London szilárd volt. A spekuláció a dél-afrikai harctéren készülő események miatt tartózkodó volt. Vasutak közül déli vasut gyenge az osztrák kormány részéről követelt beruházásokra. Prinz Heinrich vasut nagyobb bevétele szilárd. Zárlat az egész vonalon szilárd. Magánleszámlái kamatláb 4 1/2%.

Berlin, január 15. (Zárlat.) 4 1/2% os papírjárdék ... 4% osztrák aranyjárdék 99.80. Elbavölgyi vasut ... Magyar korona-járdék 95.-. Osztrák-magyar államvasut 130.20. Kassa-odobergeri vasut ... Bécsi váltó 84.50. Magyar vasuti beruházási kölcsön 101.60. Alpesi bányarészvény ... Disconto-Commandit 193.90. Általános villamosági Edison 258.-. Gelsenkirchen 193.50. Laura-kohó 256.20. 4 1/2% ezüstjárdék 98.40. 4% magyar aranyjárdék 95.75. Osztrák hitelrészvény 234.40. Déli vasut 27.-. Károlyi Lajos vasut ... Orosz bankjegy 218.25. 4% os orosz kölcsön ... Török dohányrészvény ... Olasz járdék 94.-. Magyar hitelbank 158.50. Dynamit Trust 206.-. Harpeni ... Az irányzat szilárd.

Berlin, január 15. (A Budapesti Napló tudósítójának távirata.) Esti forgalom. Négyeszázelek magyar aranyjárdék ... Magyar korona-járdék ... Osztrák hitelrészvény 234.40. Osztrák-magyar államvasut 136.25. Déli vasut 27.25. Északnyugati vasut ... Elbavölgyi vasut ... Orosz bankjegy készpénz 216.25. Buschtiehradi ... Orosz bankjegy ... (Ultimo) Lombard ...

Hamburg, január 15. (Zárlat.) 4 1/2% ezüstjárdék 98.10. 1860. sorsjegye 142.50. Déli vasut 27.25. 4% osztrák aranyjárdék 99.50. Osztrák hitelrészvény 239.25. Osztrák-magyar államvasut 136.40. Olasz járdék 93.70. 4% magyar aranyjárdék 98.25. Az irányzat nyugodt.

Frankfurt, január 15. (Zárlat.) 4 1/2% papírjárdék ... 4% osztrák aranyjárdék 98.85. Magyar korona-járdék 95.-. Osztrák-magyar bank 130.90. Déli vasut 27.-. Elbavölgyi vasut 124.30. Londoni váltó 240.97. Bécsi bankgyezület 136.50. Villamos részvény ... 4% os magyar aranyjárdék 98.55. Osztrák hitelrészvény 234.20. Osztrák-magyar államvasut 136.50. Északny. vasut 117.-. Bécsi váltó 84.60. Párisi váltó 812.33. Unionbank 154.-. Alpesi bányarészvény 275.50. Az irányzat szilárd.

Frankfurt, január 15. (A Budapesti Napló tudósítójának távirata.) Árfolyamok január. Esti forgalom. Osztrák hitelrészvény 234.30. Osztrák-magyar államvasut ... Déli vasut 27.50. Osztrák aranyjárdék ... Olasz járdék 94.-. Laura-kohó 257.80. Harpeni 205.90. Discont 193.50. Alpesi ... Bécsi bankgyezület ... Szilárd.

Páris, január 15. (Zárlat.) 3% francia járdék 103.20. Olasz járdék 93.-. Osztrák-magyar államvasut 684.-. Francia törleszt. járdék 99.37. 4% magyar aranyjárdék 98.-. Török dohányrészvény 285.-. Osztrák Länderbank ... 3 1/2% francia járdék 102.97. Osztrák földhitelintézet részvény 1230. Déli vasut ... 4% osztrák aranyjárdék 99.50. Ottomanbank 506.-. Párisi bankrészvény 1085. Alpesi bánya részvény ... Az irányzat tartott.

Budapest-köbányai sertéskereskedelmi csarnok jelentése.

Január 13. A sertésüzlet irányzata csendes. A) Hízott sertések ára: I. A Magyar elsőrendű Oreg nehéz (páronkint 400 kilogramm felüli súlyban) 82-83 fillérig. Oreg közép (páronkint 300-340 kilogramm terjedő súlyban) ... krajaérig. Fialat nehéz (páronkint 320 kilogramm felüli súlyban) 82-87 fillérig. Fialat közép (páronkint 251-320 kilogramm terjedő súlyban) 83-84 fillérig. Fialat könnyű (páronkint 250 kilogramm terjedő súlyban) 82-83 fillérig. II. Magyar szedett: Nehéz (páronkint 230 kilogramm felüli súlyban) ... krajaérig. Közép (páronkint 220-280 kilogramm súlyban) ... krajaérig. Könnyű (páronkint 220 kilogramm terjedő súlyban) ... krajaérig. III. Romániai: Nehéz (páronkint 220 kilogramm felüli súlyban) ... fillérig. Közép (páronkint 250-320 kilogramm terjedő súlyban) ... fillérig. Könnyű (páronkint 250 kilogramm terjedő súlyban) ... fillérig. IV. Romániai eredeti (Stachl), Nehéz (páronkint 240 kilogramm terjedő súlyban) ... fillérig. Könnyű (páronkint 250 kilogramm terjedő súlyban) ... krajaérig. V. Szerbiai: Nehéz (páronkint 260 kilogramm felüli súlyban) 83-85 fillérig. Közép (páronkint 240-260 kilogramm terjedő súlyban) ... krajaérig. Fialat (páronkint 240-260 kilogramm terjedő súlyban) ... krajaérig. Fialat (páronkint 240-260 kilogramm terjedő súlyban) ... krajaérig. Fialat (páronkint 240-260 kilogramm terjedő súlyban) ... krajaérig.

jedő súlyban) 82-83 fillérig. Könnyű (páronkint 240 kilogramm terjedő súlyban) 80-82 fillérig. Sertés létszáma: 1900. jan. hó 13. napján volt készlet 22161 darab, 1900. január hó 14. napján felhajtott 89 darab, 1900. évi január 14. napján elszállított 286 darab, 1900. január hó 15. napjára maradt készletben 21364 darab.

Időjelzés.

A m. kir. országos meteorológiai intézet jelentése. Budapest, január 15. Az oroszországi maximum északkeletre húzódt, és helyet engedett az Anglia felé közeledő mély depressziónak. Az olasz depresszió visszafelé fordult. Az idő a nyugati partok és a délkeleti országok kivételével száraz. A hőmérsékleti viszonyok változásra lényegtelenek. Nálunk a havazás - többnyire 5 mm. alatti mennyiségben - tegnap csaknem az egész országra kiterjedt és szórányosan ma reggel is havazik. A hőmérséklet éjjel az ország nyugati felében 5-10 fokkal, keleten pedig 2-3 fokkal volt a fagyponthoz és a nappali órákban is csak a keleti megyékben emelkedett 0 fok fölé. Küldés: Helyenkint, főleg az ország délkeleti felében még tovább is hűvös várható, jelentékeny hőváltozás nélkül. Később derülés valószínű.

Advertisement for 'Budapesti Napló' featuring the headline 'Apró hirdetések' and 'Előfizetéseket'. It lists various services and advertisements available in the paper.

Table titled 'Viz állás.' showing water levels in various locations. Columns include location names (e.g., Inn, Duna, Móra, Vág, Rába, Dráva, Mura, Száva, Szamos, Kraszna, Latoreca, Laboreca, Ung) and water level measurements in meters for different dates (Jan. 15, 16, 17).

Advertisement for 'KI AKAR = egyéves önkéntes = LENNI?' featuring 'LICHTBLAU ALBERT' and 'DR. RAUGENTZ JANOS'. It promotes a one-year voluntary service program.

Színházak, szórakozó helyek.

M. KIR. OPERAHÁZ.

Kedd, 1900. január hó 16-án.

Sába királynője.

Nagy opera 4 felvonásban Zenéjét szerette Goldmark K. Szövegét írta Mosenthal.

Személyek:

Salamon	Beck	Sulamit	Vasquezné
Baál Hanán	Mihályi	Sába királynője	Díósnyé
Assád	Arányi	Astaroth	Bertis M.
Főpap	Szendrői		

Kezdeté 7 órakor.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Kedd, 1900. január hó 16-án.

Stomfay család.

Színmű 3 felv. Csiky Gergelytől

Személyek:

Stomfay	Szacsóczy	Hóthársnyé	Szacsóczy
Agnes	Helvey	Margit	Ligeti
Vilmos	Zilahy	Lipóczy	Gabányi.

Kezdeté 7 órakor.

VÁR-SZÍNHÁZ.

Kedd, 1900. január hó 16-án.

Zárva.

VIGSZÍNHÁZ.

Kedd, 1900. január hó 16-án.

Az „Arany Kakas”.

Bohózat 3 felv. Irták Blumenthal O. és Kadelburg G.

Személyek:

Szikra Julis	Haraszthy	Klárka	Nógrády
Fürge Antal	Hegedűs	Dr. Gyárfás	Fonyvisi
Dachsmayer	Szatmáry	Müller	Tapolcazi
Erzsi	Varsányi	Flóris	Gyöngyi
Liza	Rostagni	Treszka	Sugár M.
Horváth	Gál	Körmös A.	Kazaliczky

Kezdeté 7 1/2 órakor.

NÉPSZÍNHÁZ.

Kedd, 1900. január hó 16-án.

A kis szökevény.

Operett 3 felv. Irták Hicks és Nicholls. Fordították Kacziány Géza és Makai Emil. Zenéjét szerették Monkton és Caryl.

Személyek:

Lord Coodle	Szerdahelyi	Gray	Küry Kl.
Lady Coodle	Krecsányi	Flipper	Kovács M.
Stanley Ed.	Szirmai	Carmentia	Hegyí A.
Dorothy	Radványi	Alíce	Kápolnai

Kezdeté 7 órakor.

MAGYAR SZÍNHÁZ.

Kedd, 1900. január hó 16-án.

Névtelen levelek.

Bohózat 3 felvonásban. Irtá Maurice Desvallières és Antony Mars. Fordította Fái J. Béla.

Személyek:

Lacrousette	Ráthonyi	Ribándet	Giréth
Marceline	Ráskai	Serapin	Rózsahegyí
Leperchois	Boross	Piganiol	Szilágyi
Leperchoisné	Láng E.	Capuron	Mátrai

Kezdeté 7 1/2 órakor.

URÁNIA SZÍNHÁZ

Kerepesi-ut 21.

Kedd, 1900. január hó 16-án.

A vas.

Kulturőrtörténelmi látványosság 3 felv. Irtá Edvi Illés Aladár, dr. Brezina Arisztid műve nyomán.

Kezdeté 7 1/2 órakor.

FOLIES CAPRICE

Eredeti!! Ma Ujdonság!!

Der Aushilfsgarçon

énekes bohózat Leitner H-tól. Zenéje Knoch A-tól.

10 órakor Előzőleg 10 órakor

zenzáclós ujdonság!

Egy karambol okai.

Eredeti magyar bohózat, a vasuti életből. Irtá egy forgalmazista.

„Ein Chamér”

Továbbá:

NANDAR

francia excentrique-duo.

Erkély incognito páholyok.

Kitűnő konyha és italok. — Mérsékelt árak.

Abbazia

Pension Habsburg

I. rangú ház. — Legnagyobb kényelem. — Központi fekvés. — Francia konyha. — Napi penzió 5 forinttól feljebb.

Budapest kávéház Andrassy-ut 27. sz.

a legmodernebb stílusban ujjonnan átalakítva. Ma és mindennap Tisztelettel Rosenbergs Lajos, kávéház tulajdonos.

Budapest legelőcsőbb garni szállodája

Stefánia szálloda

VII. ker., Murányi-utca 53. szám.

Kényelmes tiszta szobák 50 krtól feljebb. Villamos megálló Damianics és Murányi-utca felől. Telefon.

PETANOVITS Metropole-szállója.

Ma Ifj. Oláh Józsi kedvelt zenekara játszik. Színház után teljesen friss vese csóra. A gyönyörű téli kerten kívül a mulatságok, lakodalmak, bankettek megtartására igen alkalmas díszes főterem és elegáns különszobák állanak a vendégek rendelkezésére.

Putzer György

ujjonnan átalakított pincetermében Deák-tér. ma és mindennap ILLÉS GÉZA jó hírnevű nemzeti cigány zenekara hangversenyez. — Borai kizárólag csakis Putzer Antal pécsi és baranyai bortermelőtől valók.

Nélkülözhetetlen!

minden városi, községi s adóhivatal és jegyzőknek.

Állami adókiivetési táblázatok

koronaértékben.

Megrendelhető:

Vidor Ede m. kir. állami végrehajtónál

Budapest, IV., Magyar-utca 28. sz. a.

Sneidig egyenruhákat

készít

BLUM SÁNDOR

Budapest,

Váci-utca 12. szám.

„Reuma-szesz”

orvosi tekinélyek által kit. ell. külszer. Bámulatos gyors és biztos hatású, a test bármilyen fájdalmát, u. m. reuma, csusz, ischias, köszvény, szagartás, szurás, nyitálás stb. ellen. Fogy. és fejtájtást 3 perc alatt megszüntet. 1 üveg ár. 1 korona, erősebb üveg ár 2 korona 40 siller. Kapható a főváros és vidék összes gyógyszertárában, ugy-szintén a készítő

Widder Gyula gyógyszerésznel

S.-A.-Ujhely.

Főraktár: Török József gyógyszer. urnál Budapest, Király-utca 12. sz. és dr. Egger-féle gyógyszerár a „Nador”-hoz.

Haa farsang jóvoltából

olyan kellemes ösmeretséget kötöttünk, mely sajt tüzehelyünk megalapítását vonja maga után, úgy forduljunk ezen örvendetes cél elérével teljes bizalommal, szolid és jutányos lakberendezés beszerzése céljából, az egész országban elismert

SÁRKÁNY és SCHÜTZ

butorcéghez

kárpitosok és díszítők,

VII., Erzsébet-körút 12. szám,

a New-York kávéház átellenében,

mert ezen közkeveltségnek örvendő cég mindig megbecsüli a belőle helyzetett bizalmat s izléssel és jó berendezéssel még növelni fogja a farsang okozta örömet.

OHNET:

- Ohnet. A bányá... 1.-
- Ohnet. Lise Fleuron. 1.-
- Ohnet. A Croix-Mort grófnő... 1.-
- Ohnet. Sarah grófnő... 1.-
- Ohnet. Akarat... 1.-
- Ohnet. Rameau orvos... 1.-
- Ohnet. Utolsó szerelem... 1.-
- Ohnet. A vasgyáros (hámosos)... 1.-
- Ohnet. A Pierre lelke... 1.-
- Ohnet. A gyűlölség adója... 1.-
- Ohnet. Nimród és társai... 1.-
- Ohnet. A gyermek joga... 1.-
- Ohnet. Régi harag... 1.-
- Ohnet. Hiába való gazdagság... 1.-
- Ohnet. A képviselő leánya... 1.-50
- Ohnet. A faviéresi lelkész... 1.-
- Ohnet. Páris királya. 1.50

Kapható a „Budapesti Napló” kiadóhivatalában, Budapest, József-körút 18. 2 frtig terjedő megrendések csakis az összeg előleges beküldése ellenében teljes tetnek.

Rendelje meg

A Kereskedelmi

Vegyeszet-et!

Fiumei

Kávébehozatali Társaság

Fiume.

Kávé.

- 4 1/2 kg. Manilla 6.07 frt.
- 4 1/2 kg. N. Cuba 6.39 frt.
- 4 1/2 kg. Modjokerto 7.87 frt.
- 4 1/2 kg. Soerabaja 8.55 frt.
- 4 1/2 Pompás keverék Cuba, Ceylon, Menado 7.42 frt.

Tea.

- 1/4 kg. Csász. kev. 1.40 frt.
- 1/4 kg. Imperial 1.60 frt.
- 1/4 kg. Ot fajta legf. tea, vegyítve 2 frt.

A tea a kávéhoz csomagolható. Minden elvámolva és bérmentve minden más költség nélkül, utánvétellel.

Az ország legnagyobb ilyenmü vállalata.

Árjegyzék ingyen

Somossy Mulató

(Nagymező-utca).

Albrecht Ferenc, igazgató.

Ma

Miss HELOISE

Titcomb

a leghíresebb délamerikai énekesnő Star of Buenos Ayres.

Krüger-féle villamos csillagok

Vörösmarty: Szózat. Kölcsey: Hymnus.

Rákóczy-induló.

Előadva a Krüger-féle villamos csillagok által.

Alburtus és Bartram

amerikai sportsmen

és 12 elsőrendü látványosság.

Szombaton, január hó 20-án

első álarcos bál

nemzetközi hírességek találkaja.

Bálijegyek ára 1 frt, kaphatók a nappali pénztárnál.

Jegyek elővételi díj nélkül válthatók a nappali pénztárnál és Weisz A. nagy szivartózsdejében IV., Károly-körút 26. szám.

IFJ. Haggemacher H. Sörfőzde

Megrendelési helyek: Budapestén VKádár-utca 5. Haggemacher Kőbánya: Haggemacher Budafok.

Házasulandók figyelmébe

a m. kir. fémjelű hivatal által próbával ellátott ékszer, nevezetesen brilliánt fülbevalók a legfinomabb kivitelben, gyönyörű gyűrűk és brocheok, valamint karkötők a legfinomabb valódi drágakövekkel ellátva, finom és nagyon jó uri és női órák nagyon szép művü aránylancokkal, megrendelhető Schönnwald Imre arany és ezüst-árak gyárában Pécsen. — Rendelkezésre választék küldemények 30000 frtig.

Lobmayer János Ferenc és társa

bornagykereskedés alapított 1872. évben.

Budapest, V. ker., Károly-körút 18. sz.

Előkelő családok bevásárlási forrása. elismert régi bor, cognac, pezsgő, rum és tea kereskedések ajánljuk elismert hírnevű francia pezsgők budapesti raktárát.

Henriot & Co.

pezsgőgyárosok és udvari szállítók. Reims.

Minden szó egyszeri beiktatása petit betűkkel 2 kr. Címvel ellátott hirdetésekért külön 30 kr. kinostári bélyegdíj jár.

APRÓ HIRDETÉSEK

A hirdetőkre díjmentesen az felvilágosítást a kiadóhivatal: József-körút 18. szám.

Levélbeli tudakozásra ingyen adunk felvilágosítást, csak a válasza szükséges bélyeget kell mellékelni. Tudakozásokról a hirdetés személt a kiadóhivattal mindig közölni kell.

APRÓ HIRDETÉSEK

ELŐFIZETÉSEK

felvételnek a

BUDAPESTI NAPLO

reszére a kiadóhivatalban József-körút 18.

valamint a következő dohányszobákban:

Breuer náverek, Teréz-körút és Podmaniczky-utca sarkán.

Nemesek-féle tőzsde Petőfi-tér.

Beadá Józsefné, Andrásy-ut 50.

Schwartz hirdetési iroda Marokkói-utca 2.

Sopronyi V., dohány-nagy-tőzsde, Kerepesi-ut 1.

Deutsch Miksaé, Andrásy-ut 38.

Szántó Mór tőzsdéjében. Keeskenéti-utca 14.

Weitzenfeld Jakab, Király-utca 1.

Tisztes család 18. Levélét későn kaptam, sürgősséget észrevette, kérem erről e helyen értesíteni, midőn kivánt helyre levelet küldök. 27:2

Edes 24-nek írjon e lap kiadóhivatalában. Pá. 5589

Egyetlenem! Mennyire nő naponta vágyakozásom, mielőbb viszonzhatómat. Látlak ugyan mindon nap, de nem szólhatok hozzád, ám azért együtt vagyok veled mindig. Végtelen szeretelmem kitartást és bizonyára jutalmam sem marad el. Forrón csókol a Te kis Mindened. 5587

Gyöngyvirágom, édesem, nagyon aggodom állapotod miatt, ird le körülményesen. Leveled multkor elszomorított. Már készülőlk hozzád jönni, pedig soká lesz. Szeretlek nagyon, millió csók kicsikémnek Abbukád. 5586

Az a hölgy ki a szászregeni cím után tudakozódt, sziveskedjék e lap kiadóhivatalába jenni.

Övadékképes 29 éves fiatal ember jelenleg egy nagyobb intézet hivatalnok, mintpénztáros, vagy más bizalmi állást keres. Ajánlatokat kérek „2000—3000 korona.” 2723

Irodaszolgái vagy portási állást keres egy 20 éves erőteljes fiatal ember, ki ily minőségben már több évig alkalmazva volt, a fővárosba 15 éve van és nagy ismerettségel s legkitünőbb bizonyítványokkal bír. Címe a kiadóhivatalban. 2899

Ügyvéd urak! Irnoki minőségben ajánlkozom havi 30 frt fizetés mellett. Esetleg félnapra is elővállalok alkalmazást. Ajánlatok „Irnok” címen a kiadóba kéretnek. 2716

Kisasszony, ki az elemi osztály tanárjainak tanításában valamint a nevelésben jártas és jó évi bizonyítványokkal rendelkezik azonnali délutáni alkalmazást keres. Cím a kiadóban. 2704

Gépirónó ki a magyar és német gyorsírászatot tökéletesen érti, ajánlkozok irodába kezdő fizetéssel. Cím a kiadóhivatalban. 2722

Beltiszolga

vagy más hasonló állást keres szorgalmas, 28 éves fiatal ember. Címe a kiadóhivatalban. 2728

Okl. izr. tanító,

ki a héberben is jártas, gyenge tehetségű gyermekeket sikerrel oktat, még néhány szabad órával rendelkezik. Szíves megkereséseket „Tanító 30.” jellegre kiadóhivatalra a kérek. 2718

Gyorsírászat,

Magyar, ugyszintén német gyorsírászatban kiképez okl. gyorsírás-tanár. Címe a kiadóhivatalban meg tudható. 2714

Egy övadékképes

ember, ki egy nagyobb biztosítói intézetnél mint pénzbeszédő alkalmazva volt, pénzbeszédő, raktárnok vagy hasonló bizalmi állást keres. Övadék 1000—1500 forintig. Cím a kiadóban. 2703

Kereskedelmi

iskolát végzett könyvelőnő, ki a könyvelést egy nagyobb üzletben önállóan végezte, kitűnő írással bír állást keres. Címe a kiadóhivatalban. 2705

Ügyes fodrásznő

ajánlkozok. Cím a kiadóhivatalban. 5583

Magyar német

levelező 11 évi gyakorlatot könyvelésben valamint az összes írási teendőkben teljesen jártas, kitűnő referenciákkal azonnali belpótlásra állást keres. Szíves megkereséseket „Munkaszerető” címre kér a kiadóhivatalba, hol címe is meg tudható.

Üzlethelyiség

a főváros legélénkebb helyén azonnali eladó. Ugyanott egy kis ház eladó. Cím a kiadóhivatalban. 2600

Francia

bonne, 17 éves, házában is mindenben segít, 150 frt évi fizetés és utiköltség megtérítés Franciaországból, 2 évi szerződés, és egy 14 éves francia jártásos (leány) 60 frt évi fizetés, utiköltség megtérítés Franciaországból, 2 évi szerződéssel, állást keresnek, Pfeiffer Ferenc ügynéksége által, Bpest, Hársfa-utca 42. sz 5585

Automobil.

(Motorkocsi) Da imler gyártmányú 6 lóerős, alig használt, jutányosan eladó. Cím a kiadóhivatalban. 5585

Keresetetik

idősebb gazdaszony, ki masszirozni is tud és a háztartás minden ágában jártas. Északemélti, vagy franciául tudó előnyben részesül. Cím a kiadóban. 2725

Keresetetik

idősebb urasági inas, ki szakmájában teljesen jártas és mint ilyen már alkalmazva volt, magyar és német nyelvi megkivántatja. Cím a kiadóban. 2726

Könyvelőnő,

ki hosszabb ideig nagy cégeknek volt alkalmazva s kitűnő bizonyítványokkal rendelkezik, állást keres. Cím a kiadóhivatalban. 7242

Kossuth Lajos

életnagyságu kitűnő mellképe (kézfestés) díszes aranyszalagos keretben 60 frt-ért eladó. Megtekinthető e lap kiadóhivatalában. 2685

Félnapi

foglalkozást keres VIII. gimnástiumot végzett fiatal embert. Ajánlatok a kiadóba kéretnek „Félnapi foglalkozás” címen. 2717

Házmasternek

ajánlkozok egy jelenleg is oly minőségben levő tisztességes egyén. Címe meg tudható a kiadóhivatalban. 2712

Boltihelyiséget

keresek az Erzsébet-körúton a Király-utca és Kerepesi-ut között, egy nagyobb kirakattal, esetleg egy kisebb hátsó üzlettel vagy udvari raktárral. Ajánlatokat „H. J.” jelleggel e laphoz küldendő. 2713

Kiadó

4—5 szobából álló lakás, egy üzlethelyiség, a belvárosban. A lakás azonnal az üzlethelyiséggel május hó elsejére. Cím a kiadóhivatalban. 2720

Venni szeretném

a Gartenlaube és az Universum mult évi tiszta példányait. Cím a kiadóhivatalban.

Elegánsan

burtozozott utcai szoba külön bejáratú, a Kerepesi-úton, a Nemzeti színház közelében 1—2 urnak azonnal vagy január elsejére kiadó. Cím a kiadóhivatalban. 2642

Elegáns

ruhákat készít kitűnő szabónő mérsekelt díjazásért. Cím a kiadóhivatalban. 2711

Osztálysorsjegyzet.

Egy kollektúra 2—400 darabig betegség miatt azonnal eladó, a hatodik jétkra átvethető, vevőkörrel vagy anélkül. Ajánlatokat „G. H.” jelleggel a kiadóhivatalba kérek. 5213

Most jelent meg!

Szellem, Erő, Anyag

Szellemválasz Büchnernek Kraft und Stoff című könyvére. Irtá Adelma, fordította Tótyólgyi Titusz. Ára 3 korona. Megrendelhető a „Budapesti Napló” kiadóhivatalában B U D A P E S T, József-körút 18. sz.

Hirdetmény.

Ezenel közhírré tétetik, hogy a vasúti kocsiokban és az állomási helyiségekben elhagyott tárgyak, u. m. bőröndök, táskák, kalapok, ruha és fehéremlékek, botok, napernyők és esernyők stb. az alább felsorolt állomások árverés alkalmával azonnali készpénz fizetés mellett el fognak adni. Szeged állomáson f. é. január hó 18. d. e. 9-kor. Arad áll. f. é. jan. hó 24. d. e. 9 órakor. Debrecen áll. f. é. jan. hó 29. d. e. 9 órakor. Budapest, 1900. évi jan. havában. Az igazgatóság.

Hirdetmény.

Ezenel közhírré tétetik, hogy a vasúti kocsiokban és az állomási helyiségekben elhagyott tárgyak, u. m. bőröndök, táskák, kalapok, ruha és fehéremlékek, botok, napernyők és esernyők stb. az alább felsorolt állomások árverés alkalmával azonnali készpénz fizetés mellett el fognak adni. Szeged állomáson f. é. január hó 18. d. e. 9-kor. Arad áll. f. é. jan. hó 24. d. e. 9 órakor. Debrecen áll. f. é. jan. hó 29. d. e. 9 órakor. Budapest, 1900. évi jan. havában. Az igazgatóság.

Hirdetmény.

Ezenel közhírré tétetik, hogy a vasúti kocsiokban és az állomási helyiségekben elhagyott tárgyak, u. m. bőröndök, táskák, kalapok, ruha és fehéremlékek, botok, napernyők és esernyők stb. az alább felsorolt állomások árverés alkalmával azonnali készpénz fizetés mellett el fognak adni. Szeged állomáson f. é. január hó 18. d. e. 9-kor. Arad áll. f. é. jan. hó 24. d. e. 9 órakor. Debrecen áll. f. é. jan. hó 29. d. e. 9 órakor. Budapest, 1900. évi jan. havában. Az igazgatóság.

Hirdetmény.

Ezenel közhírré tétetik, hogy a vasúti kocsiokban és az állomási helyiségekben elhagyott tárgyak, u. m. bőröndök, táskák, kalapok, ruha és fehéremlékek, botok, napernyők és esernyők stb. az alább felsorolt állomások árverés alkalmával azonnali készpénz fizetés mellett el fognak adni. Szeged állomáson f. é. január hó 18. d. e. 9-kor. Arad áll. f. é. jan. hó 24. d. e. 9 órakor. Debrecen áll. f. é. jan. hó 29. d. e. 9 órakor. Budapest, 1900. évi jan. havában. Az igazgatóság.

Hirdetmény.

Ezenel közhírré tétetik, hogy a vasúti kocsiokban és az állomási helyiségekben elhagyott tárgyak, u. m. bőröndök, táskák, kalapok, ruha és fehéremlékek, botok, napernyők és esernyők stb. az alább felsorolt állomások árverés alkalmával azonnali készpénz fizetés mellett el fognak adni. Szeged állomáson f. é. január hó 18. d. e. 9-kor. Arad áll. f. é. jan. hó 24. d. e. 9 órakor. Debrecen áll. f. é. jan. hó 29. d. e. 9 órakor. Budapest, 1900. évi jan. havában. Az igazgatóság.

Hirdetmény.

Ezenel közhírré tétetik, hogy a vasúti kocsiokban és az állomási helyiségekben elhagyott tárgyak, u. m. bőröndök, táskák, kalapok, ruha és fehéremlékek, botok, napernyők és esernyők stb. az alább felsorolt állomások árverés alkalmával azonnali készpénz fizetés mellett el fognak adni. Szeged állomáson f. é. január hó 18. d. e. 9-kor. Arad áll. f. é. jan. hó 24. d. e. 9 órakor. Debrecen áll. f. é. jan. hó 29. d. e. 9 órakor. Budapest, 1900. évi jan. havában. Az igazgatóság.

Hirdetmény.

Ezenel közhírré tétetik, hogy a vasúti kocsiokban és az állomási helyiségekben elhagyott tárgyak, u. m. bőröndök, táskák, kalapok, ruha és fehéremlékek, botok, napernyők és esernyők stb. az alább felsorolt állomások árverés alkalmával azonnali készpénz fizetés mellett el fognak adni. Szeged állomáson f. é. január hó 18. d. e. 9-kor. Arad áll. f. é. jan. hó 24. d. e. 9 órakor. Debrecen áll. f. é. jan. hó 29. d. e. 9 órakor. Budapest, 1900. évi jan. havában. Az igazgatóság.

Hirdetmény.

Ezenel közhírré tétetik, hogy a vasúti kocsiokban és az állomási helyiségekben elhagyott tárgyak, u. m. bőröndök, táskák, kalapok, ruha és fehéremlékek, botok, napernyők és esernyők stb. az alább felsorolt állomások árverés alkalmával azonnali készpénz fizetés mellett el fognak adni. Szeged állomáson f. é. január hó 18. d. e. 9-kor. Arad áll. f. é. jan. hó 24. d. e. 9 órakor. Debrecen áll. f. é. jan. hó 29. d. e. 9 órakor. Budapest, 1900. évi jan. havában. Az igazgatóság.

Hirdetmény.

Ezenel közhírré tétetik, hogy a vasúti kocsiokban és az állomási helyiségekben elhagyott tárgyak, u. m. bőröndök, táskák, kalapok, ruha és fehéremlékek, botok, napernyők és esernyők stb. az alább felsorolt állomások árverés alkalmával azonnali készpénz fizetés mellett el fognak adni. Szeged állomáson f. é. január hó 18. d. e. 9-kor. Arad áll. f. é. jan. hó 24. d. e. 9 órakor. Debrecen áll. f. é. jan. hó 29. d. e. 9 órakor. Budapest, 1900. évi jan. havában. Az igazgatóság.

Hirdetmény.

Ezenel közhírré tétetik, hogy a vasúti kocsiokban és az állomási helyiségekben elhagyott tárgyak, u. m. bőröndök, táskák, kalapok, ruha és fehéremlékek, botok, napernyők és esernyők stb. az alább felsorolt állomások árverés alkalmával azonnali készpénz fizetés mellett el fognak adni. Szeged állomáson f. é. január hó 18. d. e. 9-kor. Arad áll. f. é. jan. hó 24. d. e. 9 órakor. Debrecen áll. f. é. jan. hó 29. d. e. 9 órakor. Budapest, 1900. évi jan. havában. Az igazgatóság.

Hirdetmény.

Ezenel közhírré tétetik, hogy a vasúti kocsiokban és az állomási helyiségekben elhagyott tárgyak, u. m. bőröndök, táskák, kalapok, ruha és fehéremlékek, botok, napernyők és esernyők stb. az alább felsorolt állomások árverés alkalmával azonnali készpénz fizetés mellett el fognak adni. Szeged állomáson f. é. január hó 18. d. e. 9-kor. Arad áll. f. é. jan. hó 24. d. e. 9 órakor. Debrecen áll. f. é. jan. hó 29. d. e. 9 órakor. Budapest, 1900. évi jan. havában. Az igazgatóság.

50000 korona

2—3 elsőrendű házra, illik tételre kölcsön adatik. Ajánlatokat „B. S.” jelleggel a kiadóhivatal elfogad.

A legjobb szivarka

hüvelyeiket árúsítja az Uránia szivarkahüvely bizományi raktár Budapestben, Kertész-utca 35. Árjegyzékek ingyen és bérmentve.

200—300 korona

havonkénti jövedelemre tehetőnek szert intelligens megjelenésű és jó beszélő képességű bírő urak (hölgyek.) Bővebb felvilágosítás nyerhető Budapest, IV., Váci-utca 2. II. em. 1. minden hétköznap 10—12 között. Vidéki jelentkezők levélbeli felvilágosítást kapnak.

Jóknai

100 kötetes nemzeti diszkadást, „Pallas Lexikont”, „Millennári Magyar Nemzet” és a „Nagy Képes Világtörténelmet”, díszműveket olcsó havi részletekbe lehet beszerezni. Ajánlatokat „Olcsó részlet” címen a kiadóhivatal továbbítja. 5362

Mentő-szikla

nővénytea törvényesen védve, mint vértisztító páratlan gyökeresen gyógyít bármelyik köszvényt, csusz, rheumát. Egy doboz ára 2 korona. Lux Mihály droguistánál, Budapest, Múzeum-körút 7/k. szám. 5574

Első budapesti

Kávémagazin székfülkés osztálya kávé olvámolva és bérmentve. Postán utánvételt, vagy a pénz előleges beküldésével 4 1/2 kg. Kuba 6.50 4 1/2 kg. Mocca 6.50 4 1/2 kg. Jáva 6.50 4 1/2 kg. Gyöngy 6.50 1/4 kg. Csász. kev. tea 1.50 1/4 kg. Karaván tea 1.40 1/4 kg. Törmelék tea —.90

Magy. kir. Államvasutak.

Hirdetmény. Délnemzet-osztály-magyar vasuti kötelék. (II. rész B. közös füzet, érvényes 1894. évi január hó 1-től.) Folyó évi február hó 1-én a fentemlített füzet-höz az V. pótlék, mely a földjásab, valamint a II. és III. pótlék módosítását és kiigazítását tartalmazza, fog életbe lépni. Budapest, 1900. január hó 8-án. A magyar kir. államvasutak igazgatósága, a többi rész vasut nevében is. Utányomás nem díjaz.

Magy. kir. Államvasutak.

Igazgatóság. Hirdetmény. Ezenel közhírré tétetik, hogy a vasuti kocsiokban és az állomási helyiségekben elhagyott tárgyak, u. m. bőröndök, táskák, kalapok, ruha és fehéremlékek, botok, napernyők és esernyők stb. az alább felsorolt állomások árverés alkalmával azonnali készpénz fizetés mellett el fognak adni. Szeged állomáson f. é. január hó 18. d. e. 9-kor. Arad áll. f. é. jan. hó 24. d. e. 9 órakor. Debrecen áll. f. é. jan. hó 29. d. e. 9 órakor. Budapest, 1900. évi jan. havában. Az igazgatóság.

Magy. kir. Államvasutak.

Igazgatóság. Hirdetmény. Ezenel közhírré tétetik, hogy a vasuti kocsiokban és az állomási helyiségekben elhagyott tárgyak, u. m. bőröndök, táskák, kalapok, ruha és fehéremlékek, botok, napernyők és esernyők stb. az alább felsorolt állomások árverés alkalmával azonnali készpénz fizetés mellett el fognak adni. Szeged állomáson f. é. január hó 18. d. e. 9-kor. Arad áll. f. é. jan. hó 24. d. e. 9 órakor. Debrecen áll. f. é. jan. hó 29. d. e. 9 órakor. Budapest, 1900. évi jan. havában. Az igazgatóság.

Magy. kir. Államvasutak.

Igazgatóság. Hirdetmény. Ezenel közhírré tétetik, hogy a vasuti kocsiokban és az állomási helyiségekben elhagyott tárgyak, u. m. bőröndök, táskák, kalapok, ruha és fehéremlékek, botok, napernyők és esernyők stb. az alább felsorolt állomások árverés alkalmával azonnali készpénz fizetés mellett el fognak adni. Szeged állomáson f. é. január hó 18. d. e. 9-kor. Arad áll. f. é. jan. hó 24. d. e. 9 órakor. Debrecen áll. f. é. jan. hó 29. d. e. 9 órakor. Budapest, 1900. évi jan. havában. Az igazgatóság.

Magy. kir. Államvasutak.

Igazgatóság. Hirdetmény. Ezenel közhírré tétetik, hogy a vasuti kocsiokban és az állomási helyiségekben elhagyott tárgyak, u. m. bőröndök, táskák, kalapok, ruha és fehéremlékek, botok, napernyők és esernyők stb. az alább felsorolt állomások árverés alkalmával azonnali készpénz fizetés mellett el fognak adni. Szeged állomáson f. é. január hó 18. d. e. 9-kor. Arad áll. f. é. jan. hó 24. d. e. 9 órakor. Debrecen áll. f. é. jan. hó 29. d. e. 9 órakor. Budapest, 1900. évi jan. havában. Az igazgatóság.

Magy. kir. Államvasutak.

Igazgatóság. Hirdetmény. Ezenel közhírré tétetik, hogy a vasuti kocsiokban és az állomási helyiségekben elhagyott tárgyak, u. m. bőröndök, táskák, kalapok, ruha és fehéremlékek, botok, napernyők és esernyők stb. az alább felsorolt állomások árverés alkalmával azonnali készpénz fizetés mellett el fognak adni. Szeged állomáson f. é. január hó 18. d. e. 9-kor. Arad áll. f. é. jan. hó 24. d. e. 9 órakor. Debrecen áll. f. é. jan. hó 29. d. e. 9 órakor. Budapest, 1900. évi jan. havában. Az igazgatóság.

Magy. kir. Államvasutak.

Igazgatóság. Hirdetmény. Ezenel közhírré tétetik, hogy a vasuti kocsiokban és az állomási helyiségekben elhagyott tárgyak, u. m. bőröndök, táskák, kalapok, ruha és fehéremlékek, botok, napernyők és esernyők stb. az alább felsorolt állomások árverés alkalmával azonnali készpénz fizetés mellett el fognak adni. Szeged állomáson f. é. január hó 18. d. e. 9-kor. Arad áll. f. é. jan. hó 24. d. e. 9 órakor. Debrecen áll. f. é. jan. hó 29. d. e. 9 órakor. Budapest, 1900. évi jan. havában. Az igazgatóság.

Magy. kir. Államvasutak.

Igazgatóság. Hirdetmény. Ezenel közhírré tétetik, hogy a vasuti kocsiokban és az állomási helyiségekben elhagyott tárgyak, u. m. bőröndök, táskák, kalapok, ruha és fehéremlékek, botok, napernyők és esernyők stb. az alább felsorolt állomások árverés alkalmával azonnali készpénz fizetés mellett el fognak adni. Szeged állomáson f. é. január hó 18. d. e. 9-kor. Arad áll. f. é. jan. hó 24. d. e. 9 órakor. Debrecen áll. f. é. jan. hó 29. d. e. 9 órakor. Budapest, 1900. évi jan. havában. Az igazgatóság.

Magy. kir. Államvasutak.

Igazgatóság. Hirdetmény. Ezenel közhírré tétetik, hogy a vasuti kocsiokban és az állomási helyiségekben elhagyott tárgyak, u. m. bőröndök, táskák, kalapok, ruha és fehéremlékek, botok, napernyők és esernyők stb. az alább felsorolt állomások árverés alkalmával azonnali készpénz fizetés mellett el fognak adni. Szeged állomáson f. é. január hó 18. d. e. 9-kor. Arad áll. f. é. jan. hó 24. d. e. 9 órakor. Debrecen áll. f. é. jan. hó 29. d. e. 9 órakor. Budapest, 1900. évi jan. havában. Az igazgatóság.

Magy. kir. Államvasutak.

Igazgatóság. Hirdetmény. Ezenel közhírré tétetik, hogy a vasuti kocsiokban és az állomási helyiségekben elhagyott tárgyak, u. m. bőröndök, táskák, kalapok, ruha és fehéremlékek, botok, napernyők és esernyők stb. az alább felsorolt állomások árverés alkalmával azonnali készpénz fizetés mellett el fognak adni. Szeged állomáson f. é. január hó 18. d. e. 9-kor. Arad áll. f. é. jan. hó 24. d. e. 9 órakor. Debrecen áll. f. é. jan. hó 29. d. e. 9 órakor. Budapest, 1900. évi jan. havában. Az igazgatóság.

Magy. kir. Államvasutak.

Igazgatóság. Hirdetmény. Ezenel közhírré tétetik, hogy a vasuti kocsiokban és az állomási helyiségekben elhagyott tárgyak, u. m. bőröndök, táskák, kalapok, ruha és fehéremlékek, botok, napernyők és esernyők stb. az alább felsorolt állomások árverés alkalmával azonnali készpénz fizetés mellett el fognak adni. Szeged állomáson f. é. január hó 18. d. e. 9-kor. Arad áll. f. é. jan. hó 24. d. e. 9 órakor. Debrecen áll. f. é. jan. hó 29. d. e. 9 órakor. Budapest, 1900. évi jan